

KOLEDAR

DRUŽBE sv. CIRILA IN METODA

V LJUBLJANI

ZA PRESTOPNO LETO

1932

IZDALO IN ZALOŽILO VODSTVO

*Pri nakupu različnega
oblačilnega blaga*

*se blažovolite poslužiti
veletrgovine*

*A. E. Skaberné
Ljubljana*

KOLENDAR

(Vestnik)

==== XLVI. ====

šolske Družbe sv. Cirila in Metoda

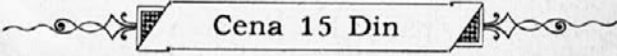
v Ljubljani

za prestopno leto

1932.

Izdalo in založilo vodstvo.

Cena 15 Din

V Ljubljani.

Tisk „Narodne tiskarne“.

(Odgovoren Fr. Jezeršek.)

1931.

Rodoslov

našega kraljevskega doma.

Sve za krst častni
i svobodu zlatnu!
Geslo dinastije.

Nj. Veličanstvo kralj **Aleksander I.**, rojen na Cetinju dne 17. XII. (4. XII.) 1888; poročen dne 8. VI. 1922 z Njenim Veličanstvom **Marijo**, princezo rumunsko, rojeno dne 9. I. 1899.

Nj. Kralj. Visočanstvo kraljevič prestolonaslednik **Peter**, rojen dne 6. IX. 1923.

Kraljeviča: **Tomislav**, rojen 19. I. 1928 in **Andrej**, rojen 28. VI. 1929.

Kraljeva roditelja: Nj. V. kralj **Peter I. Veliki, Osvoboditelj in Ujeditelj**, † 16. VIII. 1921 in kneginja **Zorka**, † 4. III. 1890.

Kraljev brat: Nj. Kralj. Visočanstvo kraljevič **Gjorgje**, rojen na Cetinju dne 8. IX. 1887.

Kraljeva sestra: Nj. Visočanstvo princeza **Jelena**, rojena na Reki dne 4. XI. 1884, poročena v Petrogradu s knezom Jovanom Konstantinovičem dne 5. IX. 1911.

Kraljev stric: Nj. Visočanstvo knez **Arsenije Karagjorgjevič**, brat Nj. V. kralja Petra, roj. dne 16. IV. 1859.

Kraljev bratranec: Nj. Visočanstvo knez **Pavle**, sin kneza Arsenija, rojen dne 27. IV. 1893., poročen z grško princezo **Olgo**, rojeno dne 29. V. 1903. Njun sin: knez **Aleksander**, rojen dne 13. VIII. 1924.

Kraljevina Jugoslavija

a) grb:

Dvoglavi beli orel v poletu na rdečem ščitu; vrh obeh glav krona kraljevine; na prsih ima orel ščit, na katerem je bel križ na rdečem ščitu, 25 polj, ki so menjaje se rdeča in srebrna, in tri zlate šesterokrake zvezde nad belim polumesecem na modrem ščitu.

b) državne barve:

Modra bela rdeča.

J. C. 33.564c 030029112

Leto 1932.

je prestopno leto in ima 366 dni (med njimi 52 nedelj in 15 katoliških cerkvenih praznikov všteti leta 1911. odpravljeni); začne se s petkom in konča s soboto.

Začetek leta 1932.

Občno in drž. leto se začne na novega leta dan, 1. prosinca, katoliško cerkveno leto 1. adventno nedeljo 27. listopada 1931, pravoslavno cerkveno leto 14. prosinca 1932.

Godovinsko število.

Zlato število	14	Rimsko število	15
Epakta ali lunino kazalo XXII		Nedeljska črka	CB
Solnčni krog	9	Letni vladar: Mars.	

Odpravljeni cerkveni prazniki.

1. Svečnica (2. II.), 2. Marijino oznanjenje (25. III.), 3. velikonočni ponedeljek, 4. binkoštni ponedeljek, 5. mali šmarin (8. IX.), 6. sv. Štefan (26. XII.).

Državni prazniki.

1. **Ciril in Metod**, slovanska apostola: dne 24. vel. travna.
2. **Vidov dan**: dne 28. rožnika v spomin junakov, padlih za vero in domovino.
3. **Petrov dan**: dne 6. kimavca (rojstni dan Nj. Vis. prestolonaslednika kraljeviča Petra).
4. **Ujedinjenje Jugoslavije**: dne 1. grudna.
5. **Aleksandrov dan**: dne 17. grudna (rojst. dan Nj. V. kralja Aleksandra I.).

Znamenja luninih premen.

Mlaj ☾ Prvi krajec ☽ Ščip ☽ Zadnji krajec ☾

Mraki leta 1932.

Leta 1932. bosta dva solnčna in dva lunina mraka; v Evropi se bo videl samo drugi lunin mrak.

Solnce mrkne 7. III. delno in 31. VIII. popolnoma.

Luna mrkne 22. III. in 14. IX.; začetek drugega mraka bo ob 20. uri 18 min., konec ob 23. uri 43 min.

PROSINEC ★ JANUAR

Srbsko: Јануар.
Hrvatsko: Siečanj.
Češko: Leden.

Luž.-srb.: Wulki różk.
Poljsko: Styczeń.
Rusko: ЯНВАРЬ.

☾ 31 dni. ☽

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena	
1 Pet.	Novo leto. Obr. G. ☾	19 Bonifacij	Dragovit Zlatan	
2 Sob.	Makarij	20 Ignacij		
K.: Ko je bil Herod umrl. Mat. 2.				
3 Ned.	Ime Jezusovo	21 Julijana	Slavimir Dobromir Grozdana Darin Svetoslav Bogoljub Nikosava	
4 Pon.	Rigobert	22 Anastazij		
5 Tor.	Telesfor	23 10 muč.		
6 Šred.	Sv. trije Kralji.	24 Badnji dan		
7 Čet.	Zdravko, Val.	25 Božič		
8 Pet.	Severin ☾	26 Sabor Bogorod.		
9 Sob.	Julijan	27 Štefan		
K.: 12letni Jezus v templju. Luk. 2.				
10 Ned.	1. po razgl. G. Sv. dr.	28 20.000 muč.		Dobroslav Božidar Bodigoj Bogomir Neda Radoslav Tmislava
11 Pon.	Higin	29 Betleh. deca		
12 Tor.	Arkadij	30 Anizij		
13 Šred.	Hilarij	31 Melanija		
14 Čet.	Srečko Nol.	1/1 Novo leto 1932		
15 Pet.	Maver ☽	2 Silvester, p.		
16 Sob.	Marcel	3 Malahija		
K.: O ženitnini v Kani Gal. Iv. 2.				
17 Ned.	2 po razgl. G.	4 70 apostolov	Zvonimir Vera Hranimir Živojin Janja Sviloj Voljica	
18 Pon.	Priska	5 Krstov dan		
19 Tor.	Kanut	6 Bogojavljenje		
20 Šred.	Fab. in Seb.	7 Sabor Iv. Krst.		
21 Čet.	Agna	8 Jurij		
22 Pet.	Vinko	9 Polijevkto		
23 Sob.	Zaroka Marije D. ☽	10 Gregor Niški		
K.: O delavcih v vinogradu. Mat. 20.				
24 Ned.	70 nica. Timotej	11 Teodozij		Milislava Kosava Vsevlast Dušana Dragomil Gorislava Desislav
25 Pon.	Sp. sv. Pavla	12 Tatijana		
26 Tor.	Polikarp	13 Jermilo		
27 Šred.	Sava, Ivan Zlat.	14 Sava I.		
28 Čet.	Roger in tov.	15 Pavel Tivejski		
29 Pet.	Fran Sal.	16 Verige sv. Petra		
30 Sob.	Martina ☾	17 Anton Veliki		
K.: O sejalcu in semenu. Luk. 8.				
31 Ned.	60 nica. Peter Nal.	18 Atanazij	Divna	

Dan zraste za 1 uro 1 min.

Dan je dolg 8 ur 25 min. do 9 ur 26 min.

Beleške.

9. - 11. - 12. - 14. - 16. - 17. - 20. - 22. -
24. -

SVEČAN ★ FEBRUAR

Srbsko : Фебруар.

Luž.-srb. : Maly różk.

Hrvatsko : Veljača.

☞ 29 dni. ☜

Poljsko : Luty.

Češko : Unor.

Rusko : Февраль.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1 Pon.	Ignacij	19 Makarij	Budmil
2 Tor.	Svečnica	20 Jevtimij	Ljubomira
3 Šred.	Blaž	21 Maksim	Bojmir
4 Čet.	Veronika	22 Timotej	Daroslav
5 Pet.	Dobroslava, Agata	23 Klemen	Jagoda
6 Sob.	Doroteja	24 Ksenija	Žalimir
K.: Jezus ozdravi slepca. Luk. 18.			
7 Ned.	50nica. Romuald	25 Gregor	Malina
8 Pon.	Ivan Mat.	26 Ksenofont	Zvezdodrag
9 Tor.	Pust, Apolonija	27 Ivan Zlat.	Blagoslava
10 Šred.	Pepelnica, Školast.	28 Efrem Sirski	Vojmil
11 Čet.	Adolf	29 Ignacij	Dobrana
12 Pet.	Evlalija	30 Trije jerarhi	Zvonimir
13 Sob.	Katarina	31 Kir in Ivan	Vrativoj
K.: Hudič izkuša Jezusa. Mat. 4.			
14 Ned.	1. postna. Valent.)	1/2 Trifun	Cvetna
15 Pon.	Favstin	2 Srečanje Gosp.	Ljuboslava
16 Tor.	Julijana	3 Sim. in Ana	Strahomir
17 Šred.	Kv. Donat	4 Izidor Pel.	Vesela
18 Čet.	Simeon	5 Agata	Dobrana
19 Pet.	Julijan	6 Vukol	Bratomil
20 Sob.	Elefterij	7 Partenij	Drago
K.: Jez. izprem. na gori. Mat. 17.			
21 Ned.	2. postna. Maksim.	8 Sava II.	Miloslav
22 Pon.	Petra stol ☉	9 Nikifor	Gojслав
23 Tor.	Peter D.	10 Haralamko	Čudomil
24 Šred.	Prestopni dan	11 Jurij Krat.	Divka
25 Čet.	Matija	12 Melentij	Bludomir
26 Pet.	Aleksander	13 Martinijan	Nikna
27 Sob.	Leander	14 Ciril, sl. ap.	Inoslav
K.: Jezus izžene hudiča. Luk. 11.			
28 Ned.	3. post. Roman ☾	15 Onizim	Sodka
29 Pon.	Rajko	16 Pamfil	Nedaš

Dan zraste za 1 uro 30 min.

Dan je dolg 9 ur 28 min. do 10 ur 58 min.

Beleške.

21

SUŠEC ★ MAREC

Srbsko: Март.
Hrvatsko: Ožujak.
Češko: Březen.

☾ 31 dni. ☽

Luž.-srb.: Nalětnik.
Poljsko: Marzec.
Rusko: Мартъ.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1	Tor. Belko (Albin)	17 Teod. in Tiron	Belin
2	Šred. Sredi posta.	18 Lev, p.	Milana
3	Čet. Kunigunda	19 Arhip	Mislav
4	Pet. Kazimir	20 Lev, šk.	Sladoje
5	Sob. Evzebij	21 Timotej	Danica
K.: Jezus nasiti 5000 mož. Iv. 6.			
6	Ned. 4. postna. Fridolin	22 Evgen	Zvezda
7	Pon. Tomo Akv. ☽	23 Polikarp	Jelen
8	Tor. Ivan božji	24 Najd. gl. Iv. K.	Bodin
9	Šred. Frančiška	25 Tarazij	Danimir
10	Čet. 40 mučenikov	26 Porfirij	Stana
11	Pet. Heraklij	27 Prokop	Radoja
12	Sob. Gregor Vel.	28 Vazilij	Božana
K.: Judje hočejo Jez. kamenj. Iv. 8.			
13	Ned. 5. p. (tiha). Rozina	29 Kasijan	Svetovid
14	Pon. Matilda	1/3 Evdoksija	Desimir
15	Tor. Klemen ☽	2 Teodot	Velislav
16	Šred. Radovan	3 Evtropij	Ljubislava
17	Čet. Jedert	4 Gerazim	Budimir
18	Pet. Žal. M. b.	5 Konon	Slavoljub
19	Sob. Josip, ž. M. D.	6 42 mučenikov	Zlata
K.: Jez. prihod v Jeruz. Mat. 21.			
20	Ned. 6. postna. (cvetna)	7 Vazilij	Vlada
21	Pon. Benedikt	8 Teofor	Tuga
22	Tor. Benvenut ☽	9 40 mučenikov	Slavo
23	Šred. Viktorin	10 Kodrat	Dražislav
24	Čet. Vel. četrt. Gabrijel	11 Sofronij	Jaroslav
25	Pet. † Vel. petek	12 Teofan	Predrag
26	Sob. Vel. sobota	13 Nicefor	Srdan
K.: Jez. vstane od mrtvih. Mark. 16.			
27	Ned. Vel. noč.	14 Benedikt	Stanimir
28	Pon. Vel. poned.	15 Agaplj	Uma
29	Tor. Ciril ☽	16 Savin	Branivoj
30	Šred. Angela	17 Aleksii	Pribislav
31	Čet. Modest	18 Ciril Jeruz.	Mojmir

Začetek pomladi 20. t. m. Dan zraste za 1 uro 46 min.

Dan je dolg 11 ur 2 min. do 12 ur 48 min.

Beležke.

6. - 13. - 16. - 17-

MALI TRAVEN ★ APRIL

Srbsko: АПРИЛ.
Hrvatsko: Travanj.
Češko: Duben.

☾ 30 dni. ☽

Luž.-srb.: Jutrownik.
Poljsko: Kwiecień.
Rusko: АПРѢЛЬ.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1 Pet. 2 Sob.	Hugon Fran Pavl.	19 Hrizant 20 Jovan in Sergij	Mutimir Gojmir
K.: Jez. se prik. pri zap. vratih. lv. 20.			
3 Ned. 4 Pon. 5 Tor. 6 Sred. 7 Čet. 8 Pet. 9 Sob.	1. povel. (bela) Marijino ozn. Vinko Sikst Herman Albert Marija Kl.	21 Jakob 22 Vazilij 23 Nikon 24 Caharija 25 Blagovesti 26 Gabrijel 27 Matrona	Žarko Dušica Dabiživ Čudna Radivoj Viljenica Ljuban
K.: O dobrem pastirju. lv. 10.			
10 Ned. 11 Pon. 12 Tor. 13 Sred. 14 Čet. 15 Pet. 16 Sob.	2. pov. Ecehijel Lev I. Zenon Varstvo sv. Jos. Tiburcij Jela. Helena Turibij	28 Hitarijon 29 Marko 30 Jovan 31 Ignacij 1/4 Marija egipt. 2 Tit 3 Niket	Srčanica Rada Sava Zdegoj Jelača Gestirad Božislava
K.: Jez. napove odhod. lv. 16.			
17 Ned. 18 Pon. 19 Tor. 20 Sred. 21 Čet. 22 Pet. 23 Sob.	3. povel. Anicet. Apolonij Krescencija Sulpicij Anzelm Soter in Kaj. Vojteh	4 Jurij 5 Teodul 6 Evthij 7 Jurij 8 Herodijan 9 Evpsihij 10 Terencij	Vitigoj Gradislava Tihorad Dragislav Dragomira Ljutomer Dobrica
K.: Jez. objubi sv. Duha. lv. 16.			
24 Ned. 25 Pon. 26 Tor. 27 Sred. 28 Čet. 29 Pet. 30 Sob.	4. povel. Juri Marko Klet in M. Peregrin Vital Peter, m. Katarina Sij.	11 Antipa 12 Vazilij 13 Artemon 14 Martin 15 Aristarh 16 Agapija 17 Simeon	Jurislav Tugomir Sekana Raduna Slavica Tankoslava Samorad

Dan zraste za 1 uro 37 min.

Dan je dolg 12 ur 51 min. do 14 ur 28 min.

Beleške.

6.-7.-9.-23.-24.-

VELIKI TRAVEN ★ MAJ

Srbsko: Maj.
Hrvatsko: Svibanj.
Češko: Květen.

☞ 31 dni. ☜

Luž.-srb.: Różovnik.
Poljsko: Maj.
Rusko: Ма́й.

Dnevi	Za rimske katoličane		Za pravoslavne	Narodna imena
K.: 0 molitvi. Iv. 16.				
1	Ned. 5. povel. Fil. in Jak.	18	Uskrs. Vstaj. G.	Žiga
2	Pon. Atanazij	19	Uskrsni pon.	Živana
3	Tor. N. sv. križa	20	Uskrsni tor.	Solnčarica
4	Sred. Cvetko. Flor. } Križevo	21	Januarij	Valhun
5	Čet. Vnebohod Krist. ☉	22	Teodor	Desirad
6	Pet. Ivan Ev.	23	Jurij	Zdemir
7	Sob. Stanislav	24	Sava	Prisnoslav
K.: 0 pričanju sv. Duha. Iv. 15.				
8	Ned. 6. povel. Prik. sv. M.	25	Marko	Budislav
9	Pon. Gregor Naz.	26	Vazilij	Prvinica
10	Tor. Antonin	27	Simeon	Dvorna
11	Sred. Mamert	28	Jason	Ljerka
12	Čet. Pankracij	29	Vazilij Ostr.	Stojmir
13	Pet. Servacij ☾	30	Jakob	Jasna
14	Sob. † Bonifacij	1/5	Jeremija	Svetolik
K.: 0 sv. Duha in ljubezni. Iv. 14.				
15	Ned. Binkošti. Zofija	2	Atanazij	Jaromira
16	Pon. Bink. pon. Ivan Nep.	3	Tim. in Mavro	Mladena
17	Tor. Paskal	4	Pelagija	Dušoje
18	Sred. Kv. Venancij	5	Irena	Mladica
19	Čet. Celestin	6	Job	Vitoslava
20	Pet. Bernardin ☽	7	Agapij	Milodar
21	Sob. Srečko	8	Ivan ev.	Jelina
K.: Meni je dana vsa oblast. M. 28.				
22	Ned. 1. pob. Sv. Trojica	9	Nikolaj	Boža
23	Pon. Željko, Deziderij	10	Simon	Milorad
24	Tor. Marija pom.	11	Ciril in Metod	Cveta
25	Sred. Urban	12	Epifanij	Zdestan
26	Čet. Telovo	13	Glikerija	Dragica
27	Pet. Magdalena Pac ☾	14	Izidor	Volkašin
28	Sob. Lev II.	15	Pahomij	Jaromir
K.: 0 veliki večerji. Luk. 14.				
29	Ned. 2. pob. Veljko	16	Teodor Osv.	Dana
30	Pon. Ferdo	17	Andronik	Milica
31	Tor. Angela	18	Teodot	Bojслав

Dan zraste za 1 uro 15 min.

Dan je dolg 14 ur 31 min. do 15 ur 46 min.

Beleške.

1. - 2. - 5. - 6. - 18. - 19. - 20. - 21. -
22. - 23. - 26. - 29. -

ROŽNIK * JUNIJ

Srbsko : Јун.
Hrvatsko : Lipanj.
Češko : Červen.

☞ 30 dni. ☜

Luž.-srb: Smažnik.
Poljsko: Czerwiec.
Rusko : Июнь.

Dnevi	Za rimske katoličane		Za pravoslavne	Narodna imena
1	Sred. Juvencij	19	Patrik	Radovan
2	Čet. Marcelin	20	Talalej	Velimir
3	Pet. Srce Jez. Klotilda	21	Konst. in Hel.	Radoslava
4	Sob. Kvirin ☉	22	Vazilij	Dika
K.: 0 izgubljeni ovci. Luk. 15.				
5	Ned. 3. pob. Bonifacij	23	Mihael	Dobromil
6	Pon. Norbert	24	Simeon Stolp.	Miljutin
7	Tor. Lukrecija	25	Najd. gl. Iv. K.	Bogomil
8	Sred. Medard	26	Karpo	Svetin
9	Čet. Prim. in Fel.	27	Terapont	Dostana
10	Pet. Marjeta	28	Nikita	Rusmir
11	Sob. Barnaba ☾	29	Teodozija	Hrvoje
K.: 0 vel. ribj. lovu. Luk. 5.				
12	Ned. 4. pob. Ivan F.	30	Izak	Zorica
13	Pon. Anton P.	31	Hermas	Zlatana
14	Tor. Bazilij	1/6	Justin	Bislav
15	Sred. Vid	2	Nikifor	Dragimir
16	Čet. Fran Reg.	3	Lukijan	Tratomir
17	Pet. Adolf	4	Mitrofan	Bodin
18	Sob. Gervazij in Pr. ☉	5	Peter Koriški	Bogdan
K.: 0 farizejski pravičnosti. M. 5.				
19	Ned. 5. pob. Julijana	6	Duhovi. Sv. Troj.	Milava
20	Pon. Silverij	7	Duh. poned.	Nenadej
21	Tor. Vekoslav	8	Duh. torek	Miloš
22	Sred. Ahacij	9	Timotej	Gostimir
23	Čet. Zdenka	10	Aleksander	Višeslav
24	Pet. Ivan Krst. Kres	11	Bartol	Janislav
25	Sob. Prosper ☾	12	Onufrij	Grlica
K.: Jezus nasiti 4000 mož. Mark. 8.				
26	Ned. 6. pob. Ivan in Pavel	13	Akilina	Hrana
27	Pon. Hema	14	Elizej	Ladislav
28	Tor. Vidov dan	15	Vidov dan	Zorana
29	Sred. Peter in Pavel	16	Tihon	Peroslav
30	Čet. Sp. sv. Pavla	17	Emanuel	Predislav

Začetek poletja 21. t. m. — Dan zraste do 21. dne za 19 min.
in se zopet skrči do konca meseca za 4 min. Dan je dolg
15 ur 48 min. do 16 ur 3 min.

Beležke.

1. - 6. - 8. - 15. - 18. - 22. -

MALI SRPAN ★ JULIJ

Srbsko: ЈуЛ.
Hrvatsko: Srpanj.
Češko: Červenec.

☞ 31 dni. ☜

Luž.-srb.: Pražnik.
Poljsko: Lipiec.
Rusko: Июль.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena	
1	Pet. Rešnja kri	18 Leontij	Bogoslav Dragonama	
2	Sob. Obiskanje M. D.	19 Juda		
K.: O lažnjivih prerokih. Mat. 7.				
3	Ned. 7. pob. Heliodor ☉	20 Naum	Nada Belizar Dobruška Domogoj Negoda Milolika Hvalimir	
4	Pon. Urh	21 Julijan		
5	Tor. Ciril in Metod	22 Evstahij		
6	Sred. Izaija	23 Agripina		
7	Čet. Viligoj	24 Rojstvo Ivana K.		
8	Pet. Jelisava	25 Febronij		
9	Sob. Anatolija	26 David Solunski		
K.: O krivičnem hišniku. Luk. 16.				
10	Ned. 8. pob. Amalija	27 Samson		Ljubica Medo Draguška Dragan Svobodin Vladimir Bogdan
11	Pon. Pij I. ☾	28 Cir in Jovan		
12	Tor. Mohor in Fort.	29 Peter in Pavel		
13	Sred. Marjeta	30 Sabor apostolov		
14	Čet. Bonaventura	1/7 Kozma in Dam.		
15	Pet. Hinko	2 Obleka Marijina		
16	Sob. D. Marija Karm.	3 Hijacint		
K.: Jez. plaka nad Jeruz. Luk. 19.				
17	Ned. 9. pob. Branko ☉	4 Andrej Kr.	Držislav Miroslav Radoš Česlav Zora Pribina Brana	
18	Pon. Kamil	5 Atanazij		
19	Tor. Vinko P.	6 Sisoj Vel.		
20	Sred. Elija	7 Toma		
21	Čet. Olga	8 Prokop		
22	Pet. Marija Magd.	9 Pankracij		
23	Sob. Apolinar	10 45 mučenikov		
K.: O farizeju in cestinarju. Luk. 18.				
24	Ned. 10. pob. Kristina	11 Olga		Ratimir Boljedrag Jana Dušan Svetomir Dobriča Vitodrag
25	Pon. Jakob ☾	12 Proklo in Jul.		
26	Tor. Ana	13 Sabor Gabr. arh.		
27	Sred. Zlatko, Avrelij	14 Akita		
28	Čet. Zmagoslav, Viktor	15 Ciril		
29	Pet. Marta	16 Antinogen		
30	Sob. Abdon in Senen	17 Marina		
K.: Jez. ozdravi gluho. Mark. 7.				
31	Ned. 11. pob. Vatroslav	18 Emilijan	Jelenica	

Dan se skrči za 58 min.

Dan je dolg 16 ur 3 min. do 15 ur 5 min.

Beleške.

21.-

VELIKI SRPAN ★ AVGUST

Srbsko: Август.
Hrvatsko: Kolovoz.
Češko: Srpen.

☞ 31 dni. ☜

Luž.-srb.: Žnjeić.
Poljsko: Sierpień.
Rusko: Августъ.

Dnevi		Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1	Pon.	Peter v okovih	19 Lazar	Dedomir
2	Tor.	Porcijunk. Alf. L. ☉	20 Ilijin dan	Bojan
3	Sred.	Najdba sv. Štefana	21 Simeon	Mirača
4	Čet.	Dinko, Dominik	22 Marija Magd.	Ljubačica
5	Pet.	M. D. snež.	23 Trofim	Predobra
6	Sob.	Preobraženje G.	24 Kristina	Vlastica
K.: O usmilj. Samarijanu. Luk. 10.				
7	Ned.	12. pob. Kajetan	25 Ana	Vidojka
8	Pon.	Cirijak	26 Jermolaj	Godeslav
9	Tor.	Roman ☾	27 Pantelejmon	Našemir
10	Sred.	Lovro	28 Prohor	Jurica
11	Čet.	Suzana	29 Kalinik	Bolemir
12	Pet.	Klara	30 Sila	Dobrogost
13	Sob.	Hipolit in Kas.	31 Jevdokim	Davola
K.: Jez. ozdravi 10 gobavcev. Luk. 17.				
14	Ned.	13. pob. Evzebij	1/8 Najdb. Makab.	Dobrina
15	Pon.	Veliki šmarin	2 Stefan	Budinja
16	Tor.	Rok ☽	3 Izak in Dalm.	Nemira
17	Sred.	Liberat	4 7 dece v Efezu	Radigoj
18	Čet.	Helena	5 Evsignij	Branislava
19	Pet.	Ludovik	6 Preobraž. Gosp.	Ljudevit
20	Sob.	Bernard	7 Dometij	Žarka
K.: O božji previdnosti. Mat. 6.				
21	Ned.	14. pob. Ivana Fran.	8 Emilijan	Mirjana
22	Pon.	Timotej	9 Matej, ap.	Ostrivoj
23	Tor.	Zdenko	10 Lovrenc	Bogovoljka
24	Sred.	Jernej ☾	11 Evplo	Borivoj
25	Čet.	Ludovik	12 Fotij in Anikit	Dragorad
26	Pet.	Cefirin	13 Maksim	Perunika
27	Sob.	Josip Kal.	14 Mihajlo	Zlatko
K.: O najmlj. mladeniču. Luk. 7.				
28	Ned.	15. pob. Avguštin	15 Vnebovzetje M. D.	Milogaj
29	Pon.	Obgl. Ivana Krst.	16 Joahim	Želided
30	Tor.	Roža Lim.	17 Miron	Milka
31	Sred.	Rajko ●	18 Flor	Mildrag

Dan se skrči za 1 uro 34 min.

Dan je dolg 15 ur 2 min. do 13 ur 28 min.

Beleške.

4. - 6. - 9. - 12. - 13. - 16. -

KIMAVEC * SEPTEMBER

Srbsko: Септембар. Luž.-srb.: Požnjeńc.
 Hrvatsko: Rujan. ☞ 30 dni. ☞ Poljsko: Wrzesień.
 Češko: Září. Rusko: Сентябрь.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1	Čet. Egidij	19 Andrej	Mladin
2	Pet. Štefan	20 Samuel	Miljeva
3	Sob. Mansvet	21 Tadej, ap.	Lepa
K.: Jez. ozdravi vodeničnega. Luk. 14.			
4	Ned. 16. pob. Rozalija	22 Agatonik	Nedamisel
5	Pon. Lovrenc, Just.	23 Lupo in Ir.	Nedeljka
6	Tor. R. dan prestolon.	24 R. dan prestolon.	Radonica
7	Sred. Bronislava	25 Bartol	Mrena
8	Čet. Mali šmarin	26 Adrijan	Gostinja
9	Pet. Korbinijan	27 Pimeo	Vsemir
10	Sob. Nikolaj Tol.	28 Mojzes Etijop.	Rakita
K.: O največji zapov. M. 22.			
11	Ned. 17. pob. Prot in H.	29 Obgl. iv. Krst	Slaven
12	Pon. Ime Marijino	30 Aleksander	Večedrag
13	Tor. Virgilij	31 Pas Bogorodičin	Zremil
14	Sred. Kv. Pov. sv. kr. ☉	1/9 Simeon	Znanoslav
15	Čet. Mar. Dev. 7 žal.	2 Mamant	Svegoj
16	Pet. Ljudmila	3 Janić II.	Sodimir
17	Sob. Rane sv. Franč.	4 Vavila	Prvan
K.: Jez. ozdravi mrtvoudnega. M. 9.			
18	Ned. 18. pob. Josip Kup	5 Caharija	Sokolica
19	Pon. Januarj	6 Evdoksij	Vitodrag
20	Tor. Evst. in tov.	7 Sozont	Morana
21	Sred. Kv. Matej	8 Rojstvo M. D.	Blagoslav
22	Čet. Mavricij	9 Jošhim in Ana	Celimir
23	Pet. Tekla ☾	10 Menod	Slavna
24	Sob. M. D. rešiteljica uj.	11 Avtonom	Sadivoj
K.: O kraljevi ženitnini. Mat. 22.			
25	Ned. 19. pob. Kleofa	12 Teodor Aleks.	Uroš
26	Pon. Ciprijan	13 Kornelij	Stojzlava
27	Tor. Kozma in Dam.	14 Krstov dan	Radomjra
28	Sred. Večeslav	15 Nikita	Vidica
29	Čet. Mihael	16 Evfemija	Stojan
30	Pet. Jerko ●	17 Zofija	Jekica

Začetek jeseni 23. t. m. — Dan se skrči za 1 uro 40 min.
 Dan je dolg 13 ur 25 min. do 11 ur 45 min.

Beležke.

1. - 4. - 6. - 8. - 11. - 25. - 27 - 28. -

VINOTOK ★ OKTOBER

Srbsko: Октобар. Luž.-srb.: Winowc.
 Hrvatsko: Listopad. ☞ 31 dni. ☞ Poljsko: Październik
 Češko: Říjen. Rusko: Октябрь.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1 Sob.	Remigij	18 Evmenij	Semislava
K.: Jez. ozdravi kraljič. sina. Iv. 4.			
2 Ned.	20. pob. Ang. varhi	19 Trof. in tov.	Miran.
3 Pon.	Terezija D. J.	20 Evstahij	Vitomir
4 Tor.	Fran Ser.	21 Kodrat	Tegodrag
5 Sred.	Placid	22 Toka	Dumnuka
6 Čet.	Brunon	23 Spoč. sv. Iv. K.	Brunoslav
7 Pet.	Justina	24 Tekla	Dragonika
8 Sob.	Brigita	25 Evfrozima	Dragosta
K.: O kraljevem računu. Mat. 18.			
9 Ned.	21. pob. Dionizij	26 Smrt Ivana ev.	Svetina
10 Pon.	Fran B.	27 Kalistrat	Stremil
11 Tor.	Nikazij	28 Večeslav	Negoslava
12 Sred.	Maksimiljan	29 Mihajlovo	Drugislav
13 Čet.	Slavoljub	30 Gregor Arm.	Rosica
14 Pet.	Kalist	1/10 Pokrovit. M. D.	Sestrena
15 Sob.	Terezija	2 Ciprijan	Radislav
K.: O davčnem denarju. Mat. 22.			
16 Ned.	22. pob. Posv. C.	3 Dionizij	Velena
17 Pon.	Jadviga	4 Jerotej	Mira
18 Tor.	Luka	5 Hartina	Travica
19 Sred.	Peter Alk.	6 Toma	Stojgoj
20 Čet.	Ivan Kanc.	7 Sergij	Raša
21 Pet.	Uršula	8 Pelagija	Stojslav
22 Sob.	Kordula	9 Štefan	Zorislav
K.: O Jairovi hčeri. Mat. 18.			
23 Ned.	23. pob. Iv. Kap. M.	10 Evlamp. j.	Živka
24 Pon.	Rafael	11 Filip	Blagota
25 Tor.	Krispin	12 Probo in tov.	Zlatija
26 Sred.	Evarist	13 Karpo	Vranica
27 Čet.	Frumencij	14 Petka	Srebra
28 Pet.	Simon in Juda	15 Lukijan	Mila
29 Sob.	Praznik svobode	16 Longin	Gradimir
K.: Jezus pomiri vihar. Mat. 8.			
30 Ned.	24. pob. Krist. kralj	17 Oziya	Vladika
31 Pon.	† Volkoslav, Volb.	18 Luka, ev.	Gorazd

Dan se skrči za 1 uro 43 min.

Dan je dolg 11 ur 42 min. do 9 ur 59 min.

Beleške.

1.-2.-3.-5.-13.-24.-30.-

LISTOPAD * NOVEMBER

Srbsko: НОВЕМБАР.

Luž.-srb.: Nazymnik.

Hrvatsko: Studeni.

☞ 30 dni. ☞

Poljsko: Listopad.

Češko: Listopad.

Rusko: Ноябрь.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1 Tor.	Vsi sveti	19 Prohor	Ljubomil
2 Šred.	Verne duše	20 Artemij	Zdanila
3 Čet.	Viktorin	21 Hilarij	Bogomil
4 Pet.	Dragotin	22 Averkij	Dragomir
5 Sob.	Mirko, Filomela ☾	23 Jakob, ap.	Savina
K.: O dobrem semenu. M. 13.			
6 Ned.	25. pob. Zahvalna	24 Areta	Ratislav
7 Pon.	Prosdocim	25 Markijan	Zdenko
8 Tor.	Bogomir	26 Dimitrij	Nežir
9 Šred.	Božidar	27 Nestor	Sebilav
10 Čet.	Andrej Av.	28 Arsenij	Golobica
11 Pet.	Martin, šk.	29 Avramij	Višnjica
12 Sob.	Martin, p. m.	30 Štefan Mil.	Davorin
K.: O gorčičnem zrnu. M. 13			
13 Ned.	26. pob. Stanislav ☽	31 Stahij	Nevenka
14 Pon.	Bogdan	1/11 Kozma in Dam.	Borislava
15 Tor.	Lavoslav	2 Akindin	Volčica
16 Šred.	Ivan Trog.	3 Akepsin	Večerin
17 Čet.	Gregor	4 Joanikij	Ljubava
18 Pet.	Odon	5 Gaiaktion	Oliva
19 Sob.	Jelisava, Elizabeta	6 Pavel	Imica
K.: O grozoti razdejanja. Mat. 24.			
20 Ned.	27. pob. Srečko	7 Jeronim	Vladiboj
21 Pon.	Dar. M. D. ☾	8 Sabor Mih. arh.	Grmislav
22 Tor.	Cecilija	9 Onisifor	Ježdimir
23 Šred.	Klemen	10 Erasto	Ravijola
24 Čet.	Ivan Kriški	11 Štefan Deč.	Jeca
25 Pet.	Katarina	12 Ivan Mil.	Kolomir
26 Sob.	Silvester	13 Ivan Zlat.	Zdedrag
K.: O poslednji sodbi. Luk. 21.			
27 Ned.	1. adv. Virgilij	14 Filip	Vedrana
28 Pon.	Sosten ☽	15 Gurij	Lelija
29 Tor.	Saturnin	16 Matej, ap.	Skoromir
30 Šred.	Andrej	17 Gregor	Hrabroslav

Dan se skrči za 1 uro 16 min.

Dan je dolg 9 ur 57 min. do 8 ur 41 min.

Beležke.

1.-2.-3.-4.-5.-7.-

GRUDEN * DECEMBER

Srbsko: Децембар.

Luž.-srb.: Hodownik.

Hrvatsko: Prosinac.

☾ 31 dni. ☽

Poljsko: Grudzień.

Češko: Prosinec.

Rusko: Декабрь.

Dnevi	Za rimske katoličane	Za pravoslavne	Narodna imena
1 Čet.	Ujedinj. Jugoslavije	18 Državni praznik	Božena
2 Pet.	Bibijana	19 Abdija	Tihomir
3 Sob.	Fran Ks.	20 Gregor Dekap.	Sveljub
K.: Ivan Krst. v ječi. Mat. 11.			
4 Ned.	2. adv. Barbara ☾	21 Darovanje M. D.	Velika
5 Pon.	Sava	22 Filemon	Stojana
6 Tor.	Nikolaj	23 Aleksander	Vladovita
7 Sred.	Ambrož	24 Katarina	Veselin
8 Čet.	Brezn. sp. M. D.	25 Klemen	Rodana
9 Pet.	Levkadija	26 Alimpij	Savica
10 Sob.	Melhidaj	27 Jakob Perz.	Dražič
K.: Ivan K. pričuje o Kristu. Iv. 1.			
11 Ned.	3. adv. Damaz	28 Štefan	Gojica
12 Pon.	Maksencij	29 Paramon	Široslav
13 Tor.	Lucija ☽	30 Andrej, ap.	Vitača
14 Sred.	Kv. Dušan	1/2 Naum	Vojmir
15 Čet.	Kristina	2 Uroš	Cvetana
16 Pet.	Evzebij	3 Sofronij	Jaronega
17 Sob.	Aleksandrov dan	4 Državni praznik	Strojslav
K.: Ivan K. poklican v preroke. L. 3.			
18 Ned.	4. adv. Gracijan	5 Sava	Ljubonega
19 Pon.	Nemezij	6 Nikolaj	Uglješa
20 Tor.	Liberat ☾	7 Ambrož	Boživoj
21 Sred.	Tomo	8 Patapij	Tomislav
22 Čet.	Zenon	9 Spoč. M. D.	Zvezdana
23 Pet.	Viktorija	10 Ivan Desp.	Ozrislav
24 Sob.	† Adam in Eva	11 Danilo	Dunja
K.: Povelje ces. Avgusta. Luka 2.			
25 Ned.	Božič. Rojstvo G.	12 Spiridijon	Žitigoj
26 Pon.	Štefan	13 Evstahij	Zlatka
27 Tor.	Ivan ev. ☽	14 Tirzo	Pelislav
28 Sred.	Nedolžni otroči	15 Elevterij	Zorica
29 Čet.	Tomo	16 Agej	Vrhoslav
30 Pet.	David	17 Danilo	Branimir
31 Sob.	Silvester	18 Sebastijan	Blažena

Začetek zime 22. t. m. — Dan se skrči do dne 21. za 19 min. in zopet zraste do konca meseca za 5 min. Dan je dolg 8 ur 39 min. do 8 ur 25 min.

Beleške.

2.-8.-17.-24.-

Pristojbine:

I. Poštne.

A. Tuzemski promet.

Izza 1. VI. 1925 so v veljavi tele pristojbine:

1. Pisma do 20 gr 1 Din; za vsakih 20 g 50 p več.
2. Dopisnica — navadna 50 p, z odgovorom 100 p.
3. Tiskovine do 50 g 25 p; za vsakih 50 g 25 p več; največja teža 2 kg; pošiljajo se odprte. Tiskovine za slepce do 500 g 10 p; za vsakih 500 g 10 p več; največja teža 3 kg; odprto.
4. Vzorci brez vrednosti do 100 g 50 p; za vsakih 50 g 25 p več; največja teža 500 g; zaviti pregledno.
5. Poslovni papirji do 200 g 1 Din; za vsakih 50 g 25 p več; največja teža 2 kg; odprto.
6. Mešane pošiljke — kakor za vzorce; če so pa poslovni papirji vmes, kakor za poslovne papirje.
7. Priporočnina 3 Din.
8. Ekspresnina 3 Din.
9. Pristojbina za pokaz 50 p.
10. Povratnica, zahtevana pri predaji 3 Din, po predaji 6 Din.
11. Poizvednica 3 Din.
12. Za preklic pošiljke, izpremembo naslova, znižanje ali črtanje odkupnine se plača pristojbina za priporočeno pismo, oziroma tudi še za brzojavko.
13. Poštne nakaznice (komad 25 p) — a) navadne: nakaznica do 25 Din 150 p, do 50 Din 200 p, do 100 Din 300 p, do 300 Din 400 p, do 500 Din 500 p, do 1000 Din 600 p, do 2000 Din 800 p, do 3000 Din 900 p, do 4000 Din 1000 p, do 5000 Din 1200 p; izplačnina se pri nakaznicah več ne računa. b) brzojavne: nakaznina, kakor pri navadnih nakaznicah; izplačnine ni nobene; brzojavna pristojbina, ekspresnina 3 Din. Pristojbine se plačajo pri predaji. Izplačilno potrdilo 3 Din.
14. Vrednostna (denarna) pisma — pristojbina: a) težna do 20 g 400 p, do 40 g 450 p, do 60 g 500 p, do 80 g 550 p, za vsakih 20 g 50 p več; b) vrednostna do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din, do 1000 Din 5 Din, do 5000 Din 10 Din; za vsakih 1000 Din ali del te vrednosti še po 1 Din več; dostavnina 3 Din; obvestnina 50 p; ekspresnina 3 Din.
15. Zavitki (paketi) — pristojbina: a) težna do 1 kg 6 Din, do 5 kg 10 Din, do 10 kg 20 Din, do 15 kg 30 Din, do 20 kg 40 Din; za obsežnejši paket ali paket, ki zahteva večjo opreznost, se plača dvakratna težna pristojbina; b) vrednostna: do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din, do 1000 Din 5 Din, do 5000 Din 10 Din, potem za vsakih 1000 Din ali del te vrednosti po 1 Din več; dostavnina 5 Din; obvestnina 50 p; nakaznina za odkupnino do 25 Din 1 Din, do 50 Din 150 p, do 100 Din 200 p, do 300 Din 300 p, do 500 Din 400 p, do 1000 Din 500 p, do 2000 Din 600 p, do 3000 Din 700 p, do 4000 Din 800 p, do 5000 Din 1000 p. Največja teža 20 kg; vrednost neomejena.

B. Inozemski promet.

1. **Pisma:** do 20 g 3 Din; v Italijo 250 p; za vsakih 20 g 150 p več.
2. **Dopisnice:** navadne 150 p; za Italijo 125 p;
3. **Tiskovine:** do 50 g 50 p; za vsakih 50 g 50 p več; za tiskovine v Čehoslovaško veljajo pristojbine za tuzemstvo. Za slepce: do 500 g 20 p; za vsakih 500 g 20 p več.
4. **Vzorci brez vrednosti:** do 100 g 1 Din; za vsakih 50 g 50 p več.
5. **Poslovni papirji:** do 300 g 3 Din; za vsakih 50 g 50 p več.
6. **Mešane pošiljke:** kakor za vzorce; če so poslovni papirji vmes, kakor za poslovne papirje.
7. **Priporočnina:** 3 Din.
8. **Ekspresnina:** 6 Din.
9. **Povratnica:** pri predaji 3 Din, po predaji 6 Din.
10. **Poizvednica:** 6 Din.
11. **Preklic pošiljke, izprememba naslova:** 6 Din.
12. **List za odgovor:** 8 Din.
13. **Pristojbina za ocarinjenje pisemskih pošiljk:** 3 Din.
14. **Vrednostna pisma:** promet sedaj dovoljen z Albanijo, Avstrijo, Belgijo, Bolgarijo, Čehoslovaško, Egiptom, Francijo, Gdanskim, Italijo, Madžarsko, Nemčijo, Poljsko, Romunijo, Švedsko, Švico, Turčijo in Veliko Britanijo; teža 2 kg, vrednost 3000 Din; težna pristojbina kakor za priporočene pošiljke iste teže, vrednostna 5 Din.
15. **Zavitki (paketi)** — pojasnila o pošiljlatvi se dobe pri vsaki pošti.

II. Brzobjavne.

Za brzobjavko v notranjem prometu se plača redne besedne pristojbine 50 p, najmanj 5 Din; vsaka brzobjavna golica velja 50 p. Brzobjavka s potnino: pristojbina za sporočilo potnine 4 Din, za kilometer po dnevu 10 Din, ponoči 20 Din, največ do 10 km.

Najvažnejše o brzobjavkah v evropskem inozemstvu: pri vsaki brzobjavki se računa ena beseda več; najmanjša pristojbina znaša 1 frank = 11 Din.

Lestvice za pristojbino kolkov ali štempljev.

I. Kolek za menice.

Od vseh vrst menic, ne glede na to, ali so izdane v državi ali v inozemstvu:

do	300 Din		Din	0:60
preko	300 Din	do 600 Din		1:20
„	600 „	„ 1.200 „		2—
„	1.200 „	„ 2.000 „		4—
„	2.000 „	„ 3.200 „		6:20
„	3.200 „	„ 5.000 „		9:80
„	5.000 „	„ 6.800 „		13:20

preko	6.800	Din	do	10.400	Din		Din	19—
"	10.400	"	"	14.000	"		"	25—
"	14.000	"	"	20.000	"		"	34—
"	20.000	"	"	26.000	"		"	43—
"	26.000	"	"	32.000	"		"	52—
"	32.000	"	"	38.000	"		"	61—
"	38.000	"	"	44.000	"		"	70—
"	44.000	"	"	50.000	"		"	79—
"	50.000	"	"	60.000	"		"	94—
"	60.000	"	"	70.000	"		"	109—
"	70.000	"	"	80.000	"		"	124—
"	80.000	"	"	90.000	"		"	139—
"	90.000	"	"	100.000	"		"	154—
"	100.000	"	"	125.000	"		"	192—
"	125.000	"	"	150.000	"		"	230—
"	150.000	"	"	175.000	"		"	268—
"	175.000	"	"	200.000	"		"	306—
"	200.000	"	"	250.000	"		"	382—
"	250.000	"	"	300.000	"		"	458—
"	300.000	"	"	350.000	"		"	534—
"	350.000	"	"	400.000	"		"	610—
"	400.000	"	"	500.000	"		"	760—

preko 500.000 Din od vsakih 1000 Din še po 1 Din. Znesek izpod 1000 Din se jemlje za popolnih 1000 Din.

II. Kolek za pobotnice. Od vsakega zneska $\frac{1}{2}$ 0/0

III. Kolek za pogodbe.

a) Pristojbina za kupne in najemne pogodbe (izza 1. VIII. 1922):

Za premičnine	2 0/0
Za nepremičnine	6 0/0

b) Pristojbina za druge pogodbe:

	—	Din	do	5	Din		Din	—05
preko	5	"	"	10	"		"	—10
"	10	"	"	15	"		"	—15
"	15	"	"	25	"		"	—25
"	25	"	"	50	"		"	—50
"	50	"	"	75	"		"	—75
"	75	"	"	100	"		"	1—
"	100	"	"	200	"		"	2—
"	200	"	"	300	"		"	3—
"	300	"	"	400	"		"	4—
"	400	"	"	500	"		"	5—
"	500	"	"	600	"		"	6—

in za nadaljnjih vsakih 400 Din po 2 Din več.

IV. Kolek za račune.

do 100 Din	10	par
preko 100 "	20	"

Po dotisku koledarja došle

nove poštne in brzojavne pristojbine.

§ 1. decembrom 1931 se uvedejo nove poštne in brzojavne pristojbine, za zavoje nad 5 kg pa s 1. marcem 1. 1932.

I. V tuzemskem prometu.

1. **Pisma.** a) V lokalnem (krajevnem) prometu do 20 g Din 1, nad 20 g kakor v medkrajevnem prometu. b) V medkrajevnem prometu do 20 g Din 1.50, nad 20 do 50 g Din 2, nad 50 do 250 g Din 3.50, nad 250 do 500 g Din 5, nad 500 do 1000 g Din 10.

2. **Dopisnice**, odprte, komad 75 par.

3. **Priporočene pošiljke.** a) Pristojbina za priporočenje v lokalnem prometu Din 2. b) Pristojbina za priporočenje v medkrajevnem prometu Din 3.

4. **Pisma z označeno vrednostjo.** a) Po teži kakor za priporočena pisma). b) Po vrednosti, dosedanje pristojbine.

5. **Zavoji (paketi).** a) Po teži, do enega kg Din 3, nad 1 kg do 5 kg Din 8 nad 5 kg do 10 kg: prvi pas do 100 km 10 Din, drugi pas do 300 km 15 Din, tretji pas nad 300 km Din 20. Nad 10 kg do 15 kg: prvi pas Din 15, drugi pas Din 22, tretji pas Din 36. Nad 15 kg do 20 kg: prvi pas Din 30, drugi pas Din 35, tretji pas Din 40. b) Po vrednosti: iste pristojbine, kakor za pisma z označeno vrednostjo.

6. **Nakaznice.** a) Pristojbina za nakaznice znaša: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din do 300 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din. V tej pristojbini je vsebovana tudi pristojbina za izplačilo nakaznice na domo. b) Pristojbina za izplačilo na domu, ki se bo pobirala od prejemnika samo za nakaznice iz inozemstva in za čekovne nakaznice, znaša: do 50 Din 0.50 Din, do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din.

7. **Čekovne nakaznice.** a) Do 500 Din 0.50 Din, nad 500 Din 1 Din.

Državne ustanove, ki so oproščene pristojbine za poštne nakaznice, so oproščene tudi te pristojbine kakor pri poštnih nakaznicah. Prav tako so oproščene čekovne pristojbine v prometu z nakaznicami, ki ga vrši Poštna hranilnica.

b) Pristojbina za sporočila na hrbtu nakaznice se ukine.

8. Odkupne pošiljke. Pristojbina za dostavo 1 Din.

9. Poštni nalogi. Pristojbina za dostavo 2 Din.

10. Naročnina za poštni predal. Za predal brez ključa mesečno 15 Din, s ključem 20 Din.

11. Zaprte torbe. Mesečna pristojbina 15 Din.

12. Obvestila o nenaročenih zavojih. Plača pošiljatelj 1.50 Din.

13. Poste restante. Pristojbina za hranitev pisem itd. pri pošti 0.50 Din.

14. Dostava vrednostnih pisem in zavojev na dom. a) Za pisma z označeno vrednostjo 1 Din. b) Za zavoje do 5 kg 2 Din, nad 5 kg 5 Din.

15. Pooblastila. a) Če velja pooblastilo za en primer, znaša pristojbina 1 Din. b) Za pooblastila od 15 dni do enega leta 5 Din.

16. Brzobjavna služba. a) Pristojbina za besedo 0.60 Din. b) Pristojbina za potrdilo 2 Din. Najnižja pristojbina je tista, ki velja za brzobjavko z 10 besedami.

II. V mednarodnem prometu.

17. Priporočena pisma. Pristojbina za priporočenje v mednarodnem prometu znaša 4 Din.

Sedanje pristojbine ostanejo še nadalje v veljavi, v kolikor niso izpremembe navedene.

Plačevanje pristojbin se bo vršilo kakor doslej. Novo uvedeno pristojbino za čekovne nakaznice bo plačal pošiljalec v gotovini in se bo zabeležila v čekovnem dnevniku.

Pristojbino 50 par za pisma in dopisnice poste restante v tuzemskem prometu bo plačal pošiljalec in se bo v tarifnih znamkah nalepila na pošiljko.

Te pristojbine za pisma in dopisnice iz inozemstva bo plačal prejemnik in se bodo v obliki portovnih znamk nalepile na pošiljko.

Vse nove pristojbine stopijo v veljavo dne 1. decembra 1931, razen pristojbin za zavoje nad 5 kg, ki stopijo v veljavo 1. marca 1932; do tega časa bo uprava pošte izdelala vse potrebno za določevanje pasov.

Pouku in zabavi

Aleksander Hudovernik

† Aleksander Hudovernik

Družba! Tvoji stebri padajo. Za podpredsednikoma Svetcem in dr. Ivanom Tavčarjem predsednika Senekovič in Hudovernik. Ko je meseca februarja obhajal sedemdesetletnico, mu je soglasno čestitala vsa Cirilmetodova družina z živo željo, da bi po prestani hudi operaciji skoraj okreval. Žal, da se ni izpolnila. Trpljenje je naraščalo od tedna do tedna, dokler ga ni za vselej ukinila smrt. Dne 20. avgusta je predsednik Aleksander Hudovernik izdihnil svojo blago dušo. Ko je naslednjega dne zapuščal svojo vilo na Erjavčevi cesti in se je v imenu notarske zbornice in tovarišev poslovil od njega notar dr. Krevcl, mu je njegov naslednik vseučiliški profesor dr. Rado Kušej govoril v imenu Družbe sv. Cirila in Metoda za slovo tople, iz srca izvirajoče besede:

Dragi prijatelj Hudovernik! Še le nekaj let je tega, kar sva se spoznala in vzljubila kot prijatelja. Koj na to sva se združila v skupnem delu za našo dično Ciril Metodovo družbo še tesneje. In prijateljstvo se je jačilo tem bolj, čim več je bilo treba za Družbo naporov. Od Tebe, ki si služil družbenim ciljem neumorno in nesebično dalje kot četrto stoletja, smo se ostali člani vodstva mnogo naučili. Težka vrzel je nastala s Tvojo veliko prerano smrtjo v našem krogu. Le eno nam daje tolažbe in poguma za bodočnost, namreč to, da poznamo pota, ki si jih Ti utrl, da poznamo Tvoje nazore o družbenih ciljih in da bomo vedeli ceniti in čuvati uspehe, ki si jih Ti dosegel.

Ob Tvoji zadnji poti Ti žrtvuje gotovo vsak, ki je bil deležen podpore iz družbenih sredstev, vsaj en utrip svojega hvaležnega srca s prošnjo, da bi Ti bila na drugem svetu Tvoja dobrotota stoterno povrnjena. Mi, Tvoji prijatelji in sodelavci pa Ti želimo po življenja težkem trudu in trpljenju miren odpočitek v rodni grudi. Naša zgodovina bo na veke čuvala Tvoj spomin!

Nešteta množica iz vseh slojev je spremila Hudovernika na njegovi zadnji poti. Grmada vencev je zakrila njegov grob.

Najlepši venec si je spletel pokojnik s svojimi deli.

Aleksander Hudovernik je bil sin davčnega uradnika; rojen 21. februarja 1861 v Stični; brat Ludovika Hudovernika, duhovnika lavantinske škofije, izvrstnega muzika in skladatelja. V njegovem rojstnem kraju je služboval tedaj Hudovernikov ujec župnik Janez Hinek (1796—1886), ki je tri nedelje zaporedoma pri krščanskem nauku pridigoval ob polni cerkvi o Juriju Kozjaku, znani Jurčičevi povesti. Hinka in njegovih modrih življenjskih navodil se je Hudovernik rad spominjal.

Važna točka njegovega razvoja je bilo Novo mesto, kjer je študiral gimnazijo. Tu mu je vzbudil narodni čut frančiškan profesor o. Ladislav Hrovat, razplamtel pa ga je Janez Trdina, s katerim se je seznanil tretješolec. Pod Trdinovim vodstvom je jel Hudovernik spoznavati svoj narod in Slovane. Trdina ga je utrdil v značajnosti in narodni zavednosti (LZ 1913, 124); odprl mu je pogled v slovensko in jugoslovensko slovstvo; podaril mu je Vodnikove pesmi in Hrvatske narodne pesmi, obe zbirki opremljene z opazkami; navdušil ga je za rusko književnost. 14letni petošolec je poslal Hudovernik Slov. Narodu svoj prvi dopis. V tem listu se je pozneje pod psevdonimom Bolhober pogostoma oglašal. Pod šifro

Civis je ožigosal novomeške nemškutarje. Voditelja mladine je zaslutil v Hudoverniku gimnazijski ravnatelj Fischer in ga imel na piki. Drugim dijakom je dovolil obisk gostiln, Hudoverniku ne. Zaradi demonstracij, ki se jih Hudovernik ni bil udeležil, ga je obsodil na osem ur karcerja.

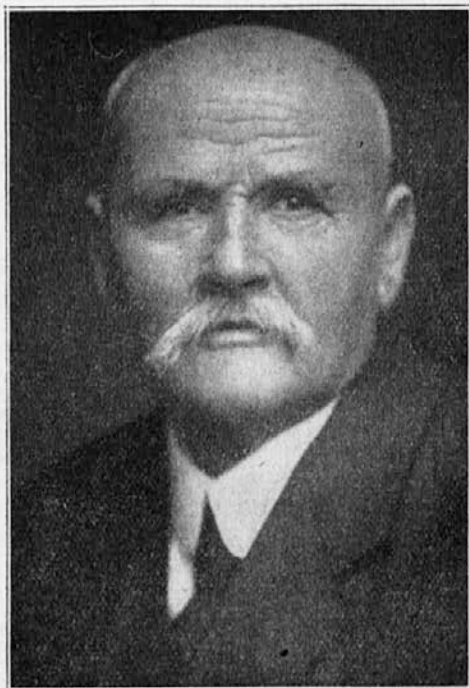
V jeseni 1878 se je pokojni vpisal na pravoslovno fakulteto dunajskega vseučilišča. Na Dunaju je našel »Slovenijo«, kateri se je naslednjega leta pridružilo »Literarno društvo«. O Hudovernikovi dunajski delavnosti pričajo njegova predavanja v »Sloveniji«: Pravni običaji v Slovencih, O črnogorskem pravu, Narodno pravo v Slovencih, O navodu za nabiranje pravnih običajev, Črnogorska zakonodajstva, Prisega ljubljanskega mesta, Turgenjeva pesen zmagonosne ljubezni, Nekaj slovenskih vraž. Ta predavanja so zarodek člankov, ki jih je Hudovernik pozneje poleg mnogih drugih priobčil večinoma v Moschetovem Slov. Pravniku (SBL 358). Pokojnik je bil prvi, ki je opozoril na ostanke slovenskega prava; njemu je sledil na to pot Babnik.

V pravoslovni stroki je najbolj zaslužno delo prevod občnega sodnega reda, ki ga je večinoma oskrbel Hudovernik in izdal dr. Mosche leta 1884 (ib.) Zoper teptanje slovenskega jezika v uradih zlasti na sodiščih je nastopil Hudovernik v spisku Slovenski jezik po c. kr. uradih, kjer je navel slovensko prisego iz leta 1785, najdeno v uradnih listinah v Stični (N 1881, 215).

Trdinovemu vplivu je treba pripisati Hudovernikove prevode iz ruščine: gori omenjeno Pesem zmagonosne ljubezni (Kres 1882). Nekaj o Sibiriji (ib.), Turgenjeva Poezije v prozi (ib. 1885) in istega pisatelja Senilia (Narodna biblioteka).

Z mentorjem Trdino je bil Hudovernik v stalni zvezi. Ko se je vračal z vseučilišča na počitnice, je občeval ž njim in kadar se je iz Kostā-

njevice pripeljal v Novo mesto, je vsakikrat preživel nekaj ur v njegovi družbi (LZ 1913, 124). Njemu je posojal knjige zlasti ruske. O njegovi 75letnici se ga je spomnil v listku Slov. Naroda (1905, 122) in v Lj. Zvonu 1913 je objavil drago-

Gregorič Fran

cene Spomine na Janeza Trdina in obširno korespondenco Trdinovo z dr. Pavlom Turnerjem. Hudoverniku gre poleg Ivana Hribarja zasluga, da imamo Trdinovo sliko. O lanski stoletnici je proslavljajal z daljšim govorom Trdino v njegovem rojstnem kraju Mengšu.

Razen Trdine je opisal Hudovernik naslednje slovenske može: Tomaža Dolinarja, dr. Radoslava Razlaga (SP 1883), Janeza Jarca (N 1881), Ladislava Hrovata ob njegovi zlati maši (SN 1899) in notarja Luko Svetca ob njegovi 80letnici v govoru na slavnosti, ki mu jo je priredilo Notarsko društvo v Mestnem domu (SN 1906, 236).

Po dovršenih študijah (1882) se je odločil Hudovernik za notarjat. Leta 1889 je postal notar v Kranjski gori, leta 1891 v Kostanjevici, leta 1904 v Ljubljani. Leta 1912 ga je narodnonapredna stranka izvolila v mestni občinski svet. Leta 1919 je postal predsednik notarske zbornice.

Prehajam k najvažnejšemu poglavju Hudovernikovega življenja: k narodni obrambi. Kot neustrašen borec je stal Hudovernik nad 40 let na braniku Slovenstva.

Za Družbo sv. C. in M. je bil vztrajno delaven na vseh svojih postojankah. Iz Kranjske gore je hodil buditi koroške Slovence in jih potrjevat v boju s tujstvom. Dne 20. apr. 1890 se je udeležil veselice CM podružnice za Beljak in okolico (Mir 1890, 78). Dolgo vrsto let je predsedoval CM podružnici za kostanjeviški okraj. Tu bodi omenjeno, da je leta 1892 ustanovil Bralno društvo v Mokronogu (SN 1893, 57). Preselivši se v Ljubljano je stopil leta 1906 v družbeni glavni odbor in sprejel blagajniški posel. Prinesel je blagoslov družbeni blagajni, ki pod njegovo upravo ni bila nikdar prazna. Napadi z znane strani so ji pri našali znamenita volila. Polak, Kotnik, Vilharjeva, Fabjančič, Babič, Škrjanec, Poljšak, dr. Georg, dr. Pirnat so blesteči svedoki narodne požrtvovalnosti. Zapuščinske razprave vseh družbenih dobrotnikov je vodil notar Hudovernik brezplačno in prištedil Družbi ogromne svote.

Hudovernik je bil v narodni borbi neizprosen. »Ne boste nas ugonobili; zastonj so vsi vaši napori!« tako je klical nasprotnikom na družbe-

nih skupčinah in njegov glas je odmeval preko mej. V njihovo gnezdo je zahajal kupovat njihove proti nam naperjene tiskovine. Vse mu je bilo znano, kar so sklepali zoper nas; zato je o pravem času ukrenil protipoteze.

Ko je naraščal Schulvereinov naval na naših mejah in je Rosegger izdal poziv, naj vsak imoviti Nемеc žrtvuje 2000 K za ustanovitev nemških šol ob jezikovnih mejah, je napisal Hudovernik v Slov. Braniku članek »200×1000 ali: odgovorimo Roseggerju« in ogorčen vzkliknil: Ali naj mirno gledamo, kako nam bodo stari naši sovragi trgali kos za kosom naše lepe slovenske zemlje, kako nam bodo odtujili našo deco in iz nje vzgajali janičarje, ki nas bodo še bolj zatirali kakor oni. Ne in stokrat ne! Odgovorimo Roseggerju slovensko! Pozivamo vse zavedne Slovence, slovenske denarne zavode in občinske zastope, naj žrtvujejo vsak za ustanovitev slovenskih šol ob jezikovnih mejah vsaj po 200 K. Na ta način bi se v petih letih nabralo 200.000 K — za naše razmere velika svota. — Hudovernikov poziv je našel ugoden odmev. Dne 31. dec. 1930 je štel narodnoobrambni sklad že 204.558.04 Din.

Svojemu prijatelju dr. Ivanu Tavčarju je postavil Hudovernik lep spomenik z ustanovo sklada, ki nosi njegovo ime, na korist Družbi sv. C. in M.

Z Andrejem Senekovičem in dr. Žerjavom je ustanovil Hudovernik leta 1910 Branibor, društvo, ki je bilo naperjeno zoper Südmарko in imelo namen podpirati Slovence v mešovityh in obmejnih krajih. Načeloval je konsorciju Slov. Branika, glasila narodnih brambovcev in ukrenil za mladino izdajo koledarčka Branibora, katerega nadaljevalec je zdaj Kraljevič Marko.

Na slatinski skupščini leta 1926 je bil z viharним vzklikom odobren predlog predsednika Senekoviča, da naj se izvoli Aleksander Hudovernik

za častnega člana Družbe sv. C. in M. Po Senekovičevi smrti je postal istega leta njen tretji predsednik. Bil je Družbi moder voditelj v smeri, ki sta jo začrtala njegova prednika; z napornim delom je omogočil, da je srečno prebolela povojno nepravilike.

Golob Joško

Kadar je treba, udari odločno, sicer pa rabi glacerokavice — to načelo je vodilo pokojnika v zasebnem življenju, v javnosti in tudi na čelu Družbe sv. C in M. V orjaškem telesu mehko srce, vedno pripravljeno pomagati. Tak je bil tudi na zadnji družbeni seji v svojem stanovanju

26. jun. 1931 — vedrega lica, na videz dobro razpoložen, a z nadčloveško močjo zatajajoč bolečine je z lahkoto rešil zamotano zadevo, pogostil zbrane in jim stisnil roko v slovo.

Častno sled je zapustil in neminljiv spomin.

Marica Bartolova:

Naša zastava.

Ko so lansko leto prinesli primorski rojaki z vso skrbjo in ljubeznijo delavsko in sicer zidarsko zastavo po dolgem romanju v varno zavetje v Ljubljano, smo se Primorci, posebno Tržačani, spominjali vsakoletnega slovesnega obhoda z zastavo delavskega podpornega društva na čelu.

Vsako leto na dan obletnice blagoslovitve lepe zastave, ob kateri so se vili široki naši trobojni trakovi, je korakalo v dopoldanskih urah vodstvo in članstvo Slovenskega delavskega podpornega društva po ulicah v samem središču Trsta od društvenega doma v cerkev sv. Antona. Zastavonošo je krasila široka slovenska trobojnica, vodstvo, na čelu profesor Matko Mandić, istotako s slovenskim znakom, za njim godba, svirajoča slovenske koračnice, nato dolga vrsta društvenikov v svečano-prazničnem razporeženju.

Današnjemu svetu, posebno pa mladini, se zdi vse to malenkostno, brezpomembno, ko so taki obhodi v naši svobodni državi nekaj navadnega. Nam pa, ki smo delali šnalir in gledali enkrat v letu sredi Trsta na še barve, slišali zvoke naših koračnic po onih ulicah, po katerih so nas že tedaj često opsovali, če so slišali našo slovensko besedo, nam so šli mravljinci po vseh udih. Zato smo bili pač le zvesti otroci svojega naroda,

ne pa solzarji, če tudi smo bili ganjeni do solz in so s ponosom utripala naša srca.

Pred društvenim domom in pred cerkvijo je zasvirala godba avstrijsko državno himno, ki je bila za nekatere izmed nas kakor mrzel tuš.

Nekoč sem vprašala v svoji naivnosti društvenega predsednika Matka Mandiča, čemu da igrajo himno, ko nismo še nikoli slišali, da bi naši someščani druge narodnosti jo kdaj zaigrali.

In dobri Mandič mi je odgovoril smehljaje: »Mislite, da bi mi smeli, ne da bi svirali himno, korakati z našo trobojnico in igrati naše koračnice? Himna je ščit, draga moja, pod katerim smemo s svojo zastavo in s svojo godbo nemoteno po tržaških ulicah.«

Teh obhodov se je gotovo spominjal vsak, ki je prisostvoval ali celo sam korakal za našo trobojnico ondod, kjer se zdaj ne sme slišati slovenska beseda, kjer si morata, če se srečata, slovenska znanca, le šepetati v svojem jeziku.

Kaj čuda, če se nam je storilo milo, ko smo Primorci slišali, da so rešili eno naših zastav in jo prinesli na varno?

Ob tej priliki so vstali pred našimi očmi v svoji veličini in neustrašenosti naši možje: Dolenc, Matko Mandič, Rybař i. dr. nesebični voditelji tržaških in okoličanskih Slovencev. Kakor oni za narod, tako je bil zanje narod oduševljen, ljubezen se jim je vračala z ljubeznijo.

Po asocijaciji idej sem se spomnila ob tej priliki onega Cankarjevega privatnega pisma, v katerem se je, kot takratni socialist, zasmehljivo izrazil o naših voditeljih; a to pismo se je zdelo tako važno, da se je natisnilo v Cankarjevih zbranih spisih.

Zasebna pisma so večkrat le izbruh trenutnega razpoloženja in ni vsaka beseda v takih zasebnih pismih vredna, da se natisne. Cankar ni poznal tržaških razmer, zato tudi ono pismo ne od-

govarja tedanjim resničnim razmeram slovenskega življa v Trstu. Ko bi Cankar zdaj še živel, bi mu bilo gotovo žal, če bi videl natisnjeno ono svoje pismo.

Brez naših Dolencev, Mandičev in Rybařev, brez naših narodnih borcev sploh bi šlo dandanes raznarodovanje hitreje izpod rok, pa bi morebiti ne bilo v Primorju toliko naših ųrtev - mučenikov.

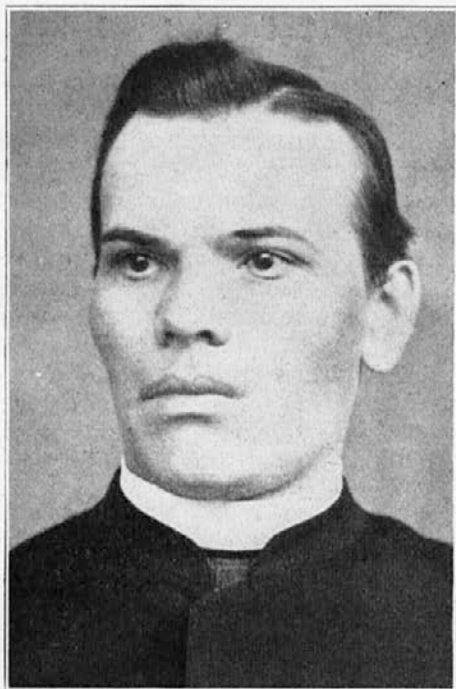
I. V.:

Anton ųlogar.

Eden tistih, ki so z vztrajnim mnogoletnim trdom dosegli, da se je Druųba sv. C. in M. tako naglo razųirila med Slovenci, je kanonik **A n t o n ų l o g a r** († 5. 10. 1931). Njegovega govorniųtva dar in rodoljubnega srca ųar je vnemal na 20 skupųčinah in mnogih podruųniĳnih zborovanjih rojake za ohranitev ogroųene mladine. V dobi, ko je ųlo za obstoj Druųbe, jo je branil s ĳudovito neustraųenostjo. Prva skupųĳina 1886 ga je izvolila v glavni odbor, kjer je sprejel tajniųki posel in razbremenil Toma ųupana, ki je bil v osnovalnem odboru tajnik in blagajnik. V vodjevi sobi v Alojzijeviųu je bila nekaj let polovica druųbene pisarne, druga polovica v stanovanju kurata ųlogarja na Gradu, ekspedicija pri Bonaĳu. In so jeli od tam prihajati oklici na narod, slikajoĳi nevarnost, ki nam preti od severa in juga, oklici, budeĳi nezavedne iz mrtvila, proseĳi pomoĳi. ųlogarjeva ųiva beseda in veųĳe pero je polagalo temelj Druųbi sv. C. in M.

Vstajale so podruųnice. Na njegovo pobudo se je osnovala leta 1886 ųentjakobsko - trnovska moųka podruųnica. Porajale so se ųenske podruųnice. Silno se jih je razveselil tajnik ųlogar. Njihov pojav je smatral za dobro znamenje, je po-

udarjal v svojem poročilu na skupščini v Postojni, kajti kadar slovenske žene vstanejo ter soglasno z možmi začno zahtevati, da naj se njihova deca poučuje v mili materinščini — potem ni več daleč zмага zdravih pedagogičskih načel, da v ljudski

Žlogar Anton

šoli po slovenskih deželah gospoduj slovenščina, ki je dozdej še na mnogih krajih potisnjena v kot in opravlja le neizogibno službo borne dekle. Po ženskih podružnicah naj se širi slovenska zavest; njihove članice naj neso ogenj domovinske ljubezni s seboj in ga nete v slednji koči mile očevi-

ne (Vestnik VI, 23). Žlogarjeva beseda je užigala. Njegova skupščinska poročila je spremljalo gromovito pritrjevanje. Poslednjič je nastopil na skupščini v Logatcu. Družbenemu Vestniku (I—XV) je bil Žlogar urednik.

Žlogar je prinašal tudi denarne žrtve Družbi sv. C. in M., ki ga šteje med svoje prve pokrovitelje. Njej je poklonil čisti dohodek »Zbornika cerkvenih govorov na slavo sv. Cirilu in Metodu«, ki ga je s tovarišem izdal leta 1886.

Slovstvena delavnost Žlogarjeva se je pričela že v Alojzijevišču. Pod psevdonimom A. Podgorjanski, ki mu je rabil tudi pozneje nekaterikrat v Dolenjskih Novicah, je objavil v Letopisih Matice slov.: Voldemar, dogodek z ital. vojske leta 1805, po Körnerju (1870) — istega pisatelja Plunko je prinesel po Žlogarju poslovenjeno Slovenec (1873) — Pesni (1871) — dve izvirni in pet iz nemščine presajenih — Poroka, povest, po Henrikju Steffensu (1873). V Koledarju Družbe sv. Mohorja za 1877 je izšel Žlogarjev zgodovinsko-mestopisni obraz Ljubljane (brez šifre in podpisa), v Zg. Danici (1881) Trojna božja pot (ponatisk). S tovarišem, sedanjim mariborskim škofom Andrejem Karlinom je izdal opis Mestnofarne cerkve sv. Jakoba v Ljubljani o posvečevanju leta 1886. Življenjepise je oskrbel Žlogar knez-vladiki dr. Janezu Pogačarju v Kresu (1884) in Slovanu (1885), stolnemu dekanu Juriju Volcu v Lj. Zvonu (1885) in župniku na Suhoru Janezu Škoficu (Vzajemnost 1928), čigar spomin je počastil z elegijo v heksametrih v Zg. Danici (1871). V Lj. Zvonu (1884 in 1885) je izhajal Žlogarjev temeljiti pregled cerkvene književnosti pod znakom — n. Tamkaj je izpregovoril moško besedo in obsodil napade na pesnika S. Gregorčiča: »Kadar bo dr. Mahnič s svojo bistrumnostjo toliko storil za slavo imena slovenskega, kakor naš Simon Gregorčič, takrat se bomo njemu klanjali.

Ali zdi se nam, da, če bi se izpolnile dr. Mahničeve želje, bi se potem naša literatura res pogreznila v tisto indijsko »nirvano«, katero so jednaki kritiki srečno izteknili celo že na Slovenskem« (LZ 1885, 383).

Kot časnikar se je uveljavil v Slovencu, bil je med prvimi njegovimi sotrudniki. Po njem je sprožil agitacijo za volilno pravico ljubljanskih kaplanov in sestavil peticijo na deželni zbor, ki je prošnji ugodil; izdal je pobudo za napravo spomenika zaslužnemu pisatelju Janezu Božiču; z nabranimi darovi je oskrbel nagrobnik in ga poslal v Korte na Koroško. Izdelke Žlogarjevega veččega peresa so prinašali listi: Zg. Danica, Laib. Diöcesanblatt, Cvetje z vertov sv. Frančiška.

V Novem mestu je sestavil in izdal šmarnice: Lurški prizori; prvih 12 premišljanj je spisal Žlogarjev nekdanji tovariš škof Karlin. V kanonika Žlogarja uredništvu (1909—1912) so vzcvetele Dolenjske Novice v tednik; v tem listu je poleg političnih člankov, političnega pregleda in oddelka zabavi in pouku, kar je večinoma iz njegovega peresa, objavil Zgodovino Rokodelskega društva in doma v Novem mestu. Pripominim, da se je Žlogar na vseh svojih službovališčih bavil s krajevno zgodovino. V Kranjski gori je pustil v rokopisu kroniko; tudi v Šmartinu pri Litiji je nadaljeval ondotno; gradivo za suhorsko zgodovino se nahaja v zapuščini.

Žlogar je bil delaven tudi v narodnogospodarski stroki. Bil soustanovitelj hranilnice v Kranjski gori in osem let njen načelnik. Deloval je v kmetijskem društvu Podkoren, pri posojilnici v Kandiji, kateri je načeloval (1912—1920), pri kmečki zvezi za novomeški okraj.

V Kranjski gori in v Šmartinu je vpeljal gledališke igre.

Žlogar je bil jako odličen cerkveni govornik. »Tako izvrstne pridige še nismo čuli. Vso hvalo in čast!« je vzkliknil Slov. Narod o Žlogarjevem govoru 27. jan. 1884 v proslavo blagopokojnega knezoškofa Pogačarja. Žlogar je bil slavnostni govornik na svečanosti v spomin Andreja Einspielerja in škofa Slomška v Celovcu 26. okt. 1894. Einspielerjev Slovenski Prijatelj in Kržič-Strojev Duhovni pastir sta objavila na stotine njegovih izvrstno zasnovanih pridig.

Anton Žlogar je bil rojen 30. nov. 1850 v Bušinji vasi ž. Suhor. Gimnazijo in bogoslovje je dovršil v Ljubljani; bogoslovec tretjeletnik je postal mašnik leta 1874. Nadarjenega mladega duhovnika je poslal knezoškof Zl. Pogačar v Gradec na modroslovno fakulteto, a kmalu je iz neznanega vzroka prekinil študije, se vrnil v domovino in sprejel kaplanijo v Mokronogu. Premeščen za kaplana v Ljubljano k Sv. Jakobu je s tovarišem poznejšim profesorjem bogoslovja Antonom Zupančičem poslovenil šentjakobsko cerkev in odpravil nemške pridige. Od tam se je pomaknil za kurata na Grad. Nato je bil osem let župnik v Kranjski gori, potem dekan v Šmartinu pri Litiji, od leta 1906 kanonik v Novem mestu.

Podatki o vsestranskem plodovitem delovanju kanonika Žlogarja so povzeti večinoma iz njegove avtobijografije, namenjene za Slov. biografski leksikon.

Svojega prvega velezaslužnega tajnika se je spomnila Družba sv. C. in M. položivši venec na njegovo krsto. Pri pogrebu jo je zastopal njen sedanjí predsednik vseučiliški profesor dr. Kušej.

*O veselih in žalostnih prilikah
darujmo
za Družbo sv. Cirila in Metoda!*

Mara Lamutova:

Kras.

Skala na skale se trudne naslanja,
v davni, pradavni zamišljene čas,
dež jim izpira razjedena lica,
burja, vihar jim dira obraz.

V plitve ograde si Kraševce seje
skromnih pridelkov ostale kali
v nadi na žetev uspelo poleti,
v strahu, da zadnjič to grudo znoji.

Vendar nikoli zemljak ne omaga
svest si, da skal in bodičja je sin;
brinje, osat le rodi kraševina,
kaj naj trpinu ponudi trpin?

Sivo skalovje in bore on ljubi,
truda in žuljev mu nikdar ni mar,
stopa za plugom v pregrenki tesnobi,
kam ga pritiral bo krut gospodar.

V kapljah krvavih se zemlja izjoče,
kjer jo valovja šumenje bodri;
kaplja terana da žilam junaštvo,
srcu značaj kakor jeklo deli.

V rovih pod zemljo pa svet se odpira
čarov naravnih razkošno bogat,
sličen v skrivnostih človeškemu srcu,
duši, ki hrani spominov zaklad.

Solza za solzo zastalo je padla,
zemlji spolzela je v tajno srce,
vila podzemska je solze strdila,
kapnik svetla je zablislil iz nje...

Ko te premišljam, domača planjava,
zdi se, da v mnogo topim se srce,
trdno pred svetom življenje zaklepaš,
v tvojih globelih čudesa žive.

V tvojem naročju, skalovje mogočno,
meni zasinil življenje je žar,
v tebi živi mi spomin in sedanost,
duši si moji bolesti oltar.

Blažene skale in blažena zemlja,
ki te nedolžna pojila je kri,
večne Pravice naj žar te obsije,
večna Ljubezen naj moč ti deli!

Kompoljski:

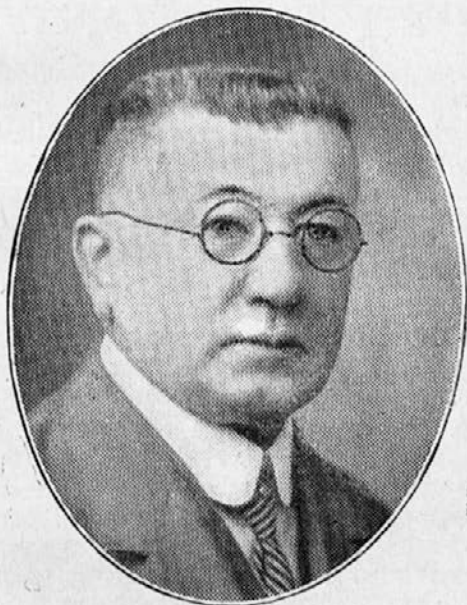
Naša meja — pastorka.

Mislečega človeka navdaja skrb in ga boli srce, ko opazuje razmere na naši severni meji. Zakaj od leta do leta sameva zapuščena in pozabljena od vseh. Redkokdaj pride kak glas o njej v zaledje. In kadar pride, še takrat ni vesel. Zdi se ti, da je kakor vzdih trpečega in umirajočega. Slaboten in trpek kakor je, seže malokomu do ušes, še manj pa do — srca. Današnji svet ima druge brige. Kdo bi se zanimal za našo mejo, ki se zdi daleč nekje tam zunaj, če prav je čisto blizu! Naj si pomaga sama, kakor ve in zna! Tako si misli zaledje in živi naprej svoje življenje, a meja tudi svoje, seveda kolikor je še sploh življenje v zapuščenem, slabotnem in umirajočem. Meja je današnjemu zaledju kakor nepotrebna in nadležna pastorka. Zaledje ji je pa kakor mačeha, ki je »srca kamenega«.

Tako je sedaj. A ni bilo vedno tako. Ko še ni bilo državnih mejnikov ob naši jezikovni in narodnostni meji, takrat nam ti kraji niso bili — pastorka. Vse zaledje je imelo uprte oči tja gori proti severu in je z živahnim zanimanjem spremljalo vsak tudi še tako neznamenit dogodek na meji. Zavedalo se je, da je jezikovna meja del narodnega telesa, kri njegove krvi. A rana boli, pa naj

si bo tudi na koncu telesa. Rana pa ne samo boli, ampak telo tudi slabi. Zato jo je treba lečiti, da ostane telo močno in zdravo, ne pa, da se od nje še okuži in končno podleže.

Vsak korak našega nasprotnika smo spremljali pozorno in budno, ker smo trepetali za našega neboljenčka, da mu ne prizadene krivice. Vse

Majdič Peter

zaledje je bilo kakor skrbna mati, ki je polna ljubezni do svojega otroka, saj je meso njenega mesa, kri njene krvi. Zato smo stali vedno na straži in z nekim svetim strahom motrili delovanje nasprotnikov, da našemu srcu tega deteta ne odtujijo, da ga nam ne ugrabijo za vedno. In bili so tudi takrat težki časi, v marsikaterem oziru še

neprimerno hujši od današnjih. Sami smo ječali v verigah suženjstva. A kljub temu smo imeli smisel tudi za našo mejo. Ali pa morda prav radi tega. — Pa ne samo smisel, ampak tudi čuteče srce smo imeli, srce, ki je bilo vedno pripravljeno k žrtvam, kadar je videlo na meji potrebo. Zavedali smo se, da ščitimo sebe, če ščitimo mejo, da pomagamo sebi, če pomagamo njej.

Dva tekmeča sta se nekdam potegovala z vso žilavostjo za te lepe kraje, za našo jezikovno mejo. Dva sta se lovila in doprinašala velike žrtve cela desetletja.

In čudno! Kakor hitro so postavili državne mejnike, se je eden izmed obeh lovcev takoj umaknil. In ta lovec smo bili mi! Prepustili smo vso skrb za našo mejo državnim mejnikom, mrtvim kamnom, ki so v vijugasti črti razpostavljeni ob njej.

Res čudni, prav čudni ljudje smo mi in silno — naivni. Kakor da bi kamni mejniki branili našo državno mejo in pa še zaledje ter nas same po vrhu, a ne mi državljani...

Tako smo storili mi. A sosed tujec ni storil tako. On se predobro zaveda že od nekdam, da ob državnih mejnikih ne preneha utrip srca, da se valovi življenja ne ustavijo ob mrtvih kamnih, pa če prav ti stojijo trenutno še trdno na svojih mestih, ampak pljuskuje preko njih ter se razlijejo daleč za njimi. Mejniki so mrtva meja, ki jo lahko vsak čas prestavijo. A glavna in resnična je živa meja, je ljudstvo, ki živi in čuti ob mrtvi meji. To ljudstvo je pa treba vzgojiti, da se zaveda važnosti svoje pozicije, da mu preide v meso in kri misel na lastno državo. Vzgojiti ga je treba, da misli in čuti z narodom, kateremu pripada.

V tem smislu so začeli utrjevati naši sosedje svojo mejo že iz vsega početka. Sicer niso kopali jarkov in stavili masivnih utrd, ki so od danes

do jutri. Tik ob meji so postavili celo vrsto učinkovitejših in trdnejših postojank. Postavili so šole. Na te šole pa učiteljstvo, ki vzgaja mladino v ljubezni do lastne države za tisti čas, katerega pričakujejo z vso sigurnostjo. To učiteljstvo pa ne posveča vse skrbi samo mladini, ampak tudi ljudstvu sploh, da mu je svetovalec in prijatelj ob vsaki priliki.

Obenem pa vzdržuje prav to učiteljstvo trdno in nepretrgano vez meje z zaledjem, katerega ne informira samo o vseh dogodkih na lastnem teritoriju do mejnih kamnov, ampak tudi o našem, ki je za njihovimi mejniki. In če je potreba meji kakršnekoli pomoči, jo dobijo na ta ali oni način, če prav prede v zaledju često še mnogo bolj trda kakor pa pri nas. Pri njih ne vodijo o meji računa samo nekateri redki posamezniki kakor pri nas, ampak vsa javnost s predstavniki oblasti vred. Ne v obrambo sedanje za nas še vedno nepravilne meje, ampak za njeno premaknitev v naše ozemlje so vpregli poleg politike in gospodarstva tudi ves kulturni in znanstveni aparat. Z narodnostnimi in obmejnimi vprašanji se torej ne pečajo samo vročekrvni politiki, ampak tudi trezni gospodarji, odlični kulturni delavci in učenjaki, ki sede na vseučiliških stolicah in katerih sloves sega preko ožje domovine v tuji svet. Na ta način vzdrže za ta vprašanja zanimanje doma, vzbujajo ga pa tudi pri velikih narodih in državah, katere že danes deloma odločajo tudi o državnih mejnikih in bodo najbrž še v večji meri odločale o njih tudi že v dogledni bodočnosti. S tako setvijo si pripravljajo bodočo — žetev...

A mi?! Tudi pri nas imamo šole na meji. Te šole celo nosijo lepi naslov, da so državne. A marsikateri razred na njih sameva prazen ne zato, ker bi ne bilo dece, ampak zato, ker nima učitelja, ki bi to deco priklenil na domačo grudo, ki bi ji vzbudil ljubav do materinega jezika, do širne in

lepe domovine, ki bi ji vzbudil ponos do lastne svobodne in nacionalne države. Učitelj odide zdaj ta, zdaj oni. Pa mineva mesec za mesecem, da, tudi večina šolskega leta, da ne pride drugi.

Dr. Žižek Branko

Mesto uvidevnih, trezno mislečih in možatih učiteljev, se često ubijajo z obmejnimi nebogljenčki slabotne učiteljice, ki jedva zmagujejo delo v šoli. In vendar bi bilo treba iti ven med narod, ga učiti in bodriti v teh za mejo dvakrat težkih ča-

sih, biti mu trdna opora ne samo z besedo, ampak tudi z dejanjem. Pa ni učiteljev, ni često niti upraviteljev na šolah s šestimi razredi! Ej, daleko je Ljubljana od naše meje in še dalje je Beograd.

Nemci so preteklo leto ustanovili obmejno šolo na Mlakah med našimi Pesnicami in našim Št. Jernejem. Mlake so skoraj v nedostopni grapi, a imajo svojo šolo za petnajst otrok. A naše Gradišče tam med Kaplo in Sv. Duhom na Ostrem vrhu nima učitelja, dasi je obiskovalo ondotno šolo petdeset otrok. Sedaj so ti revčki brez poka, ker je povsod predaleč radi terenskih in vremenskih neprilik. Najbližje bi še imeli v Lučane, kakor nekdej. A jim branijo državni mejniki, ker so Lučane že v Avstriji. Kako vpliva to dejstvo na obmejne starše, si lahko misli vsakdo sam. Tako se torej »vzgaja« naša obmejna mladina, ki naj tvori že za nekaj let živo državno mejo!...

V takem stanju je naša meja danes po trinajstih letih žitja in bitja svobodnega naroda v lastni nacionalni državi in vsemu temu smo v prvi vrsti krivi mi sami. Napačno je zvrčati vso odgovornost na državo in njeno upravo. Država smo mi sami. In kakršni smo mi, taka je država. Naši sosedje imajo še večje gospodarske težkoče. Njihove obmejne terenske prilike so še hujše od naših. A oni dobijo učitelje za svoje obmejne postojanke, mi jih pa ne moremo kljub temu, da so tudi pri nas še brez službe in celo kljub temu, da je v zaledju neki še več učiteljstva, ki je mesece in mesece brez razreda ali pa celo na razpoloženju.

Kaj vse storijo nemška vseučilišča doma in pred zunanjim svetom za svoja narodnostna in obmejna vprašanja, o tem se tuptam čuje tudi v naši javnosti. Naša meja do danes ne ve in ne čuti (razen enega samega pojava), da ima v Ljubljani svoje vseučilišče.

Tako se pogrezamo in tonemo od leta do leta. Pa smo se leta in leta tolažili, da bo vendar skoraj bolje. A je od leta do leta slabše.

Žalostna majka naši meji, žalostna pa tudi zaledju. Zakaj ni meje brez zaledja in tudi ne zaledja brez meje. Če bomo tako po mačehovsko skrbeli za našo mejo, katera se zdi skoraj vsem tako daleč, se prav lahko dogodi, da se ta meja premakne in pride bližje. Potem bomo morda vendarle občutili njen utrin, njene skrbi in težave.

A tedaj bo kes prepozen.

Mera Lamutova:

Spomin.

Uspavank čujem sladke pesmi,
na gori borov gozd šumi,
zidovi hiše se belijo,
za njimi bukev zeleni.

Za Nanosom, glej, solnce gine,
poljublja zadnji žar goro,
in moja mati zre v daljavo,
počiva delo pod roko.

In kakor da nekoga čaka,
zamišljena na pot strmi,
ob njej zibelka tike-taka,
sladko v njej naš najmlajši spi...

Prešlo, prešlo... In tožne misli
razcvetejo se mi v vzdihljaj:
ni matere, ne rojstne hiše,
zaprt je moje sreče raj...

Smrt vzela mater, zemljo tujec,
kjer hiša, tir je izpeljan,
čez rojstno grudo gredo vlaki
na toplo solčno južno stran.

V spominu le oči živijo,
le v srcu nosim rojstni krov,
a vsi, ki preko grude greste,
naj spremlja vas moj blagoslov...

Ksaver Meško:

Zadnje dejanje Petra Petrena.

Silno čudil se je Peter Petrena. »Kako, da ga danes tako dolgo ni? Pa je vsako nedeljo takoj po obedu stal pri nji! A danes bo že mrak — tako kratki so ti jesenski dnevi, noči neskončne! Pa ga še ni. Čudno!«

Kakor suh hlod stegnjen ležeč na postelji je zamišljeno in vprašajoče stremel v strop. Poste-

Dr. Brumen Arton

lja je bila trda. Po večmesečnem ležanju je bila slama že vsa stlačena, da je bilo, kakor bi ležal na deski. Sam se v svoji jetični oslabeledosti in dušni otopelosti zaradi gnusob, ki so se ob njem godile, pa jih v svoji bolezni in nezmožnosti ni mogel zabraniti, nikoli ni povzpел do tega, da bi si slamo izmenjal ali jo vsaj prerahljal. Žena, za drugim hlepeča, z drugim ljubimkajoča, mu te dobrote

tudi ni storila. Kako tudi, ko je pa čutil in jasno videl, kako težko že čaka, da bi si vendar pljuča in dušo izkašljaj in bi umrl! Tako bi bila rešena vezi, ki jo vežejo nanj, prosta in svobodna.

A saj te trdote skoro niti več čutil ni, dasi mu je bil hrbet od vročine in pritiska dolgega ležanja ves vnet in ranjen. A kako bi se preveč brigal za te bolečine, ko so pa bile notranje, srčne bolečine mnogo mnogo hujše.

Te so ga pekle, ko je strmel v umazani, nizko nad njim pripeti strop. Tako nizko nad posteljo je bil, da se mu je, kadar ga je jetični kašelj napal s posebno silo in zlobo, zdelo, da leži v rakvi in ni nič več zraka nad njim in krog njega. Dušilo ga je kakor v grobu, ki je v njem že živ pokopan.

»Da bi danes ne prišel?« je grebel dalje v razboljenih možganih. »Da ne bo prišel nič več? Ni mogoče! Na obrazu bi ji bil videl to, iz oči ji bral, če bi se bila sprla in se pustila. A saj se ne bosta!«

Zaskelelo ga je v prsih, bolno je zakašljaj.

»Vsaj dokler bom jaz živ, ne. Bog ve, če bi umrl in bi jo oni lahko imel, morda mu pa prav tedaj ne bi bilo več zanjo. To bi ji želel, nesramnici. Najhujša kazen bi bila to zanjo!«

Sredi misli je pozorneje posluhnil.

»Poje si tam v svoji sobi. Nanj misli, vem. Veseli se ga, težko ga pričakuje. Pa si poje, da bi ji prej čas minil, da bi bile slajše misli nanj. Morda ga že vidi, da prihaja. Pa si iz veselja poje. Zame pa, ki tukaj trpim, da Job na gnojišču ni huje, se še ne zmeni ne.«

V prsih mu je vrelo in grgralo, in je kašljaj, da se je postelja tresla. A med kašljanjem je moral venomer poslušati njeno poltiho petje.

»Pa pustiš to, o Bog?« je zdihoval v mislih. »Boš še dolgo gledal to? Pa moreš? Kako vendar moreš?«

Kar je zaslišal izpred hiše zunaj njegov veseli smeh.

»Res ga je videla. Zato si je pela, od veselja. Da ga je laže pričakala! Mogla ga že skoro ni, vlačuga!«

Dasi ves razvnet, se je trudil, da bi ležal mirno. Le poslušal je, poslušal z vsem napetim licem, z vsakim dihom. Prešernejši ko druge krati se mu je zdel nocoj glas Jožetov, preglasen skoro. Tudi smeh njegov, ko sta se pozdravljala, je bil bučnejši ko navadno.

»Pa ni precej opit? Sedel je kje v družbi, pri vinu. Zato se je zakasnil... Zdaj pa bosta še tukaj pila kakor vsako nedeljo. Moje vino pijeta! Jaz pa sem tako skoparil z njim. Še rajni ženi ga nisem privoščil, ki bi ga bila potrebna, sirota zdelana in bolna. Zdaj pa ga ta mlada cifra s svojim nečistnikom žre.«

Poltiho je zastokal, v onemogli jezi je stisnil pesti. A si je čez trenutek priznal: »Kazen božja zate, Peter. Kakšen pa si bil z rajno ženo! In toliko, da si jo pokopal, pa si že začel za to vrto glavko letati.«

Mučil se je s temi očitki. Še huje je trpel ob veseli govorici in razigranem smehu v drugi sobici.

Kar je zaslišal, kako je žena odklepala vrata v klet, ki se je raztezala spodaj pod vežo in večjo sobo. In je slišal, kako so težka vrata v tečajih zaskripala, ko jih je dvignila in jih ob zid prislonila.

»Aha, jima že gre po vino. Ko bi ti na glavo padla vrata in bi te ubila, satan babji!« je pomišljaj v bolnem srdu.

Pa mu je v tistem trenutku zablisknila skozi glavo misel, da se je ustrašil in je naglo zaprl oči, da ne bi tako jasno videl skušnjave, ki mu je nenadoma pred dušo stopila. »Saj je od hudega duha to, ne od Boga,« se je branil in je težko so-

pel. Čelo in obraz sta mu bila potna od vznemirjenosti, napetosti in bolečin. V prsih ga je žgalo.

In je spet slišal, kako je žena prišla po stopnicah navzgor in je šla čez vežo v sobo, ne da bi bila vrata v klet zaprla. Iz sobe se je takoj nato oglasilo trkanje s kupicami. Potem poltiho govorjenje, vmes pretrgano, osladno smejanje.

Kovačič Jakob

»Pijeta, vesela sta. Name niti ne mislita. Če bi zdajle umrl, se najbrž tudi ne bi zmenila. Kar lepo naprej bi pila. Še veselila se bi moje smrti.«

Ležal je mirno, pozorno poslušal, vdajal se grenkim mislim.

Čas je potekal. Mrak se je prelil v noč. Zunaj je bilo vse mirno, kakor so pač mirni nedeljski večeri na deželi. Saj je bilo mirno še ob drugih

večerih: hiša je stala sama zase, pod domačim vinogradom; pod hišo njiva, pod njo že vaški gozdi, potem po pobočju hriba vaške njive, v ravnini pod hribom travniki, za travniki šele vas.

Veselejša in veselejša, je slišal, sta postajala pivca. A kdaj kdaj sta za nekaj časa povsem utihnila.

Huje ga je zbolel ta molk kot govorjenje. Huje celo ko tisto grdo, poželjivo smejanje.

Dasi se je trudil, da bi mislil kaj drugega, ne na ona dva, da bi vse z molčečim zaničevanjem prezrl, se ob tem molku ni mogel premagovati. Vrelo in besnelo je v njem in mu je iz velikega srda in gnusa nekako proti volji kriče izbruhnilo:

»He, vidva tam, pa greh delata?«

Jože se je potuhnil, ni odgovoril ne besedice, dasi je Peter vedel, da mora biti že hudo pijan. V pijanosti pa je bil zmeraj surov. A žena se je zaničevalno in izzivalno zasmejala.

Tedaj se mu je glasneje oglasila v srcu skušnjava: Ko bi jima mogel posvetiti, da bi se me za vedno spominjala! Saj bi mi še Bog ne mogel tega v greh šteti.

Čas je lezel. Zunaj je tiho sanjala noč. Peter je zdaj strmel proti oknu, da bi dobil od tam vsaj malo luči in ga ne bi povsem premagala in zmešala tema krog njega in v njem samem. Videl je, da je zunaj poltema, ne povsem črna noč. Lune ni bilo. A zvezde — s postelje jih ni videl, premajhno je bilo okno — so morale svetiti s tako čudovitnim sijajem, da so noč lepo razsvetljevale.

Kar je zaslišal, da sta onadva s hrupom prišla iz sobe. Pod durmi, ki se spodaj niso povsem tal dotikale, je šinil ozek trak svetlobe v njegovo sobo. Potem je slišal, kako sta stopala po stopnicah v klet.

Vztrepetal je, tako ga je spreletelo po vsem telesu.

»Glej, od Boga je bila tista misel, ne od skušnjavca hudega duha: Da bi šla oba v klet in bi oba mogel tam zakleniti, da bi se napila do smrti.«

Ves se je tresel, pot ga je oblival po vsem telesu.

»Glej, zdaj je bilo Bogu vendar dovolj in preveč. V moje roke ju je dal.«

Tiho, a naglo, ves drhteč je spolzel s postelje. V spodnji obleki, kakor je v nji ležal, vsi umazani in strgani, je oprezno stopal proti durim. Kolena so mu klecala. A z nekako srdito ogorčenostjo, z divjo odločnostjo in vztrajnostjo si je govoril: »Zdaj moram biti močen. Kladiivo v božjih rokah sem — samo udariti treba!«

Potihoma je odprl duri, prihuljeno stopal po temni veži do vrat v klet. Previdno je v temi popital, visi li žabica, ključavnica, na železu. Da, tu je! Ključek v nji!

Krčevito je prijel vrata, zaprl jih, kolikor mogoče tiho, zasukal ključek, ga potegnil iz velike in dovolj težke žabice, ga obdržal v roki.

»Saj niti opazila nista, da sem dva zaprl. V ječi sta, v grobu,« se je razveselil.

Oprezno in tiho, kakor je vršil vse, je šel v sobo in vzel na polici ob peči škatljico z žveplenkami. Zdaj je stopal že bolj odločno in moško, ko je šel čez vežo in iz hiše. Na podstenju je krenil na levo, proti listnjaku, tik ob kamrici, v kateri je ležal on in čakal smrti. Vse je bilo pod eno streho: sobi, listnjak s parno in hlevi. Skoro poln je bil listnjak slame in nastilje, da se je Peter razveselil.

»Glej, vse je Bog pripravil za ta dan kazni.«

Žveplenka je zaškrtnila po škatljici. Posvetilo se je v blede noč. Že v naslednjem trenutku se je še jasneje posvetilo iz slame v listnjaku.

Peter je vrgel ključek od kleti v tlečo slamo. Pa je vzel povieso goreče slame, se stegnil z njim proti nizkemu kapu, in že se je posvetilo iz slam-

nate strehe, povsem suhe, že več ko teden dni ni bilo dežja. Šel je nazaj do sredine hiše, podržal tik nad vhomom plamenico pod kap, in spet se je posvetilo iz strehe. Šel je do konca hiše, podtaknil še tam goreči šop slame pod kap, in spet se je posvetilo iz strehe. Ko se je obrnil, je videl, da iz

Dr. Šavnik Edvard

listnjaka švigajo plameni že visoko, in da liže plamen tudi po strehi više in više.

Razveselil se je.

»Ni moje delo to, božje je. Bog vaju kaznuje. Ako pa vama hoče vendar prizanesti, vaju bo že rešil.«

Napotil se je mimo hiše po stezi pod vinogradom. Sij goreče strehe mu je že razsvetljeval pot.

V samih spodnjih hlačah iz hodnega platna in v strgani srajci, kakor je bil iz postelje vstal, je šel v hladno noč. Pa niti čutil ni jesenskega hlada, tako ves potopljen je še bil v to, kar je bil pravkar izvršil.

Pod velikim orehom, ta oreh je bil še njegov, tik zraven se je začeljal mejašev svet, je sedel v travo.

A zdaj je tista napeta, nekako zagrizena odločnost, v kateri se je čutil orodje božje in se mu je zdelo, da ga podpira in vodi višja moč, polagoma popuščala. Z vso silo ga je napadal dušič kašelj, čudna onemoglost se ga je lotevala.

Legel je po dolgem v travo, roke si podložil pod glavo.

Zagledal se je mimo vej nad seboj proti sinjemu nebu, čez in čez z blestečimi zvezdami posejanemu. In kakor bi se bil šele zdaj iz neke omamice prebudil, se je z nekako otroško radostjo razveselil jasnega neba in zvezd.

»Kako lepo svetijo. In kako čudno daleč so nocoj. In povsem mirne, nobena ne vztrepeta. Čuje pač Bog nad njimi.«

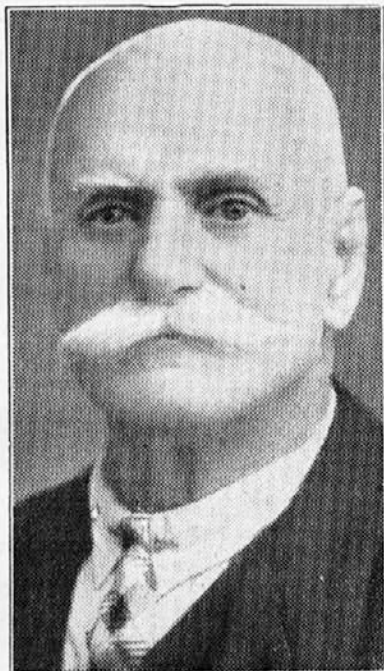
Ko se je nagledal zvezd, so mu zaplule oči doli proti gozdu. Ogenj je že jasno razsvetljeval njivo in sipal svetlo luč tudi doli na les. Bilo je, kakor bi se vsa drevesa v odsevu plapolajočih plamenov zibala. Z nekako otroško radovednostjo je Peter opazoval to podrhtevajoče pregibanje in zibanje. Ves pa se je zagledal v dve visoki beli brezi, stoječi ob robu gozda. V svitu ognja sta se belili, da sta se zdeli belejši kot podnevi.

»Kakor dve beli sveči stojita tam,« je pomišljal. »A mrtvaški sveči nista, ne gorita. Mrtvaška sveča gori tamle.«

Ne da bi obrnil glavo proti domu, je poslušal, kako prasketa tam ogenj, ko použiva tramovje strehe in lesene stene.

Nenadoma ga je spreletelo nekako otožno in sočutno.

»Onima dvema sveti. Kako jima pač je zdaj? Pa delata še greh? V grobu še? Ali obujata le kesanje? Prosita Boga odpuščenja? Ostaneta živa? Ali jima vendar sveti mrtvaška sveča?«

Senekovič Alojzij

Nenadoma je zaslišal spodaj iz vasi prestrašen, skoro nenaravno kričeč moški glas: »Ogenj! Ogenj! Pomagajte!« Takoj za klicem je glasno zalajal pes. Za njim drugi, pri sosedu.

»Pa so zagledali?« je pomislil Peter. »Zdaj bodo prišli gasiti in reševati. A saj vode ni! —

Bodo rešili tudi onadva? Kakor pač Bog hoče. Če jima je Bog odpustil, bosta rešena. Skoro želel bi, da bi bila ... Bodi jima Bog milostljiv!«

Streslo ga je: jesenska noč je bila hladna. V prsih je nenadoma začutil boleč zbodljaj, nato silno vročino, ki mu je kakor silen val planila gori v grlo. V naslednjem trenutku je imel v ustih nekaj osladno-toplega. Polna usta. Moral je izbruhniti. In še — in še.

»Kri! — Pa umiram?«

A ni maral dalje misliti na to. Z zagrizeno trdovratnostjo je strmел doli v brezi na robu šume. A brezi sta se naglo oddaljevali, tonili nekam v polmraku, v popolno temo — ti lepi beli, negoreči, ne mrtvaški sveči.

Tedaj je zaobrnil glavo proti domu, proti ognju — s težavo, ker je bila za čudo težka in okorna. Videl je, da je plamen zajel že vse splotje.

»Torej boš tudi moja mrtvaška sveča?« je pomislil. Ne radosti ni bilo v tem spoznanju, ne žalosti. Zdelo se mu je, da je vse dobro in v redu, kakor pač je.

A že ni mogel več jasno razmišljati. Vse medle so se mu misli, zastajale mu, kakor da se pogreza v spanje. Le nejasno je še videl visoko plamtečo svečo.

»Da, da, tudi moja boš ... Bodi Bog milosten tudi meni ...«

Kdor ljubi

narod in državo,

p o d p i r a

Družbo sv. Cirila in Metoda!

J. A. — Celje.

Kako je Schulverein deloval na Slov. Štajerskem.

Ko se je ustanovilo pred polstoletjem v bivši Avstriji nemškopolitično šolsko društvo Schulverein, je pričelo svoje dobro organizirano delo na jezikovno ohranjenih nemških otokih in otočičih, ki so uživali od germanske avstrijske vlade že do tedaj vse mogoče in nemogoče privilegije, v škodo in zapreko razvoju slovenskega šolstva, in to najprej na bivšem Koroškem in Sp. Štajerskem.

Tu so domala vsi večji kraji — zlasti oni s sodnijskimi, davkarskimi ali okr. glavarskimi sedeži, koder je nemško ali ponemčeno uradništvo igralo poleg nemških in nemčurskih industrijcev, trgovcev in obrtnikov glavno in vodilno vlogo — veljali za večno in neomajno nemško ozemlje.

Za peščico njihovih otrok se je obdržal v osnovnih šolah nemški učni jezik, ki je veljal tudi za učni jezik navadno večini otrok slovenskih staršev.

Kjer pa ni bila v takih krajih tedaj za širjenje germanstva dovolj oglašena pot, jo je pričel Schulverein takoj popravljati, tlakovati in nasipati s pripomočki, ki drugim narodnostim, zlasti Slovanom, nikakor niso bili dovoljeni. Pazilo se je v vsakem takem gnezdu, da se je širilo germanstvo po ponemčevalnih šolah med slov. narodom. Preprosto ljudstvo se je tedaj le malo in poredko narodno zavedalo. Naši nacijonalni sovražniki so to dobro znali in v vseh uradih se je odlikovalo osobje, ki je znalo zaničevati našo narodno govorico in v deveta nebesa povzdigovati

nemško žlobudranje, če je bilo pravilno ali ne — samo da je bilo nemško.

Ker se je navedeno vršilo navadno po eni in isti metodi in na slične načine, bom opisal in fiksiral postopek le na en kraj na prejšnjem Sp. Štajerskem. V pričetku tekočega stoletja je bil trg V. še v slovenskih rokah. Imel je 4 razredno osnovno šolo s slovenskim učnim jezikom, katero so morali posečati tudi otroci nekaterih nemčur-

Schweiger Janko

skih rodbin, otroci železničarjev in uslužbencev v bližini se nahajajočega zasebnega premogovnika.

V 3. šolskem letu se je po tedanjem šolskem zakoniku pričel poučevati kot predmet — drugi deželni jezik — nemščina. Na nemških šolah po mestih tega 2. deželnega jezika — slovenščine niso poznali, š je veljal le za slovenske šole. Tako so prišli do nemškega pouka otroci onih »Germanov« tudi na slovenski šoli. Nekateri iz-

med teh so bili celo tako predrzni, da niso hoteli kupovati svoji deci slovenskih knjig ter so narodno zavedno učiteljstvo tožarili pri višji šolski oblasti, da zapostavlja uradno predpisani nemški jezik.

V omenjenem kraju je bival tedaj obrtnik P. — čistokrven »German«, ki je to dokazal v pisanju svojega priimka z — sch in tz. Bil je za svoj poklic zelo inteligenčen in posebno dober diplomat, ki je poznal dobro mehko in lahko pridobitno dušo slovenskega preprostega človeka. Ustanovil je v kraju požarno brambo in povabil na ustanovni občni zbor vse — »Nemce« in Slovence povdarjajoč, da je to popolnoma internacionalno in le dobrodelno društvo, katero bodo pač vsi podpirali.

V onih časih niso Slovenci dovolj upoštevali nemške organizacije »Feuerwehr«-a, ki je pod krinko dobrodelnosti bila močen steber za širjenje germanstva med nami. Tudi premalo zavedni in pa še strankarsko ločeni smo bili tako, da ni bilo misliti na kak skupen nastop, ki bi bil lahko preprečil marsikateri germanski naval na slovenske postojanke. Omenjeni organizator je to sam priznal, kako lahko je pri takih razmerah v kalni vodi ribariti.

Na omenjenem ustanovnem občnem zboru je torej dosegla nemčurska stranka večino in za načelnika volila graščaka, sicer blagega in dobrega človeka, ki je bil kot avstrijski aristokrat nad strankami, dasi med Slovenci le na »črni« strani. Ta gospod je prevzel častno predsedstvo, vse delo je pa pripustil prej imenovanemu organizatorju P. Samoumevno je novoustanovljeno gasilsko društvo pristopilo k nemškemu »Verbandu«, ki je imel dovolj denarja in vsako tako postojanko podprl vedoč, da je to torišče germanizacije in dobra opora »Dranga« proti jugu.

Društvo je dobilo kar najboljše gasilno orodje, uniforme in za moštvo po vsaki vaji takozvani »Freibier« — pri katerem so najprej »gutheil-lali«, pozneje pa kar prvi zlog izpuščali in le z drugim napivali. Slovenski obrtniki, ki so se pri vstopu v dobrodelno društvo še slovenske narodnosti zavedali, so postajali proti svoji narodnosti vedno bolj mlačni in tako, če tudi nemško ne govoreč, z drhaljo — hajlali. Poveljevanje v društvu je bilo le nemško — ali nemško spakedrano, da so vsi razumeli, slično avstrijsko-vojaški »šprahi« pri slovanskih polkih. Sčasoma je požarna bramba ustanovila svoje pevsko društvo: Feuerwehr-Sänger-Riege, ki je prepevalo najbolj zagrizene nacionalne germanske popevke. Ustanovilo se je še društvo: Kindergartenverein in otvoril nemški otroški vrtec, v katerega se je sprejemala in lovila tudi deca narodno ne dovolj zavednih slovenskih staršev.

V tem času je delovalo v Avstriji že drugo bojno društvo Südmark, ki je vse to gibanje gmotno podpiralo, kar se ni dalo iz blagajne Feuerwehra storiti. Nemška vrtnarica, poslopje otroškega vrtca, obila božična in druga darila deci — vse to je podpirala Südmarka.

Na lastna ušesa sem čul prej imenovanega organizatorja P-a., ko je pripovedoval, da je bila nekoč blagajna Kindergarten-Vereina popolnoma prazna tako, da vrtnarice že drugi mesec niso mogli izplačati. Obrnil se je na centralo Südmarke v Berlin in opisal obupen položaj ogroženega germanstva v V., ki ga je takoj rešila iz težavnega položaja in nakazala par sto rajhovskih mark. Po ustanovitvi otroškega vrtca se je kmalu pričelo misliti in delovati za nemško šolo. V onem času sem prišel ravno v ta kraj. Krajni šolski svet je tedaj vendar slutil in doznal, kaj namerava ustanovitelj »humanega« društva in je s pospešenimi koraki dosegel, da se je 4 razredna

osnovna šola — otrok je bilo dovolj — razširila v petrazrednico. Poučeval sem potem v tem najvišjem razredu in gledal na to, da so se tudi otroci slovenskih — zlasti kmečkih staršev učili pridno nemško, kajti, poznal sem dobro agitacij-

Šavnik Fran

sko sredstvo, s katerim so se lovili nezavedni starši — posebno v okolici — ko se je poudarjalo, da je nemški jezik za vsakega najbolj potreben in se ž njim lahko obhodi ves svet, dasi s slovenskim jezikom nikamor ne prideš. Ko so torej »Germani« v V. sredi prvega desetletja dosegli

enorazredno schulvereinsko šolo, se je pričelo šele pravo pomembno delo. Vsi člani Feuerwehra so bili samoobsebi umevno obvezani, svoje otroke vpisati v to šolo. Iz petega razreda sem med drugimi izgubil tudi 2 pridni deklici, hčerki edinega pravega Nemca v trgu, grajskega vrtnarja. A kaj sem doživel? Po preteku enega leta je ta pošteni Nемеc svoji hčerki vpisal zopet v 5. razred slovenske šole, češ, tu sta se kaj naučili, tam bi bili pa še to pozabili. Razume se, da je bil ves »germanski« svet nad njim! Lovili so pa razni agitatorji prav pridno deco nezavednih staršev v okolici in s pomočjo železniške uprave, ki je nameščala le take ljudi, ki so se pokorili germanstvu. Enako je bilo tudi z rudnikom, ki je prešel tedaj že v državne roke.

Kmalu so trški »Germani« pričeli delati na razširjenju enorazrednice, kjer je bil prvi dve leti nameščen starejši učitelj, ki se ni brigal za drugo, kakor za pouk v šoli. Da tak »mrtvec« ni ugajal trškim »Teutonom«, je samo ob sebi umevno. Ko so šolo razširili v dvorazrednico — bilo je to kaka leta pred svetovno vojno, so dobili za šolskega voditelja drugačnega moža — češkega odpadnika D-ua, ki je kljukico v svojem imenu — na ř — v znak germanstva izpremenil v w in sch.

Ta pristni »German« se je takoj lotil agitacijskega dela za schulvereinsko šolo. Südmarkina knjižnica, ki jo je ustanovil, je širila med tržani razno politično in leposlovno štivo na vse strani. Pri tem mu je do vojne pridno pomagal njegov dodeljeni mu tovariš. Pri izbruhu vojne sta sicer oba iz trga izginila, v pričetku šolskega leta se je pa pojavil upravitelj — kot nenadomestljiv zopet v trgu. Med vojno so njegovi priganjači in agitatorji za schulvereinsko šolo kar javno v okolici kmetom pripovedovali, da po končani vojni itak ne bo več slovenskih šol, zato je najbolje, da že sedaj vpišejo svoje otroke v nemško šolo.

Res jim je nasedlo nekaj nevednih kalinov tako, da je bila nemška dvorazrednica prav dobro zasedena. A veselje teh hujskačev ni trajalo dolgo. Prišel je preobrat. Schulvereinska šola se je ukinila. Prevzeli smo deco zapeljanih staršev, ustanovili sokolski naraščaj in tako združili prej

Dr. Krisper Valentin

na umeten in goljufiv način razdvojeno slovensko mladino. Ob »pogrebu« schulvereinske in südmarkine zapuščine je doživel pisec teh spominov še ta veseli dogodek, da je bil radi zaplembe harmonija, ki je bil nekdanj nabavljen z südmarkinim

denarjem za Gesangsverein, obsojen od 3 čl. sodišča v C., kateremu je predsedoval Slovenec, na vrnitev zaplembe in poravnavo vseh stroškov. A stol sedmorice v Z. je to »slavno in častno« razsodbo razveljavil tako, da še sedaj oni harmonij rabi pri pouku slovenskega petja in spremlja že nad 10 let lepe narodne in umetne slovenske popevke, med drugim tudi staro in večno lepo:

»Od Urala do Triglava!«

O šolstvu v Julijski Krajini.

Premeščanje učiteljstva, ki se je začelo s šolskim letom 1927/28, se je nadaljevalo in namen je premestiti vse, tudi one, ki so jim delovali v njihovih organizacijah in se odtujili domačemu ljudstvu. Da se jim mudi s premeščanjem, se vidi iz tega, da ne utegnejo pričakati konec šolskega leta, ampak jih premeščajo tudi med letom, kakor se je zgodilo v minulem letu 1930/31, ko so bili premeščeni dvakrat in sicer sredi novembra in sredi marca, vsakikrat 35 učiteljev in naknadno se vrši še kaka premestitev.

S šolskim letom 1931/32 so prišli na vrsto učitelji (ice), ki so bili gotovi, da ostanejo v njihovi milosti, ker so se zelo žrtvovali pri mladinskih organizacijah in pri Dopolavoru, ki bi bili nekako zabavni in poučni krožki, ki naj bi nadomestovali naša izobraževalna društva itd., toda malo se naredi tu, primorajo se včlaniti enostavno oni, ki so od njih odvisni (trgovci, krčmarji itd.) ali člani godb, kolesarjev itd. ali pa fantje in dekleta, ki radi plešejo, ker drugače jim ne dovoli javnega plesa. Včasih poskušajo napraviti kako igro pa le s svojimi elementi, ker domačinov ne

dobe, vsaj za enkrat ne; bomo videli pozneje, ko nastopi generacija, ki hodi zdaj v šolo.

S to premestitvijo odidejo tudi oni, ki so bili člani fašistovskih organizacij, miličniki ali celo milični častniki. Pravijo, da pridejo na vrsto vsi učitelji iz novih pokrajin, vsi tisti, ki so delovali pod prejšnjim avstrijskim režimom, če tudi so italijanske narodnosti. Mestom, ki so avtonomna, so z nekim novim odlokom vzeli pravico nameščati učitelje v svojem območju, ministrstvo samo ima pravico do premeščanja učiteljstva, kamor hoče. To velja za Gorico in tudi za Trst. Menilo se je prvotno, da je bil ta odlok naperjen samo proti slovenskemu učiteljstvu, ki se v skrajno pičlem številu nahaja v teh mestih; toda velja za vse.

S tem premeščanjem pojde kakih 60 učiteljev v notranjost in s tem bi bili skoraj pri kraju; kar malega jih še ostane, bodo polagoma med letom premeščeni. Da niso oblasti delale razlike med bolj značajnimi, zavednimi in neznačajnimi, oportunisti ali celo odpadniki, imajo popolnoma prav, pokazali so, da takih ljudi tudi oni ne čislajo in marsikaterega so tako moralno in materialno ubili, ker ne zasluži drugega.

Ljudstvo je veselo, da se znebi takih dvomljivih ljudi in ljubši mu je pošten in pravičen laški učitelj, kakor kako neznačajno, ovaduško človeče.

Premeščeni so po celi Italiji od Pijemonta do Kalabrije; na Sardinijo to pot ne gre noben.

Vpliv italijanske šole pri mladini in otrokih se žalibog pozna. Menilo se je, da ne bo takih posledic, ampak so. Res je, da mnogi ne razumejo, kar se uče, da je vse ponajveč mehanično, toda govoriti se le nauče in slovensko poznajo le po dijalektu in če bi kdo rabil v govoru kak bolj pravilen izraz, bi ga ne razumeli. V šoli se uče tudi mnogo peti, tako da otroci zunaj hoteč

dati duška svojemu razpoloženju s petjem, pojejo pesmi, ki so se jih naučili v šoli in to so ponajveč himne, ker slovenske pesmi ne poznajo dobro. Da bi jim to starši branili, so redki slučaji, ker kakšni postajajo precej indiferentni in kakšna mati je še ponosna, da zna njen otrok kakšno zapeti po laško.

Velikega učnega uspeha šola ne bo imela, ker se ne uče mnogo radi nepoznanja italijanskega

Lesničar Janko

jezika od doma, ampak mlačnost se razširi med takim elementom, ker ne bo imela bodrila od nikoder. So mnogi starši, ki se boje pritiska, groženj in se delajo preveč po nepotrebem odvisne in preveč bojazljivo nastopajo; ni čuda, da jih potem hvalijo po časopisih, češ, da ljudstvo je dobro, pohlevno, a hujskači so oni, ki razdor delajo.

Slovenskih knjig je čedalje manj. Stalni so: knjižni zavodi Mohorjeve družbe, Goriške Matice, Knjižna zaloga v Trstu, revija Ženski svet. Od političnih listov ni duha ne sluha več. Edino izvestje Slovencev na Goriškem Novi list, ki se je ustanovil po velikem prizadevanju prejšnjih poslancev, je bil ukinjen po umoru vrhpoljskega laškega učitelja in tako ljudje sedaj ne bero nič in nič ne zvedo. Do pred vojne je vsaka hiša imela svoj časnik ali pa dva (kak strokovni), zdaj pa nobenega. Se mora umeti, na kakem nivoju stoji naše dobro in po napredku stremeče ljudstvo.

Slovensko petje je našlo varno zavetje v cerkvah. Tu se vobče poje dobro, ker petje se mnogo goji. Hoteli so tudi to zatreti in ponekod delati ovire s tem, da niso pustili imeti vaj po zasebnih hišah ali za to namenjenih prostorih, ampak v zakristijah ali na koru so morali mnogi vežbati cerkveno petje. Pod roko pa se tudi kako lepo dostojno narodno nauče. Zdaj imajo po Goriškem posebno v nekdanjem vojnem pasu povsod lepe nove orgle, kar pospešuje lepo petje.

Zunaj je petje vobče prepovedano; poje pa se vendar, ampak dosti manj kot v minulih letih. Fantje na vasi pa le pojo in pojo same slovenske.

Koliko časa bodo trajale te razmere? V nobeni državi, ki so dobile po vojni znatne manjšine, ne delajo tako, kakor tu, kjer hočejo vsak sled prejšnjega stanja zbrisati. Da se izgubi sled o bivanju Slovencev na tej zemlji, zahtevajo v svoji naivnosti, da si mora vsakdo predrugačiti ime. Ker se jih je prostovoljno premalo oglasilo, namreč Slovencev, Lah! so si že mnogi ime predrugačili, hočejo to siloma napraviti in če komu ni prav, bodo postopali proti njemu in bo občutil posledice. Tako ne osrečijo našega ljudstva. Naj bi rajši skrbeli za njega blaginjo, da ne pojde

tako nizzdol v gospodarskem oziru, kot gre zdaj. Takega postopanja naše ljudstvo ni vajeno, ker prej je stalo dobro; pridelki so se vedno dobro prodali; a zdaj jim je gorje. Takoj po vojni, dasi je bilo takrat obilo denarja radi obnovitev, se je poznalo, da domači pridelki ne pojdejo v lepo ceno in da bodo zaostajali. Davki in pristojbine pa rastejo, da sami Lahi, ki so jih vajeni, zelo godrnjajo. Dati ljudstvu, ki so si ga priklopili, pravice obstoja in blagostanja, to bi bilo modro, ne pa prihajati tu z raznarodovalnimi nameni, ki ne bodo imeli pozitivnega uspeha.

To so skušali nad Slovenci bolj odločni in močni narodi, pa ni jim šlo, sami so podlegli. Zastonj je hvalisanje s kulturo, ki je ni. Da bi dobili manj kulturen narod pod se, bi morda kaj dosegli; ampak naš narod s kulturo, kakršno je imel pred vojno, oni pokret, ono gibanje, kulturna, izobraževalna društva, petje, telovadba, veselice, shodi, predavanja, knjige itd. itd., kje se dobi pri drugem narodu razmeroma in vse to v takem izobilju. Kje so oni v tem oziru!

Z modrimi odredbami bi se ljudstvo bolj pomirilo in se sprijaznilo s položajem. Prepričani smo, da bo naš narod vztrajal v kljub vsem navalom, in vreden postal novih lepih časov, ki mu bodo gotovo enkrat zasijali.

Kdor prispeva

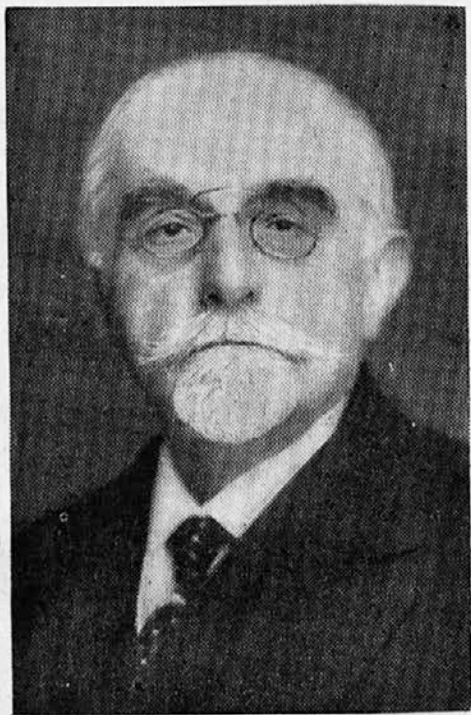
za Družbo sv. Cirila in Metoda,

dela

za našo narodno bodočnost!

Naši grobovi.

Tekom enega leta so izpadli vsled smrti iz vrst naše CMD sledeči idealni in požrtvovalni sotrudniki, prijatelji in prijateljice:

Dr. Majaron Danilo

Ga. Alojzija Slančeva roj. Koblerjeva, soproga veleposestnika v Litiji, umrla dne 30. septembra l. l. Pokojnica je bila vzorna rodoljubka. Naša CMD jo šteje med svoje pokroviteljice.

Gregorič Fran, davčni nadupravitelj v p., umrl v Novem mestu dne 1. oktobra l. l., je bil vedno prijatelj in podpornik Družbe, kar je pokazal tudi v oporoki z volilom Din 500.—

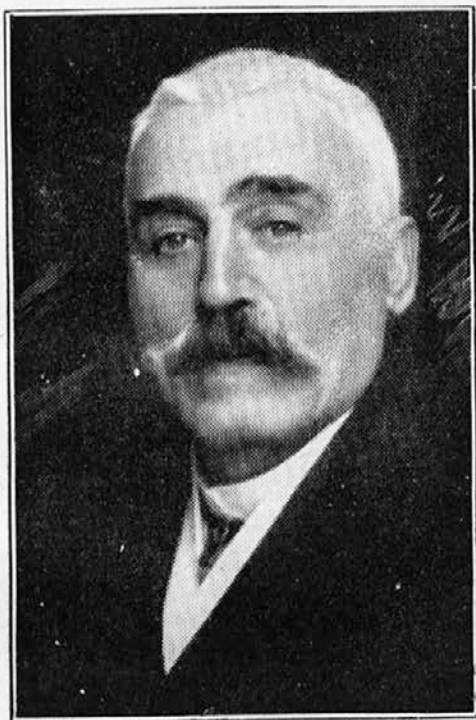
Golob Joško, šolski upravitelj v Vuzenici, umrl dne 3. novembra l. l., star šele 44 let. Pokojnik je bil pravi vodja vsega narodnega dela v obmejnem kotu Dravske doline. Pri Sokolu je bil od ustanovitve blagajnik, pri Gasilnem društvu celih 13 let tajnik; tudi ondotni CM podružnici je tajnikoval nepretrgoma 7 let.

Majdič Peter, umrl dne 12. novembra l. l. v Celju, star 69 let. Pokojnikovo ime je slovelo po vsej državi, ker je bil izredno podjeten in sposoben veleindustrijalec in trgovec. V Sp. Hudinji pri Celju je imel največji in najmodernejši parolin Slovenije. Pred leti je mlin preosnoval v tovarno volnenih izdelkov. Nadalje je ustanovil v Celju prvo slovensko trgovino z železnino v bivši Štajerski. Na vročih celjskih tleh je bil pokojnik vedno v prvih vrstah braniteljev narodnih pravic ter je izdatno podpiral vsa narodna društva. Tudi naši CMD je bil pokrovitelj.

Dr. Žižek Branko, okrožni in rudniški zdravnik v Velenju, umrl istotam dne 17. novembra l. l. v najlepši moški dobi. Rojen leta 1880 v Ormožu kot sin znanega rodoljubnega zdravnika dr. A. Žižka. Kjerkoli je pokojnik služboval (Idrija, Hrastnik, Trbovlje, Velenje), je neustraheno posezal v borbo za narodne svetinje. V Hrastniku je bil predsednik CM podružnice, v Velenju pa podpredsednik. Bil je tudi pokrovitelj Družbe.

Dr. Brumen Anton, odvetnik v Ptuj, umrl istotam dne 29. novembra l. l. Pokojnik je bil v mladih letih sodnik, toda zapostavljanje slovenščine pri sodišču ga je tako bolelo, da je izstopil ter odprl v Ptuj odvetniško pisarno. Zdaj je imel proste roke, da je mogel posvetiti vse svoje

moči v besedi in pisavi za ravnopravnost materinščine pri sodiščih in drugih uradih. Temeljito pisane politične članke je pošiljal v vse slovenske dnevnike; zato so se ga bali v Gradcu, pa tudi na Dunaju. Spodnještajerski nemškutarji so

Lovšin Franjo

spletkarili proti njemu javno in prikrito, toda mož se ni uklonil. Šele z nastopom naše osvoboditve je odložil pero ter se umaknil v zasebno življenje. Ptujski CM podružnici je tajnikoval od 1891 do 1893.

Watzak Vinko, umrl v Šmartnem pri Litiji dne 10. decembra l. l. v visoki starosti 84 let, je bil do smrti idealen rodoljub. Celih 7 let je bil marljiv blagajnik CM podružnice za Litijo in Šmartno.

Potočnik Josip, sodni oficijal v p., umrl v Ljubljani dne 19. decembra l. l. S soprogo Anosta v veliki vdanosti poklonila Družbi trikratno pokroviteljstvo.

Kovačič Jakob, nadučitelj v p. pri Sv. Trojici v Slov. goricah, umrl v prvi polovici meseca januarja t. l. Celih 30 let je vkljub silnemu nemčurskemu pritisku neustrašeno deloval za naše narodne ideale v šoli ter kot tajnik in blagajnik posojilnice. Pred vojno je bil 2 leti tajnik ondotne CM podružnice.

Dr. Šavnik Edvard, višji okrajni zdravnik v Kranju, umrl istotam dne 19. marca t. l. star 79 let. Pokojnik je bil delaven in požrtvovalen pri vseh narodnih, kulturnih in dobrodelnih ustanovah. Bil je častni meščan in častni član Prostovoljnega gasilnega društva, ki ga je ustanovil pred 50 leti. Nadalje je bil ustanovitelj Dijaške kuhinje. Naši Družbi je bil pokrovitelj.

Levak Andrej, zelo ugleden meščan v Brežicah, umrl dne 19. marca t. l. v starosti 83 let, je bil od mladosti neustrašen narodnjak. Bil je ustanovitelj in mnogoletni načelnik Posojilnice, ki je pomagala naše ljudi osamosvojiti izpod nemških denarnih zavodov. Pri ondotni CM podružnici je bil prvo leto ustanovitve (1891) blagajnik, nato pa 20 let predsednik.

Zgrabljič Martin, profesor na učiteljski šoli v Ljubljani, umrl dne 21. marca t. l., je bil zelo agilen odbornik pri moški CM podružnici v Šiški.

Senekovič Alojzij, umrl dne 28. marca t. l. pri Sv. Ani v Slov. goricah, star 76 let, je bil zelo zaslužen narodni delavec na jezikovni meji. Bil

in predsednik CM podružnice, ki jo je pred leti sam ustanovil.

Ga. Hujanova Josipina, soproga magistratnega uradnika, umrla 7. aprila t. l., je bila velika

Kilar Jernej

prijateljica Družbe sv. C. in M. Svoja otroka je vpisala v šentpetersko podružnico, preden sta začela hoditi v šolo.

Ga. Ivana Knafličeva in *Knaflič Fran*, lastnika znane tovarne usnja v Šmartnem pri Litiji, sta umrla v enem tednu i. s. gospa dne 5. aprila, soproga pa dne 9. aprila t. l. Oba sta bila navdušena

in požrtvovalna rodoljuba. Gosp. Knaflič je vršil 15 let posle blagajnika pri CM podružnici v Litiji, njegova žena pa ji je bila pokroviteljica.

Ga. Letnikova Pavla, soproga rudniškega uradnika v Trbovljah, umrla dne 28. aprila t. l. Pokojnica je bila zelo vneta podpredsednica pri ondotni ženski CM podružnici.

Ga. Trillerjeva Marija, znana gostilničarka pri Brgantu v Trnovem, umrla dne 29. aprila t. l. v častitljivi starosti 85 let. Pokojnica je bila vedno zelo naklonjena naši šolski družbi, o čimer so pričale izdatne svote iz družbenega nabiralnika v njeni gostilni.

Schweiger Janko, pisarniški ravnatelj v pokoju, umrl v Gradcu (Bela krajina) dne 1. maja t. l., star 72 let. Pokojnik je bil vedno odločen narodnjak. Deloval je v vseh narodnih društvih v onih napetih časih, ko je bilo to za državnega uradnika nevarno. V Črnomlju, kjer je služboval, je pomagal ustanoviti Sokolsko društvo in graditi Sokolski dom. Pri CM podružnici je bil blagajnik celih 15 let.

Šavnik Fran, lekarnar v Kranju, umrl dne 4. maja t. l., je bil zelo delaven rodoljub. Ondotni CM podružnici je predsedoval v burnih letih 1908 in 1911, dočim je bila njegova žena predsednica ženski podružnici. Pokojnik je bil velik dobrotnik revežev, osobito dijakov. V odboru Dijaške kuhinje je bil od njene ustanovitve.

Dr. Podlesnik Mihael, višji sreski sanitetni referent v Mariboru, umrl istotam dne 21. maja t. l. star 63 let. Rodom iz Št. Lovrenca na Pohorju je do preobrata služboval v Velenju ter se krepko udejstvoval pri naši narodni obrambi. Velenjski CM podružnici je predsedoval od leta 1908 do 1911, nato pa bil ponovno podpredsednik. Bil je tudi pokrovitelj naši Družbi.

Dr. Krisper Valentin, znani ljubljanski odvetnik, umrl v Badnu pri Dunaju dne 20. julija t. l. Pokojnik je bil odličen jurist in vedno zaveden rodoljub. Leta 1905 je ustanovil Zvezo za povzdigo tujskega prometa na Kranjskem in napisal nebroj člankov za tujsko prometne revije.

Kolšek Avgust

Svojo državljansko in dinastično zvestobo je pokazal s tem, da je med prvimi donosi za spomenik kralju Petru Osvoboditelju v Ljubljani izposloval pri Prometnem sindikatu, kjer je bil zastopnik naše vlade, lepo svoto Din 10.000. O njegovi narodni požrtvovalnosti pa priča njegovo dvakratno pokroviteljstvo pri CMD.

Peče Ivan, poštni višji oficijal v pok., župan na Ptujski gori, je nagloma preminul dne 27. julija t. l. Pokojnik je 20 let služboval pri pošti v Mariboru, kjer se je neustrašeno udejstvoval v vseh bojih za našo narodno mejo. Naši Družbi je

postal pokrovitelj v dobi, ko je bilo 200 K za nižjega uradnika žrtev.

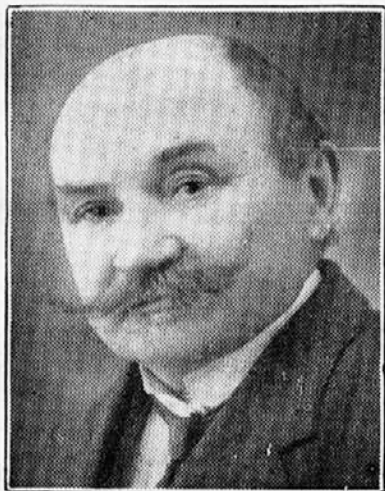
Lesničar Janko, direktor Oblastne zadruga za poljedelski kredit v Čupriji, je postal žrtev zločinskega napada na vlak pri Zemunu dne 2. avgusta t. l. Pokojnik je bil navdušen Jugosloven. Za časa bivanja v Celju je bil 2 leti tajnik CM podružnice.

Dr. Majaron Danilo, sloveč ljubljanski odvetnik, umrl na Bledu dne 6. avgusta t. l., star 72 let. Pokojnik je bil vse življenje neustrašen borec za pravice slovenskega jezika. Njemu se imamo poglavito zahvaliti za slovensko vseučilišče v Ljubljani. V priznanje je postal njen prvi častni doktor. Deloval je v društvu »Slovenski Pravnik« 8 let kot tajnik in 25 let vse do svoje smrti kot predsednik ter urejeval 27 let društveno strokovno glasilo enakega imena. Mnogo let je bil občinski svetnik v Ljubljani in deželni poslanec bivše vojvodine Kranjske. Bil je družbin pokrovitelj in od leta 1904 do 1909 član (razsodnik) glavnega odbora.

Lovšin Franjo, nadučitelj v pok. v Vinici pri Črnomlju, umrl v Ljubljani dne 7. septembra t. l. v 69. letu starosti, je bil že pred vojno navdušen Jugosloven in vsestransko delaven za kulturno in gospodarsko povzdigo prebivalstva. Leta 1910 je v Vinici ustanovil CM podružnico, ki ji je predsedoval nepretrgoma tudi še med vojno.

Kilar Jernej, računski nadsvetnik v p., umrl v Ljubljani dne 9. septembra t. l. star 82 let, je za časa svojega službovanja v Črnomlju, Škofji Loki, Tržiču in Vel. Laščah neustrašeno sodeloval pri narodnih društvih. V Ljubljani je bil 3 leta odbornik pri CM podružnici za Št. Jakob-Trnovo. Tudi pred smrtjo se je spomnil naše šolske družbe z večjim darilom.

Kolšek Avgust, notar v Marnberku, umrl istotam dne 12. septembra t. l., star 60 let, je bil na vseh svojih službenih mestih odličen narodni delavec. V Konjicah je bil tajnik CM podružnice od leta 1901 do 1906, leta 1909 in 1910 pa podpredsednik. Z naselitvijo v ponemčenem Marnberku je prevzel ondi vodstvo vsega kulturnega in narodnega dela.

Majcen Alojzij

Majcen Alojzij, šolski upravitelj v Selnici ob Dravi, umrl dne 13. septembra t. l., star 58 let, je bil v predvojni dobi med najboljšimi branitelji naše severne jezikovne meje. Celih 17 let je bil nadučitelj pri ekspaniranem Sv. Duhu na Ostrem vrhu. To župnijo so Nemci smatrali za svojo posest, saj je spadala politično pod nemško Lipnico (Leibnitz), a cerkveno pod graško nadškofijo. Pokojni Majcen pa je napravil iz obmejne postojanke pravcato narodno trdnjavo z narodno vzgojo

mladine in s podrobno agitacijo med odraslimi. Ustanovil je posojilnico, da je prebivalstvo gospodarsko osamosvojil. Pri naši CM je izposloval izdatno podporo, da se je zgradila lepa nova šola, ki pa je pri razmejitvi žalibog pripadla Avstriji. Brez pokojnikovih priprav bi bil Sv. Duh brezdvomno prišel ves pod Avstrijo.

Poročilo v lanskem koledarju o smrti gospe Marije Snojeve, roj. Faulkal, ki je volila CMD 250 Din, popravljamo z ozirom na netočne informacije, da je pokojnica res sama vodila skromno gospodinjstvo. Volila si ni pristradala, niti ni prišla vsled svoje dobrosrčnosti in zaupljivosti ob svoje premoženje.

DOLŽNOST

vsakemu Slovencu bodi:

DA JE ČLAN

Družbe sv. Cirila in Metoda.

Člani so:

- 1. pokrovitelji, plačujoči 100 Din,*
- 2. ustanovniki, plačujoči 50 Din,*
- 3. letniki, po 5 Din na leto,*
- 4. podporniki, vsaj 3 Din na leto.*

V Družbo se vpisuje pri bližnji podružnici.

Vestnik

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

XLVI.

Žalna seja vodstva Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dne 21. avgusta 1931 ob 3 $\frac{1}{4}$ popoldne se je radi smrti predsednika g. Aleksandra Hudovernika zbralo vodstvo Družbe sv. C. in M. k žalni seji.

Predsednikova namestnica ga. Franja dr. Tavčarjeva je otvorila žalno sejo in se spominjala s toplimi besedami blagopokojnega predsednika, ki je izdihnil svojo plemenito dušo dne 20. avgusta. Naglašala je težo udarca, ki je z njegovo smrtjo zadel Družbo sv. C. in M. Odborniki so žalni govor stoje poslušali.

Potem je poprijel besedo vseučiliški profesor g. dr. Rado Kušej, ki je v daljšem govoru povelečeval pokojnikovo delo in zasluge, ki si jih je pridobil na narodno-obrambnem polju. Nato je predložil sožalnico pokojnikovi hčerki in prosil odbornike za podpise.

Ga. dr. Tavčarjeva je predlagala, naj se v trajni spomin na velezaslužnega pokojnika osnuje **Hudovernikov sklad**. Predlog je bil soglasno spréjet. Nato je bila žalna seja zaključena.

Volitev novega predsednika.

Po kratkem presledku se je pričela redna vodstvena seja.

K besedi se je oglasil družbeni blagajnik g. dr. Janko Kersnik in poročal: Z blagopokojnikom sva delovala skupno preko 30 let. Bila sva dobra prijatelja in veže me želja pokojnika, ki mi jo je izrazil v zadnjem času radi vodstva Družbe sv. C. in M. Njegove besede so bile: Želim iskreno, da bi bil moj naslednik vseučiliški profesor g. dr. Rado Kušej.

Predsednikova namestnica ga. Franja Tavčarjeva je dala ta predlog na glasovanje poudarjaje, da bo vprašanje, kdo bo predsednik, najlepše rešeno, ako upošteva odbor željo blagopokojnika.

Nato so odborniki soglasno izvolili za predsednika Družbe sv. C. in M. g. dr. Rada Kušaja, ki je izjavil, da rad sprejme izvolitev in da bo po svojih močeh skušal nadaljevati delo svojih prednikov, kar mu bo tem lažje, ker je bil posebno zadnja leta najožji sodelavec blagopokojnega Aleksandra Hudovernika pri Družbi sv. C. in M.

Novi predsednik je prevzel prvo mesto in zaključil sejo.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna 42. velika skupščina

v Laškem, dne 13. septembra 1931.

Družba sv. Cirila in Metoda je priredila svojo veliko skupščino v zdravilišču Laško ob Savinji ob priliki 40 letnice obstoja ondotne CM podružnice.

Delegat, ki so prišli v izredno velikem številu od vsepovsod, od severa in juga, zlasti pa v velikem številu od naše ogrožene meje, je pozdravil na postaji predsednik podružnice g. **Ivan Četina**, ki se je v iskrenih besedah zahvalil za nadvse častni poset. Poudarjal je historijat nacionalnega položaja pred 40 leti ob ustanovitvi podružnice v Laškem, v enem izmed najbolj zagrizenih nemčurskih krajev bivše Spodnje Štajerske. V onih dneh so bili ustanovitelji podružnice pravi narodni junaki. Končal je z željo, da bi skupščina rodila kar največ uspehov v narodno obrambnem delu. Za iskreni pozdrav se je s toplimi besedami zahvalil družbeni predsednik g. dr. **Rado Kušej**, nakar so se delegati podali s kolodvora proti poslopju termalnega kopališča. Povorka se je pomikala ob špalirju šolske mladine v spremstvu učiteljstva, domačega ljudstva, sokolskega naraščaja in požarne brambe. Pred postavljenim slavolokom je nagovorila mlada Sokolica **Bri-narjeva** g. predsednika CMD in ostale delegate, jim želela dobrodošlico in obljubila, da bo tudi mladina znala braniti narodne vzore in bo posnemala v delu stare borce, ki so znali vedno in povsod braniti našo zemljo in našega človeka. Nato je izročila mala govornica izredno lep šopek rdečih nageljnov g. predsedniku dr. Kušaju in podpredsednici ge. dvorni dami Franji Tavčarjevi enak šopek belih nageljnov. Vidno ganjen se je g. predsednik s toplimi besedami zahvalil za nepričakovani, globoko v srce segajoči nagovor nežne mladine. Od tu so krenili skupščinarji v poslopje kopališča, kjer se je po kratkem odmoru vršila ob pol 11. uri **zaupna seja** delegatov. Ob pol 12 uri je otvoril g. **predsednik** v veliki dvorani veliko skupščino.

Predsednikov pozdrav in poročilo.

Častita skupščina! Velecenjene dame, spoštovani gospodje!

Otvaram XLII. redno veliko skupščino Družbe sv. Cirila in Metoda z najiskrenejšim pozdravom Vam vsem, ki ste se zbrali v tej lepi dvorani, sledeč našemu vabilu, da sprejmete poročilo o našem delovanju v preteklem letu. Osobito mi je čast, pozdraviti s tega mesta gospode: pomočnika bana dr. O. Pirkmajerja, zastopnika ljubljanskega župana občin-

skega svetnika A. Likozarja, sreskega načelnika Lud. Pin-kavo, predstojnika sodišča v Laškem dr. Pernata, laškega župana dr. F. Roša, zastopnika Sokola kraljevine Jugoslavije brata Smertnika iz Celja, nadzornika L. Potočnika, dalje stare narodne borce dr. J. Hrašovca iz Celja, gospe: Svetkovo, šentjurčevo, Bevkovo in vse dame, ki so si stekle zasluge za Družbo, naposled vse številne delegate, zlasti iz obmejnih krajev.

Ugotavljam sklepčnost velike skupščine v smislu § 15. glavnih družbenih pravil.

Častita skupščina! V tem prijaznem kraju še nismo zborovali, dasi zavzema Laško odlično mesto v naši domači zgodovini. To pot smo pohiteli med Vas v prepričanju, da bomo tukaj na tem prelepem kosu naše krasne slovenske zemlje od meščanov, ki so znali usmeriti javno življenje tega mesta v letih po prevratu odločno v strugo narodnega idealizma in jugoslovenske misli, toplo sprejeti, da bomo našli med Vami razumevanje za naša stremljenja in pravično oceno našega dela in da bomo v Vašem krogu črpali novih moči in odkrili nove vidike, kako bi bilo mogoče našo narodno grudo in naš narodni jezik i nadalje uspešno braniti in jačiti tam, kjer je oboje najbolj ogroženo, kjer poedine veje našega narodnega drevesa najbolj potrebujejo dotoka krepilnega soka od nas, glavnega debla.

Pomen naše družbe pred prevratom Vam je znan. Po prevratu so se njena pravila morala novim razmeram primerno spremeniti. Kaj je njen namen danes, to je izraženo v § 2. Podrobnega komentarja ni treba. Iz te v § 2. izražene družbene svrhe izhaja, da je Družba danes prav tako, v mnogem oziru morda še bolj potrebna, kakor pred našim ujedinjenjem v kraljevino Jugoslavijo. Ob naših mejah je treba jačiti narodno zavest in seči mnogokrat globoko v žep, da se pomore potrebam revne šolske dece. Jačenje narodne zavesti ob mejah je tem nujnejše, ker nemški Schulverein ravno za germanizacijo obmejnega slovenskega življa v Avstriji žrtvuje velike svote in je prevelikemu vplivu nemštva od one strani treba tostran naših meja postaviti močan jez nasproti. Kulturne potrebe se pojavljajo tukaj in tam, trka se pridno na naša vrata in hudo nam je, ako upravičenim željam ne moremo ustreči. Malo Slovencev nas je spassenih in narodno zasiguranih. Oni, ki niso deležni solnca svobode, se bodo tolažili samo tedaj, če bo to solnce grelo tako gorko, da bo prihajala njegova toplota od nas tudi do njih. Naša narodna zavest in naša hvaležnost za osvobojenje izpod ma-čehovske tuje vlade mora dobiti živega izraza baš v naši požrtvovalnosti za ohranitev naših največjih narodnih dobrin: slovenskega jezika, slovenske pesmi, slovenske domačnosti in vsega drugega, v čemer se odraža slovenski narodni značaj. Sinovi iste matere, ki morajo bivati v tujini, morajo čutiti

ljubezen onih, ki so pod majkinim krovom in imeti zavest, da spadajo tudi oni k isti rodbini, da je sreča v rodnem domu blagoslov tudi zanje, brezbriznost domačih do njih pa začetek obupa in njihove narodne smrti.

Naša Družba je tudi v preteklem letu, zavedajoč se svoje naloge, posvečala posebno pozornost ohranitvi naše narodne posesti in požitvi narodne zavednosti povsod tam, kjer so njeni napori obetali pozitivne uspehe. Storila bi bila še več in pripravljena je v bodoče še na večje napore, ako bo dovolj denarnih sredstev na razpolago.

V preteklem letu je delovalo 88 podružnic, torej pet več kakor leta 1929. Najmarljivejša je bila zopet šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani, ki je oddala vodstveni blagajni 28.223 Din 90 p. Naj bo tej podružnici kakor tudi vsem drugim, ki so delovale po najboljših močeh za obistinitve naših ciljev, izražena v tem slovesnem zboru najtoplejša zahvala. Število podružnic je tudi za naše okrnjeno slovensko ozemlje veliko premajhno! Treba bi bilo speče zopet zdramiti in nove osnovati v vsakem večjem kraju, kjer jih doslej ni bilo. Zavedajmo se, da je Jugoslavija **mati vseh Jugoslovenov**. Smotreno delovanje v smislu družbenih ciljev nas bo kot Slovence na zunaj predstavljalo hkrati kot zavedne, praktične, vztrajne in požrtvovalne Jugoslovene!

Častita skupščina! Neizprosna smrt je v preteklem letu imela bogato žrtev med našimi odličnimi prijatelji, pokrovitelji, podporniki in sodelavci. Tako so izpadli iz naših vrst ing. Pavel Endlicher v Ljubljani in davčni nadupravitelj Fran Gregorič v Novem mestu, ki sta volila naši družbi vsak po 500 Din, dalje družbeni pokrovitelji: Peter Majdič, veleposestnik v Celju, Josip Potočnik, sodni oficijal v Ljubljani, dr. Danilo Majaron, odvetnik in predsednik odvetniške zbornice v Ljubljani, dr. Branko Žižek, zdravnik v Velenju, dr. Podlesnik Mihael, sanitetni referent v Mariboru, Peče Ivan, višji poštni oficijal v p. in župan na Ptujski gori, Frančiška Zabred, trafikantinja v Ljubljani, dr. Valentin Krisper, odvetnik v Ljubljani, končno naslednji zvesti člani, podporniki in sodelavci: ga. Alojzija Slanc v Litiji, Josip Moll, trgovec v Trbovljah, dr. Edvard Šavnik, višji okrajni zdravnik v Kranju, Jospina Kobler v Litiji, Martin Zgrablič, gimnazijski profesor v Ljubljani, Peter Stepič, veletrgovec in posestnik v Spodnji šiški, zakonca Franc in Ivana Knaflič, tovarnarja v Litiji, dr. Alojzij Kokalj, odvetnik v Ljubljani, Pavla Letnik v Trbovljah, Marija Triller, posestnica in gostilničarka pri »Brgantu« v Ljubljani, Fran šavnik, lekarnar v Kranju, Jakob Kovačič, nadučitelj v p. pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, Vinko Watzak v Šmartnem pri Litiji, Golob Joško, šolski upravitelj v Vuzenici, Lesničar Janko, združni ravnatelj v Čupriji, Alojzij Senekovič, načelnik posojilnice pri Sv. Ani v Slovenskih goricah, Janko Schweiger,

pisarniški ravnatelj v p. v Gradacu v Beli Krajini, Andrej Levak v Brežicah, dr. Anton Brumen, odvetnik v Ptuj, Franjo Lovšin, šolski upravitelj na Vinici in 20. avgusta t. l. **predsednik naše Družbe Aleksander Hudovernik**, notar in predsednik notarske zbornice v Ljubljani. Gospoda! Ko se spominjamo hvaležno vseh imenovanih, želeč jim bogatega plačila za dobrote, ki so jih storili Družbi in s tem slovenski stvari sploh, mi narekuje visoko spoštovanje do pokojnega družbenega predsednika Hudovernika, da s posebnim poudarkom naglasim, da je bila njegova naloga velika in težavna, a da jo je navzlic temu vršil s tolikim uspehom, da danes poznajo CMD prav dobro tudi v naši prestolici in ji zaupajo. Mnogim se je zdel njen obstanek po našem ujedinjenju nepotreben, drugim se je zdela umestna njena inkorporacija v Jugoslovensko Matico. On je odločno zastopal potrebo Družbe baš v današnjih dneh in razvoj stvari mu je dal popolnoma prav. Bil je 26 let član družbenega vodstva, poprej kot blagajnik, zadnjih 5 let kot predsednik. Znal je varčevati, na drugi strani pa ob nujni potrebi najti vire za pomoč vedno tudi tedaj, če se je nahajala Družba v stiski. Njegovo globoko juridično znanje, njegov praktičen gospodarski talent in njegova objektivna presoja okolnosti so Družbo rešili iz marsikatere delikatne situacije, tako da smemo danes reči, da stojimo trdno. Lahko trdimo, da je po našem ujedinjenju on dal edino pravo smer družbenemu delovanju in utrl pota njenim novim ciljem. Njegov spomin bomo poleg tega, da zbiramo za A. Hudovernika sklad, najbolj hranili s tem, da se zvesto držimo njegovih stopinj in da skušamo ponovno dovesti Družbo do onega razvoja in častnega položaja, kakršnega je zavzemala v naši narodni javnosti zadnja leta pred izbruhom svetovne vojne. Pozivam Vas, da njemu kot vzornemu delavcu v tem oziru in prav tako tudi drugim zaslužnim prej navedenim družbenim članom zakličite v skromno počastitev trikratni »Slava«.

Naša družba je danes edina vseslovenska obrambna organizacija. Ako pravilno cenimo Slovenstvo kot najbolj ogroženi severozapadni del Jugoslovenstva, bomo tudi pri najskromnejših dohodkih našli »mal dar«, da ga položimo na žrtvenik za družbene cilje. Zanimanje zanje je treba zanesti v široke sloje naroda, da bodo prispevki mnogoštevilni, dasi po zneskih skromni. Ako bodo **mnogi** darovali, se bo nabralo več, kakor če darujejo poedinci **mnogo**. Omogočite Družbi, da **razširi** svoje delo, kajti potom nje pomaga najlažje vsak izmed nas onim našim bratom in sestram, ki so pomoči najbolj potrebni. Ljubezen do **najbednejših** naj nas združi v skupnem delu v korist naše Družbe in skrbite vsi za to, da bo ta ljubezen globoka in radodarna!

Poročilo predsedstva so sprejeli delegati z burnim odobravanjem.

Pozdravi.

Skupščino so nato pozdravili župan g. dr. **Fr. Roš**, želeč vsem udeležencem najprijetnejšo dobrodošlico. Pomočnik bana g. dr. **O. Pirkmajer** se je zahvalil za pozdrav ter je v daljšem govoru poudarjal potrebo obstoja CM družbe, katere se mora okleniti vse naše ljudstvo, da se poživijo nacionalna ideja. Družba je velika opora tudi vladi, ker potrebuje državni aparat za izvedbo svojih dalekosežnih načrtov zlasti pomoči pri nacionalnih organizacijah. Te namreč gojijo in vzdržujejo s svojim podrobnim delom vse ono, kar je v korist državi. Vodstvo naj z delujočimi podružnicami skuša v življenje obuditi one, ki so zaspale, ter ustanoviti vsepovsod, kjer je le možno, nove podružnice. Naglašal je potrebo, da se pritegne k delu v Družbi tudi mladina, tako akademska, kakor srednješolska, katerih cilji vedejo k sreči in blagostanju domovine.

Z lepim jedrnatim govorom je pozdravil skupščinarje v imenu Sokolskega saveza brat **Smertnik** iz Celja, ki je poudarjal skupno borbo Sokola in CMD za koristi našega naroda. Gosp. **A. Likozar** je pozdravil z iskrenimi besedami zborovalce v imenu ljubljanske mestne občine, profesor dr. **A. Rožič** pa v imenu Kluba koroških Slovencev in omenjal, da ima ta organizacija slične cilje, kakor Družba. Gosp. **L. Potočnik**, sreski šolski nadzornik, je v pozdravnem govoru pozival učiteljstvo, naj vceplja mladini še večjo ljubezen do rodne grude, ter naj deluje v smislu programa CMD v blagor naše lepe države. V imenu akademske mladine je pozdravil skupščinarje g. **Brnčič**, predsednik akademske CM podružnice v Ljubljani, ter izjavil, da bo akademska mladina upoštevala težnje CMD, ter bo pričela s krepkim pozitivnim delom. Nato je ogovoril skupščinarje zastopnik srednješolske mladine g. **Tugomer Prekoršek**. Njegove besede, polne idealizma, so našle med poslušalci globok odmev.

Po pozdravnih nagovorih je prečital g. predsednik besedilo vdanostne brzojavke, ki se je odposlala z zborovanja. Nj. Vel. kralju, in se je glasila: »Ob 42. skupščini naše šolske in narodne obrambne družbe se klanjamo Vašemu Veličanstvu kot zvesti čuvarji Jugoslovenstva.«

Potem je prečital došle brzojavke: ministra dr. **Alberta Kramerja**, ljubljanskega župana dr. **Dinka Puca**, dr. **Fella-cherja** za klub Korošcev, dr. **Maurerja** za CM podružnico Kočevje, CM podružnice Črnomelj in dr. **Ernesta Dereanija** iz Ljubljane.

Tajnikovo poročilo.

Tajnik g. ing. **Janko Mačkovšek** je poročal: Slavna skupščina! Martirij, ki ga prenaša velik del našega naroda ob razvalinah svojih Narodnih domov, ob požganih bivališčih

naših kmetov, ob razpuščenih prosvetnih društvih, ob uničenem narodnem šolstvu, ob razbiti zadružni in gospodarski organizaciji, z nasilno potujčenimi krstnimi in rodbinskimi imeni, ob uničenem svojem časopisju in izrinjevanju iz cerkve ter ob poslovanju izrednega tribunala, ta martirij je tolikšen, da ni besede, s katero bi mogli izraziti naša čuvstva ob mislih na to trpljenje in se jim oddolžimo le z vzklikom, ki prihaja iz globočine srca: Slava jim!

Slavna skupščina! V teku zadnjega leta smo doživeli nov zanimiv pojav glede na manjšinsko šolstvo v Jugoslaviji. Že do zdaj dobro razvito nemško manjšinsko šolstvo je doseglo z najnovejšimi odredbami prosvetnega ministrstva novo okrepitev: nemški manjšini v Jugoslaviji je dovoljena ustanovitev posebnega nemškega učiteljišča, za kar so bila potrebna denarna sredstva zbrana v najkrajšem času. Nemška manjšina v Jugoslaviji lahko ustanavlja tudi svoje privatne otroške vrtce; pripravniki razredi niso obvezni za deco nemške manjšine; nemški učitelji lahko organizirajo tudi analfabetške tečaje; učni jezik je na državnih manjšinskih osnovnih šolah v prvih štirih razredih (šolskih letih) nemški za vse predmete; državni jezik se prične poučevati šele v tretjem razredu (šolskem letu); tudi v 5. in 6. razredu (šolskem letu) je nemščina učni jezik za vse predmete, razen za jugoslovensko zgodovino, zemljepis in državni jezik. V zvezi s temi odredbami je bil predpisan tudi način vpisovanja v nemške manjšinske osnovne šole; merodajen naj bi bil rodbinski jezik kot kriterij za določitev učenčeve narodnosti, vpisuje se pa na podlagi izjave roditeljev. Vpis izvršuje komisija, v kateri sta dva predstavnika oblasti in dva predstavnika staršev; če ni soglasja, odločuje mnenje predstavnika staršev, dokler ne odloči nadrejena oblast, v poslednji instanci prosvetni minister.

Te širokogrudne odredbe jugoslovenskih državnih oblasti so kot nalašč ustvarjene za nemško manjšino v Jugoslaviji, ki je ekonomsko krepka in marsikje v spominu na predvojno dobo žalibog tudi še neiztreznjena. Kot se zavzemamo za pravično ureditev manjšinskega vprašanja za naše sorojake izven naših državnih mej, tako nimamo tudi nič proti pravicam, ki jih imajo naši Nemci v Jugoslaviji. **Ce se pa hoče nekdanje odpadništvo ponovno organizirati** in če se za nemške šolske akcije lovijo slovenski otroci ter starše teh otrok z neresničnimi navedbami spravlja v zmoto, odnosno se celo izrablja njih gospodarsko odvisnost, je treba takemu postopanju napraviti brezobziren konec. To bo le v korist pravim Nemcem pri nas, če jim je do mirnega sožitja z nami. — Na podlagi gornje splošne ministrske odredbe je nemško šolstvo ponovno narastlo v Vojvodini, Hrvatski in Slavoniji; tudi v dravski banovini smo od lani dobili glasom odredbe prosvetnega ministrstva nove nemške šole v Lazah in Štalah na

Kočevskem, v Dragi in Travi na jugu istega otoka, tedaj v krajih, ki so pred vojno odbijali s težavo odpadniške napade, in končno v Celju, kjer pa pri krstu ni bilo zadostnega števila otrok. V razpravi so pa še nadaljnji kraji, med katerimi je Sladki vrh (ob Muri), Ptuj, Guštanj, Marenberg, št. Ilj v Slov. goricah, Sv. Lovrenc na Pohorju.

Medtem, ko vidimo v Jugoslaviji odkrito podpiranje nemškega manjšinskega šolstva, so se prilike v Avstriji zopet poslabšale. Na 30 utrakvističnih šolah učitelji sploh nimajo usposobljenostnega izpita za slovenski pouk, niti se na utrakvističnih šolah v splošnem slovenščina kot učni predmet ne poučuje. Svoječasno na široko razglašena kulturna avtonomija, ki naj bi je bili deležni koroški Slovenci, je naletela na najostrejši odpor baš pri onih nemških strankah, ki so jo prvotno predlagale v koroškem deželnem zboru. S tem so dokazale, da jim je bilo le za govoričenje in za taktično potezo. Z ozirom na prekinjenje razprav v šolskem odseku koroškega deželnega zbora se je ob priliki kongresa evropskih narodov v Ženevi dne 29. avgusta 1929 vršil tamkaj poseben sestanek, namenjen koroškim zadevam; udeležili so se ga zastopniki Slovencev iz Avstrije in Italije, zastopnik Nemcev iz Jugoslavije, predsednik nemške lige za društvo narodov v Berlinu dr. Junghann, generalni tajnik evropskih narodnostnih kongresov dr. Ammende ter nemški zastopnik iz nekaterih vzhodnih evropskih držav. Na tem sestanku se je sklenilo, naj bi se v svrhu približanja raznih stališč in da se pripravi razpoloženje za nadaljnjo obravnavo o kulturni avtonomiji, ugodilo vsaj nekaterim željam koroških Slovencev; te želje so bile naslednje:

Odredbe glede na poučevanje na utrakvističnih šolah naj se tudi v resnici izvršujejo, posebno glede na obligatni pouk slovenščine po 3 ure na teden.

Nastavi naj se za utrakvistično šolstvo poseben nadzornik, do katerega bi imeli Slovenci zaupanje.

Ustvarila naj bi se garancija, da se zagotovi slovenski učiteljski naraščaj.

Ustanovila naj bi se slovenska poljedelska in dve gospodinjiski šoli.

Avstrijski erar naj bi izpraznil Mohorjevo tiskarno in dijaški dom, katere institucije so bile namenjene slovenskim kulturnim svrham, ki pa jih ima avstrijski erar zasledene.

Podprlo naj bi se slovensko zadružništvo in odpoklical en slovenski zastopnik v deželni kulturni svet in odstranili oni vodilni uradniki, proti katerim so iznešene opravičene pritožbe.

Nemški zastopniki na omenjenem sestanku v Ženevi so te želje vzeli v znanje in sam dr. Junghann jih je takoj odnesel v Celovec, kjer so mu obljubili, da smatrajo te želje

kot podlago za obravnavanje. On sam jih je smatral kot prav ponižne želje. Toda teh želj ni koroška deželna uprava pričela niti obravnavati, marveč je nemška večina v šolskem odseku koroškega deželnega zbora meseca junija 1930 kratkoma izjavila, da ne obstoja nikak tozadeven dogovor.

In da se posadi vsemu početju krona na glavo, je z letom 1930-31 na celovski gimnaziji prenehala biti slovenščina obligatni predmet za slovenske dijake.

Navzoči delegati so tajnikovemu poročilu pozorno sledili in mu burno pritrjevali.

Blagajnikovo poročilo.

Ker je bil blagajnik g. dr. **Janko Kersnik** radi boleznj odsoten, je prebral namesto njega g. predsednik blagajnikovo poročilo, ki slove:

Ob splošnem pregledu denarnega poslovanja naše Družbe v preteklem letu 1930 se nam javlja predvsem znaten izpad **dohodkov**, ki so dosegli le Din 580.149.43, dočim so znašali leta 1929 Din 958.567.07. Izpad je dosegel tedaj vsoto Din 378.417.64. Vendar moramo tu poudariti, da je pretežni del teh leta 1930 izostalih prejemkov, dospel v družbeno blagajno kmalu po novem letu 1931, zato smemo trditi, da je ostal denarni uspeh naše Družbe doslej sicer uravnovešen z uspehi zadnjih let, toda brez bistvenega napredovanja, kar nas vsekakor ne more zadovoljiti.

Delavnih podružnic je bilo 88, pridružilo se jih je 5 več, kot leta 1929. V predvojnem času je delovalo na sedanjem našem državnem ozemlju 171 podružnic, kar znači, da smo vzbudili doslej jedva polovico naših podružnic zopet v življenje in delovanje. Po njih nabrana vsota dosega tudi komaj polovico v zadnjem letu pred vojno nabrane valorizirane vsote. V minulem letu so nabrale naše delavne podružnice članarine, raznih darov ter ob priliki raznih prireditvev Din 217.543.25, po nabiralnikih Din 1.390.—, za obrambni sklad Din 5.000.—, za Ivana Vrhovnika sklad Din 300.—, za prelata Toma Zupana sklad Din 9.787.—; skupaj Din 234.020.25. Leta 1929 so oddale podružnice Din 217.608.15 ter so tedaj napredovale za Din 16.412.10.

S poudarkom omenjamo deset najagilnejših podružnic in njih prispevke: 1. šentpeterska ženska podružnica v Ljubljani Din 28.223.90, 2. ženska podružnica v Celju Din 20.122.20, 3. mestna ženska v Ljubljani Din 16.144.—, 4. podružnica v Kranju Din 14.110.—, 5. šentjakobsko-trnovska moška v Ljubljani Din 12.445.40, 6. šentjakobsko-trnovska ženska v Ljubljani Din 11.229.90, 7. podružnica Sava, Javornik in Koroška Bela Din 9.800.—, 8. šentpeterska moška v Ljubljani Din 8.498.10, 9. moška podružnica šiška (Ljub-

ljana) Din 6.191.05, 10. ženska podružnica šiška (Ljubljana) Din 6.088.20.

Omenjenim in vsem ostalim delavnim podružnicam izrekamo toplo priznanje in zahvalo. Speče pa ponovno dramimo in pozivamo na delo.

Razpečevanje družbenih razglednic hvalevredno napreduje. Leta 1930 smo prejeli za nje Din 50.982.65, leta 1929 pa Din 40.377.15. Prirastek izkazuje Din 10.605.50.

Nabiralniki so vnovič popustili. Naklonili so Družbi lansko leto le Din 1.484.50 proti letu 1929 po Din 2.290.65; izkazujejo izpadek po Din 806.15.

Za družbeni koledar smo prejeli l. 1930 Din 42.328.50, leta 1929 Din 47.884.55. Nazadovali smo tedaj za Din 5.556.05. Družbena pisarna pošilja vestno te koledarje vsem dozdevnim našim rodoljubom, ki pa jih vračajo vedno pogosteje z dostavkom »ga že imam«, čeprav pozitivno vemo, »da ga nima«. Neprodane koledarje smo razdelili slednjič šolski mladini na naših srednjih šolah v nadi, da nam pridobe v bodočnosti vsaj nekaj novih delavnih moči.

Družbeni izdatki so se morali v preteklem letu začasno žal zelo skržiti. Izkazujejo Din 705.823.42. Prejšnjega leta 1929 smo izdali še Din 968.055.21. Prehodno so torej padli izdatki za Din 262.231.79.

Za slovensko šolstvo smo izdali Din 302.890.—, za popravila družbenih poslopij Din 36.326.30, podpore raznim obmejnim šolam za knjige, učila, božičnice in drugo Din 104.192.30.

Da vzdržimo družbeno premoženje kolikor možno neokrnjeno, smo morali štediti z izdatki, štediti s težkim srcem, saj nismo mogli zadostiti niti najnujnejšim potrebam.

Vštevši pokojninski sklad znaša ob koncu preteklega poslovnega leta **čisto premoženje** Družbe Din 1,502.769.95, v primeri s stanjem 31. decembra 1929 po Din 1,536.249.16, se je znižalo za Din 33.479.21.

Apeliramo na zavedne častite zborovalke in zborovalce, da ostanejo Družbi zvesti tudi v časih vseobče krize in da vplivajo na čim širše vrste naroda »za mal dar domu na altar«. Če bi se odtegovali le mali drobci od izdatkov za razne športne prireditve in poklanjali Družbi, bi bil denarni uspeh v bodoče izdatno boljši. Darujmo, žrtvujmo, delajmo uspešneje za našo edino narodno šolsko družbo in rešujmo naši narodnosti naš najdražji zaklad: našo deco.

Poročilo se vzame odobruje na znanje.

Ker se ne oglasi nihče k besedi, prečita g. predsednik

nadzorstveno poročilo

g. dr. Vladimirja Ravniharja, ki se glasi: Nadzorstvo je pregledalo vse knjige, vnise primerjalo s prilogami ter iz-

vršilo skonstracijo blagajn. Našlo je vse v najlepšem redu. Zategadelj predlaga razrešenico blagajniku kakor tudi vsemu odboru s pohvalo. Pohvalo izreka tudi družbeni pisarni na vestnem izvrševanju njej dodeljenih nalog.

Volitve.

K besedi se oglasi g. dr. Ferdo Lašič iz Maribora in izreče željo, da bi volila v bodoče predsednika skupščina. Čestita pa k izvolitvi sedanjemu predsedniku g. dr. Radu Kušejju. Delegati sprejmejo čestitko z burnim ploskanjem. Po zahvali g. predsednika, ki apelira na navzoče za pomoč pri njegovem delu, so sledile volitve.

Izvoljenih je bilo v **družbeno vodstvo** naslednjih 5 članov: gg. dr. Ernst Dereani, ing. Janko Mačkovšek, Ivan Prekoršek, Mirko Senekovič in namesto umrlega g. Aleksandra Hudovernika gosp. Fran Jamšek.

V **nadzorstvo** so bili voljeni gg.: dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, Albert Sič, Martin Majcen in Evgen Lovšin.

V **razsodništvo** gg.: Matija Marinček, Fran Pahernik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Janko Žirovnik in dr. Ferdo Lašič.

Vse volitve so se izvršile z vzklikom.

Proračun za leto 1932.

izkazuje sledeče postavke: 1. za slovensko šolstvo, prosveto in razne kulturne namene Din 400.000, 2. podpore šolam za knjige, učila, božičnice, itd. Din 150.000, 3. popravila pri posestvih Din 60.000, 4. pokojninski sklad Din 60.000, 5. razni stroški Din 160.000; skupaj Din 830.000.

Slučajnosti.

K besedi se oglasi g. Ivan Prekoršek, ki graja nedelavnost nekaterih podružnic. Nekaj spečih podružnic večjih krajev je našteval z imeni. Na prihodnjih velikih skupščinah se bodo objavile vse one podružnice, ki se kljub opominom ne zdramijo in ne prično s pozitivnim delom. Delegati podružnic naj skušajo poživiti v soseščini speče podružnice. — Odobrovanje.

Darovi.

Veliki skupščini so došli naslednji darovi: Ivan Vrhovnik, župnik, Ljubljana 100 Din; moška CM podružnica v Hrastniku za Aleksandra Hudovernika sklad 100 Din; ga.

Helena Bevkova, Litija 100 Din; ga. Terezija Svetčeva, Litija 100 Din; ga. Marija Podbojeva, Litija 100 Din; CM podružnica Laško za 10 obrambnih kamnov v spomin 40-letnega obstoja podružnice 1000 Din.

Zahvala.

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani se ob završitvi nad vse lepo uspele 42. velike skupščine v Laškem kar najiskreneje zahvaljuje ondotni CM podružnici za ves trud in izredno požrtvovalnost, ki jo je skazala za to slavje. Prav posebno se zahvaljuje g. predsedniku podružnice Iv. Četini, g. dr. Fr. Rošu, županu v Laškem, njegovi ge. soprogi, blagajničarki gđc. Josipini Stegenškovi in celokupnemu odboru. Pristrčno zahvalo izreka za lepi sprejem p. n. učiteljstvu in šolski mladini, mali Sokolici Brinarjevi za ganljiv pozdravni govor, laškemu Sokolu in Gasilskemu društvu ter ravnateljstvu radiotermalnega kopališča za prepustitev dvorane v svrho zborovanja. Iskrena hvala vsem delegatom in družbenim članom, ki so prišli od daleč počastit veliko skupščino. Topla zahvala zavednemu prebivalstvu laškega mesta za nepričakovano pozornost in hvala vsem, ki so na ta ali oni način pripomogli, da se je 42. velika skupščina tako veličastno izvršila.

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

OPOZARJAMO

na božične in velikonočne
razglednice in na kolke

Družbe sv. Cirila in Metoda

Bilanca

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani za leto 1930.

Prejemki.

Blagajniški ostanek dne 31. grudna 1929. l. 87.269 Din 40 p

Dohodki leta 1930.

1. Podružnice i. s. članarine, pokroviteljnine, darovi, veselice i. t. d.	217.543	Din 25 p
2. Podpore občin, denarnih zavodov	6.830	. — .
3. Darovi Amerikancev	393	. — .
4. Razni darovi	15.137	. 95 .
5. Družbeni nabiralniki	1.484	. 50 .
6. Zbirke časnikov	1.150	. — .
7. Družbena kava.	500	. — .
8. Družbeni cilindri za sve- tiljke	2.000	. — .
9. Družbeni čaj.	1.000	. — .
10. Narodni kolek	2.273	. — .
11. Družbene razglednice	50.982	. 65 .
12. Družbeni rač. listki.	125	. — .
13. Družbeni koledar.	42.328	. 50 .
14. Obresti od nalož. denarja	33.372	. 88 .
15. Družbena posestva	26.396	. 50 .
16. Družb. koledarček „Kra- ljevič Marko“	3.833	. 60 .
17. Povrnjeni predujemi	200	. — .
18. Povrnjena posojila	6.000	. — .
19. Obrambni sklad	5.450	. — .
20. Ivana Vrhovnika sklad	400	. — .
21. Andreja Senekoviča sklad	100	. — .
22. Prelata T. Zupana sklad	9.837	. — .

Odnos 427.337 Din 83 p

Odnos 87.269 Din 40 p

	Prenos . . .	87.269 Din 40 p
	Prenos . . .	427.337 Din 83 p
23. Volila	25.250	—
24. Razni prejemki	127.561	60
Dohodki znašajo torej leta 1930 skupaj . .	580.149	„ 43 „
Prehodni prejemki	349.141	„ 35 „
Dvignjeni zneski i. s.		
a) iz družbene glavnice	43.830 Din	— p
b) iz dr. Josip Georgo- vega sklada	54.890	—
c) iz obramb. sklada	25.000	—
d) iz pokojn. sklada	18.240	—
	<u>Skupaj</u>	141.960 „ — „
	<u>Skupaj</u>	1,158.520 Din 18 p

Izdatki.

1. Za slovensko šolstvo	302.890 Din	— p
2. Družbena posestva	36.326	„ 30 „
3. Podpore raznim obmejnim šolam za šol- ske in mladinske knjige, učila, božičnice itd.	104.192	„ 30 „
4. Vrnjena posojila	1.650	„ 33 „
5. Obresti od posojil	9.821	„ 67 „
6. Družbeni koledar	33.315	„ 70 „
7. Družbene razglednice	35.324	„ — „
8. Pokojninski sklad i. s.		
a) Prispevek družbe	18.240 Din	— p
b) Izplačana pokojnina	18.240 „ — „	36.480 „ — „
9. Družbena pisarna i. s.		
a) Plače uradnikom	49.200 Din	— p
b) Plača strežnici, najem- nina, kurjava in raz- svetljava	17.064 „ — „	— „
c) Potni stroški raznim funkcionarjem	5.902 „ — „	— „
č) Tiskovine, poštnina in drugo	2.880 „ — „	— „
	<u>Skupaj</u>	75.046 Din — p
	<u>Odnos</u>	635.046 Din 30 p

	Prenos . . .	635.046 Din 30 p
10. Koledarček „Kraljevič Marko“	20.468 „ — „	
11. Razni stroški	50.309 „ 12 „	
	<u>705.823 Din 42 p</u>	
Izdatki znašajo torej leta 1930 skupaj	349.141 „ 35 „	
Prehodni stroški		
Plodonosno naloženi zneski i. s.		
a) na glavnico	43.830 Din — p	
b) na obrambni sklad	18.450 „ — „	
c) na Ivana Vrhovnika sklad	400 „ — „	
c) na Andrej Seneko viča sklad	100 „ — „	
d) na prelata Tomo Zupana sklad	9.837 „ — „	
	<u>72.617 „ — „</u>	
Skupaj	30.938 „ 41 „	
Blagajniški ostanek dne 31. grudna 1930. l.	<u>1,158.520 Din 18 p</u>	

Račun družbene glavnice.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	92.684 Din 05 p
Prirastek leta 1930	43.951 „ 70 „
	<u>136.635 Din 75 d</u>
Skupaj	
Odpadek leta 1930	43.900 „ — „
	<u>92.735 Din 75 p</u>
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	

Račun pokojninskega sklada.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	265.952 Din 51 p
Prirastek leta 1930	35.240 „ 29 „
	<u>301.192 Din 80 p</u>
Skupaj	
Odpadek leta 1930	18.240 „ — „
	<u>282.952 Din 80 p</u>
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	

Račun obrambnega sklada.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	189 415	Din 43	p
Prirastek leta 1930	<u>40.137</u>	„ 61	„
Skupaj	229.553	Din 04	p
Odpadek leta 1930	<u>25.000</u>	„ —	„
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	204 553	Din 04	p

Zapuščinski sklad Viljema Polaka.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	50.616	Din 52	p
Prirastek leta 1930	<u>—</u>	„ 75	„
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	50.617	Din 27	p

Račun dr. Ivana Tavčarja sklada.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	78.723	Din 58	p
Prirastek leta 1930	<u>5.412</u>	„ 21	„
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	84.135	Din 79	p

Zapuščinski sklad dr. Josipa Georga.

Stanje dne 31. grudna 1929. l.	184.928	Din 24	p
Prirastek leta 1930	<u>54.890</u>	„ —	„
Skupaj	239.818	Din 24	p
Odpadek leta 1930	<u>54.890</u>	„ —	„
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	184.928	Din 24	p

Račun Ivana Vrhovnika sklada.

Stanje dne 31. grudna 1929 l.	58.490	Din —	p
Prirastek leta 1930	<u>4.180</u>	„ —	„
Stanje dne 31. grudna 1930. l.	62.670	Din —	p

Račun Andreja Senekoviča sklada.

Stanje dne 31. grudna 1929 l.	12 838	Din 17	p
Prirastek leta 1930	<u>988</u>	„ 90	„
Stanje dne 31. grudna 1930 l.	13.827	Din 07	p

Račun prelata Tomo Zupana sklada.

Stanje dne 31. grudnia 1929. l.	17.643 Din 66 p
Prirastek leta 1930	11.484 „ 51 „
Stanje dne 31. grudnia 1930. l.	<u>29.128 Din 17 p</u>

Račun brezobrestnega posojila.

Stanje dne 31. grudnia 1929. l.	12.150 Din — p
Odpadek leta 1930	<u>6.000 „ — „</u>
Stanje dne 31. grudnia 1930. l.	6.150 Din — p

PRORAČUN

Družbe sv. Cirila in Metoda
za leto 1932

z n a š a

830.000 DIN.

*

RODOLJUBI,

n a d e l o, da se doseže
gorenja svota!

Družbena imovina

dne 31. grudna 1930. l.

A. Aktivna imovina.

I. Posestva.

a) Posestvo v Trstu . . .	300.000	Din — p
b) Posestvo v Velikovcu .	25.000	„ — „
c) Posestvo v Velikovcu .	5.000	„ — „
č) Posestvo na Savi . . .	50.000	„ — „
d) Posestvo v Studencih .	30.000	„ — „
e) Posestvo pri Sv. Mariji Magdaleni v Trstu . . .	10.000	„ — „
f) Posestvo v Škednju, Trst	10.000	„ — „
g) Posestvo v Rožnem dolu pri Črnomlju	2.500	„ — „
h) Posestvo v Ljubljani . .	200.000	„ — „
ž) Posestvo v Ljubljani . . .	200	„ — „
j) Posestvo v Ljubljani . .	30.000	„ — „

Skupaj . . . 662.700 Din — p

II. Šolski inventar in učila	1.516	„ 50 „
III. Inventar družbene pisarne	2.721	„ 60 „
IV. Zaloga družbenih knjig	400	„ — „
V. Terjatve (gotove)	33.378	„ — „
VI. Brezobrestna posojila	6.150	„ — „

VII. Družbena glavnica.

a) Vložna knjiž. posojilnice v Mariboru, št. 10.792	95	Din — p
b) Delnica ljubljanske kred. banke, št. 1422	150	„ — „
c) Intab. terjatev pri mestni občini ljubljanski	5.232	„ 50 „
č) Intab. terjatev pri mestni občini ljubljanski	6.250	„ — „

Odnos . . . 11.727 Din 50 p

Odnos . . . 706.866 Din 10 p

	Prenos . . .	706.866 Din 10 p
	Prenos . . .	11.727 Din 50 p
d)	Zadružna knjižica posojilnice in hranilnice v Trstu, št. 6022 pr.	15 „ — „
e)	Vložna knjižica Kmetijske posojilnice v Ljubljani, št. 30.890 pr.	493 „ 25 „
f)	Vlož. knjižica posojilnice v Mariboru, št. 18.817 pr.	61 250 „ — „
g)	5% obveznica avstrijske republike, ddt. Wien 15. 7. 1926 serija 1216 št. 0.003 pr 100 funtov angleških po kurzu . . .	19 250 „ — „
h)	3 kom. ogrskih Josziv srečk à 4 K	— „ — „
i)	VI. avstr. vojno posojilo K 1 000.—	— „ — „
j)	2 kom. 4½ % zastavnih listin občinske hranilnice v Gradcu à 10.000 K — skupaj 20.000 K.	— „ — „
	<u>Skupaj . . .</u>	<u>92.735 Din 75 p</u>

VIII. Pokojninski sklad.

a)	Vink. 4 ⁰ / ₀ avstr. kronska renta pr.	5.425 Din — p
b)	Vink. 4·2 ⁰ / ₀ avstr. srebrna renta pr.	11.250 „ — „
c)	Vink. 4·2 ⁰ / ₀ avstr. papirna renta pr.	2.000 „ — „
c)	Vložna knjižica Kmetijske posojilnice v Ljubljani, šte. 19.842 pr.	264.277 „ 80 „
d)	Vink. III. avstr. vojno posojilo za 20.000 K.	— „ — „
	Odnos . . .	282.952 Din 80 p
	<u>Odnos . . .</u>	<u>799.601 Din 85 p</u>

	Prenos . . .	799.601 Din 85 p
	Prenos . . .	882.952 Din 80 p
e)	Vink. IV. avstr. vojno posojilo za 5.000 K . .	— „ — „
f)	Vink. V. avstr. vojno posojilo za 4.000 K . .	— „ — „
	Skupaj . . .	282.952 Din 80 p

IX. Ciril-Methodov obrambni sklad.

a)	Vložna knjižica Kmetске posojilnice v Ljubljani št. 120	143.730 Din 61 p
b)	Vložna knjižica Ljudske posoj. v Gorici št. 4105 pr.	500 „ — „
c)	Vlož. knjižica posojilnice v Celju št. 16.098 pr. .	350 „ — „
č)	Vlož. knjižica Jadransko- Podunavske banke, po- druž. v Kranju, št. 1710	150 „ — „
d)	Vlož. knjižica posojilnice v Mariboru št. 10579 pr.	250 „ — „
e)	Vložna knjižica zadruge Lastni dom, Celje, št. 859 pr.	250 „ — „
f)	7 ⁰ / ₀ državno inv. posojilo	5.600 „ — „
g)	Intab. terjatev pri Mestni občini ljubljanski . . .	41.722 „ 43 „
h)	Terjatev pri C. M. D. . .	12.000 „ — „
	Skupaj . . .	204.553 Din 04 p

X. Zapuščinski sklad Viljema Polaka.

a)	Vložna knjiž. ljubljanske mestne hran. št. 958 pr.	26.500 Din — p
b)	Vložna knjižica posojilnice v Radovljici, št. 6221 pr.	2.126 „ 77 „
c)	Vložna knjižica Kmetске pos. v Ljubljani št. 9146 pr.	2.273 „ 50 „
	Odnos . . .	30.900 Din 27 p
	Odnos . . .	1,287.107 Din 69 p

	Prenos . . .	1,287.107	Din 69 p
	Prenos . . .	30.900	Din 27 p
d)	Vlož. knjižica Kmet. pos. v Ljubljani št. 35.217 pr.	11.854	„ — „
d)	1 kom. 4 1/2 0/0 obveznice bosensko-herceg. železn. posojila (izžrebana) v no- minalni vrednosti	500	„ — „
e)	1 turška srečka št. 385.276 pr. 100 frankov po prvotni kronski vrednosti 382 K	95	„ 50 „
f)	Intab. terjatev pri mestni občini ljubljanski . . .	7.267	„ 50 „
g)	2 zadolžnici priv. avstr. zavoda za zemljiški kredit à 200 K nom. vrednosti, skupaj 400 K	—	„ — „
h)	2 zadolžnici posojila za regulovanje Tise à 200 K nom. vrednosti, skupaj 400 K	—	„ — „
i)	1/3 vrednosti od 2 kre- ditnih srečk v nom. vred- nosti 400 K, t. j. 133.33 K	—	„ — „
	Skupaj . . .	50.617	Din 27 p

XI. Dr. Ivana Tavčarja sklad.

Vložna knjižica Kmetске posojilnice v Ljubljani, št. 539 pr.	84.135	Din 79 p

XII. Zapuščinski sklad dr. Josipa Georga.

a) 144 kom. delnic Ljublj. kreditne banke po 150 Din v nom. vrednosti sku- paj	21.600	Din — p
Odnos . . .	21.600	Din — p
Odnos . . .	1,421.860	Din 75 p

	Prenos . . .	1,421.860	Din	75	p
	Prenos . . .	21.600	Din	—	p
b)	Vložna knjižica Kmetске posojilnice v Ljubljani št. 28.625	663	„	24	„
c)	Vlož. knjižica posojilnice v Celju, št. 20.621 pr. .	5.000	„	—	„
č)	Intab. terjatev pri S. D.	100.000	„	—	„
d)	Terjatev pri C. M. D. .	54.890	„	—	„
e)	Dragocenosti v vrednosti	2.775	„	—	„
	<u>Skupaj . . .</u>	184.928	Din	24	p

XIII. Ivana Vrhovnika sklad.

Vlož. knjižica Ljubljanske
kreditne banke, št. 714 62.670 Din — p

XIV. Andreja Senekoviča sklad.

Vlož. knjižica Kmetске
posojilnice v Ljubljani,
št. 35.251 pr. 13.827 Din 07 p

XV. Prelata Tomo Zupana sklad.

Vložna knjižica Kmetске
posojilnice v Ljubljani,
št. 37.743 pr. 29.128 Din 17 p

XVI. Blagajniški ostanek 30.938 „ 41 „

Skupaj . . . 1,743.352 Din 64 p

Rodoljubi,

ne pozabite

obrambnih skladov

Družbe sv. Cirila in Metodaj

B. Pasivna imovina.

1. Posojila pri denarnih zavodih	167.833	Din 10 p
2. Razni dolgovi in neporavnani računi	72.749	„ 59 „
3. Pokojninski sklad	282.952	„ 80 „
Skupaj	523.535	Din 49 p

C.

Ako od aktivne imovine	1,743.352	Din 64 p
odštejemo pasivno imovino	523.535	„ 49 „
dobimo čisto imovino dne 31. grudna 1930. l.	1,219.817	Din 15 p
Ako primerjamo čisto imovino z dne 31. grudna 1929. l.	1,270.296	„ 65 „
s čisto imovino z dne 31. grudna 1930. l.	1,219.817	„ 15 „
vidimo, da se je čista imovina v letu 1930 zmanjšala za	50.479	Din 50 p

Družba je imela dne 31. grudna 1929.

a) lastne imovine	1,270.296	Din 65 p
b) imovine za pokojninski sklad	265.952	„ 51 „

Skupaj . . . 1,536.249 Din 16 p

Dne 31. grudna 1930.

a) lastne imovine	1,219.817	Din 15 p
b) imovine za pokojninski sklad	282.952	„ 80 „

Skupaj . . . 1,502.769 „ 95 „

Skupna imovina (t. j. lastna imovina
in imovina za pokojninski sklad)

se je v letu 1930 zmanjšala za . . . **33.479 Din 21 p**

Vodstvo:

Aleksander Hudovernik l. r.,
predsednik.

Dr. Janko Kersnik l. r.,
blagajnik.

Za nadzorstvo:

Dr. Vladimir Ravnihar l. r.

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

pokrovitelji:

A.

ki so izza dne 30. septembra 1930 do 30. septembra 1931 po § 4. družb. pravil plačali po 100 Din:

2026. Franc Oset, žel. urad., Maribor (v počaščenje pok. gđc. Pavle Zabovnikove); 2027. Milka dr. Rožičeva, prof. soproga, Ljubljana; 2028.—2029. Dr. Josip Majcen, Maribor; 2030—2032. Odborniki in odbornice podružnice v Trbovljah v počaščenje pok. ge. Pavle Letnikove; 2033. Jugoslov. akad. društvo »Triglav« v Ljubljani; 2034—2043. ing. Ivan Arh, sekc. šef v p., Praha; 2044. dr. Stane Skulj, okr. zdravn., Mokronog (namesto cvetja na krsto g. Ant. Bajcu iz Ljubljane); 2045. dr. Alojzij Bratkovič, odv., Slovenjgradec; 2046. dr. Vinko železnikar, zdravnik, Slovenjgradec; 2047. Lavoslav Slamič, uradnik, Ljubljana; 2048. IV. b razred drž. real. gimn. v Novem mestu; 2049. VII. razred drž. realne gimn. v Novem mestu; 2050. Miro Senekovič, banski svetnik, Ljubljana; 2051. Anica Janeš, trgovka, Ljubljana; 2052. Tomaž Bizilj, gostilničar, Ljubljana.

B.

ki so plačali izza dne 30. sept. 1930 do 30. sept. 1931 za CM obrambni sklad po 100 Din:

2494. Franc Oset, žel. uradnik, Maribor (v počaščenje pok. gđc. Pavle Zabovnikove); 2495—2496. Josipina Blumaerjeva, Ljubljana; 2497—2498. Leopold Zupančič, gostilničar, Ljubljana; 2499. dr. Fran Janžekovič, pošt. nadzornik, Ljubljana; 2500—2509. CM podružnica v Laškem v spomin 40-letnice podružnice.

Aleksandra Hudovernika sklad: Do 30. septembra 1931 je Družba sv. Cirila in Metoda prejela Din 7.259.35.

Doneski podružnic leta 1930.

Tek. št.	Ime podružnice	Članarina, pokroviteljnine, darovi, veselice, i. t. d.		Nabiralniki		Obrambni sklad		Ivana Vrhovnik: sklad		Prejata Tomo Zupana sklad		Skupaj		Za razprodane družbene razglednice	
		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
1.	Ljubljana: šentp. ž. . .	27.770	90	—	—	400	—	—	—	53	—	28.223	90	—	—
2.	Celje: ž.	19.122	20	—	—	—	—	—	—	1.000	—	20.122	20	—	—
3.	Ljubljana: mestna ž. . .	16.064	—	—	—	—	—	—	—	80	—	16.144	—	1.336	—
4.	Kranj: m. in ž.	6.510	—	—	—	3.000	—	300	—	4.300	—	14.110	—	4.800	—
5.	Ljubljana: šentj.-trn. m.	12 4 5	40	—	—	—	—	—	—	—	—	12 445	40	—	—
6.	Ljubljana: šentj.-trn. ž.	10. 06	50	523	40	—	—	—	—	—	—	11.229	90	—	—
7.	Sava, Javornik, Kor. Bela	9.800	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	9.800	—	440	—
8.	Ljubljana: šentpeter. m.	6.898	10	—	—	—	—	—	—	—	—	8.498	10	—	—
9.	Ljubljana: Šiška m. . .	6.131	05	60	—	—	—	—	—	—	—	6.191	05	—	—
10.	Ljubljana: Šiška ž. . .	6.028	20	60	—	—	—	—	—	—	—	6.088	20	—	—
11.	Rogaški ok aj	4.774	50	—	—	—	—	—	—	—	—	4.774	50	280	—
12.	Ptuj: m.	4.750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.750	—	400	—
13.	Ptuj: ž.	4.750	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.750	—	—	—
14.	Novo mesto: ž.	3 54	75	—	—	—	—	—	—	—	—	3.547	75	—	—
15.	Maribor: m.	2 500	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	3.500	—	—	—
16.	Trbovlje in ok.: m. . .	3.452	55	—	—	—	—	—	—	—	—	3.452	55	—	—
17.	Trbovlje in ok.: ž. . .	3 45	55	—	—	—	—	—	—	—	—	3.452	55	—	—
18.	Slovenjgradec in ok.: m.	3 425	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.425	—	—	—
	Odnos . . .	152.128	70	643	40	5.000	—	300	—	6.433	—	164.505	10	9.076	—

Tek. št.	Ime podružnice	Članarina, pokrovitelj- nine, darovi, veselice, i. t. d.		Nabi- ralniki		Obrambni sklad		Ivana Vrhovnika sklad		Prelata Tomo Zupana sklad		Skupaj		Za razprodane družbene razglednice	
		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
19.	<i>Prenos . . .</i>	152.128	70	643	40	5.000	—	300	—	6.433	—	164.505	10	9.076	—
20.	Slovenjgradec: ž. . .	3.296	20	—	—	—	—	—	—	100	—	3.395	20	400	—
21.	Litija in Šmartno . . .	3.070	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.070	—	360	—
22.	Ljubljana: I. ljublj. m. . .	2.995	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.995	—	1.077	—
23.	Cerknica: . . .	2.726	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.726	—	280	—
24.	Ribnica (Dol.): ž. . .	2.688	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.688	—	200	—
25.	Ribnica na Pohorju . . .	2.513	05	65	50	—	—	—	—	100	—	2.678	55	360	—
26.	Maribor in okolica ž. . .	2.088	—	—	—	—	—	—	—	550	—	2.638	—	1.000	—
27.	Celje: m.	2.375	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.375	—	320	—
28.	Trzin in okolica . . .	2.138	—	—	—	—	—	—	—	100	—	2.238	—	200	—
29.	Dol pri Hrastniku . . .	2.064	—	—	—	—	—	—	—	100	—	2.164	—	—	—
30.	Slovenska Bistrica . . .	2.073	80	—	—	—	—	—	—	—	—	2.073	80	—	—
31.	Kamnica pri Mariboru . . .	1.934	50	—	—	—	—	—	—	100	—	2.034	50	—	—
32.	Jesenice: m. in ž. . .	1.688	—	—	—	—	—	—	—	210	—	1.898	—	630	—
33.	Kamnik: ž.	1.782	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.782	—	370	—
34.	Konjice	1.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	560	—
35.	Sv. Lenart v Slov. gor. . .	1.528	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.594	—	—	—
36.	Hrastnik in okolica: ž. . .	1.374	50	—	—	—	—	—	—	—	—	1.374	50	560	—
37.	Vrhnika	1.346	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.346	—	—	—
38.	Novo mesto: m.	773	10	—	—	—	—	—	—	550	—	1.323	10	—	—
	Grabelno: za Slivnico in št. Vid . . .	1.110	—	—	—	—	—	—	—	118	—	1.228	—	130	—
	<i>Odnos</i>	193.291	85	774	90	5.000	—	300	—	8.361	—	207.727	75	15.523	—

Tek. št.	Ime podružnice		Članarina, pokroviteljnine, darovi, veselice, i. t. d.		Nabiralniki		Obrambni sklad		Ivana Vrhovnika sklad		Prelata Tomo Župana sklad		Skupaj		Za razprodane družbene razglednice	
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
39.	193.291	85	774	90	5.000	—	300	—	8.361	—	207.727	75	15.523	—	—	—
40.	1.005	—	159	—	—	—	—	—	—	—	1.164	—	341	—	—	—
41.	1.101	50	—	—	—	—	—	—	—	—	1.101	50	160	—	—	—
42.	1.100	—	—	—	—	—	—	—	300	—	1.100	—	160	—	—	—
43.	769	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.069	—	360	—	—	—
44.	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	320	—	—	—
45.	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	120	—	—	—
46.	858	—	40	—	—	—	—	—	80	—	978	—	240	—	—	—
47.	952	50	—	—	—	—	—	—	—	—	952	50	280	—	—	—
48.	845	—	—	—	—	—	—	—	100	—	945	—	400	—	—	—
49.	491	50	—	—	—	—	—	—	420	—	911	50	84	—	—	—
50.	905	—	—	—	—	—	—	—	—	—	905	—	416	—	—	—
51.	743	60	159	50	—	—	—	—	—	—	903	10	560	—	—	—
52.	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	360	—	—	—
53.	800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	800	—	—	—	—	—
54.	793	—	—	—	—	—	—	—	—	—	793	—	684	—	—	—
55.	680	—	—	—	—	—	—	—	—	—	760	—	80	—	—	—
56.	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	720	—	440	—	—	—
57.	717	—	—	—	—	—	—	—	—	—	717	—	—	—	—	—
58.	700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	700	—	80	—	—	—
	573	40	76	60	—	—	—	—	—	—	650	—	200	—	—	—
<i>Odnos . . .</i>			209.846	35	1.250	—	5.000	—	9.261	—	225.697	35	20.808	—	—	—

Tek. št.	Ime podružnice	Članarina, pokroviteljnine, darovi, veselice, i. t. d.		Nabiralniki		Obrambni sklad		Ivana Vrhovnika sklad		Prelata Tomo Zupana sklad		Skupaj		Za razprodane družbene razglednice	
		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
	<i>Prenos . . .</i>	209.846	35	1.290	—	5.000	—	300	—	9.261	—	225.697	35	20.808	—
59.	Sv. Ana, Marija Snežna	525	—	100	—	—	—	—	—	—	—	625	—	—	—
60.	Melika	404	—	—	—	—	—	—	—	200	—	604	—	160	—
61.	Kočevje	450	—	—	—	—	—	—	—	100	—	550	—	310	—
62.	Petrovče	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	500	—	—	—
63.	Ormoški okraj: m. . . .	459	—	—	—	—	—	—	—	—	—	459	—	—	—
64.	Borovnica	415	—	—	—	—	—	—	—	—	—	415	—	—	—
65.	Kostanjevica	235	—	—	—	—	—	—	—	176	—	411	—	440	—
66.	Tolsti vrh in ok. pri Gušt.	360	—	—	—	—	—	—	—	—	—	360	—	—	—
67.	Muta	332	40	—	—	—	—	—	—	—	—	332	40	166	40
68.	Unec — Rakek	310	—	—	—	—	—	—	—	—	—	310	—	360	—
69.	Hrastnik m.	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—
70.	Sevnica	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	640	—
71.	Sodražica in okolica . .	300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	300	—	—	—
72.	Sv. Barbara pri Mariboru	285	—	—	—	—	—	—	—	—	—	285	—	—	—
73.	Skofja Loka	275	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275	—	—	—
74.	Črnomelj: m. in ž.	266	—	—	—	—	—	—	—	—	—	266	—	—	—
75.	Št. Jernej na Dol.	236	—	—	—	—	—	—	—	—	—	236	—	—	—
76.	Poljane pri Prevaljah . .	215	—	—	—	—	—	—	—	—	—	215	—	—	—
77.	Gaberje pri Celju	210	—	—	—	—	—	—	—	—	—	210	—	—	—
78.	Ribnica (Dol.) m.	191	50	—	—	—	—	—	—	—	—	191	50	200	—
	<i>Odnos</i>	216.415	25	1.390	—	5.000	—	300	—	9.737	—	232.842	25	23.286	40

Tek. št.	Ime podružnice	Članarina, pokrovitelj- nine, darovi, veselice i. t. d.		Nabi- ralniki		Obrambni sklad		Ivana Vrhovnika sklad		Prelata Tomo Zupana sklad		Skupaj		Za razprodane družbene razglednice	
		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
79.	Prenos . . .	216.415	25	1.390	—	5.000	—	300	—	9.737	—	232.842	25	23.286	40
80.	Mokronog	190	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	—	—	—
81.	Brdo	180	—	—	—	—	—	—	—	—	—	180	—	—	—
82.	Sv. Duh na Ostrem vrhu	112	—	—	—	—	—	—	—	50	—	162	—	—	—
83.	Limbuš in okolica . . .	160	50	—	—	—	—	—	—	—	—	160	50	—	—
84.	Sp. Sv. Kungota	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	150	—	—	—
85.	Fram in okolica	120	50	—	—	—	—	—	—	—	—	120	50	—	—
86.	Stari trg in Lož	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—
87.	Cerklje pri Kranju . . .	45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	45	—	200	—
88.	Sv. Jurij ob Pesnici . . .	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	—
	Loški p. Draga in Trava	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	—	40	—
	Skupaj . . .	217.543	25	1.390	—	5.000	—	300	—	9.787	—	234.020	25	23.526	40

Gorenjim delavnim sestram naj se
v kratkem pridružijo vse speče
CM podružnice!

Na delo za našo mladino!

Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani:

A. Vodstvo

po volitvi na 42. veliki skupščini v Laškem
dne 13. septembra 1931.

1. Predsednik: Dr. Rado **Kušej**, vseučiliški profesor v Ljubljani, izvoljen 1930.
 2. Dr. Ernest **Dereani**, zdravnik v Ljubljani, 1931.
 3. Fran **Jamšek**, šolski upravitelj na Bregu pri Ptujju, 1931 (za eno leto).
 4. Blagajnik: dr. Janko **Kersnik**, ravnatelj Kmetijske posojilnice za ljubljansko okolico v Ljubljani, 1930.
 5. Avgust **Ludvik**, višji nadzornik in postajenačelnik glavnega kolodvora v Ljubljani, 1929.
 6. Tajnik: ing. Janko **Mačkovšek**, mestni gradbeni nadsvetnik v Ljubljani, predsednik udruženja jugoslov. inženjerjev in arhitektov, 1931.
 7. Nilka **Potočnikova**, soproga želez. nadinspektorja, 1930.
 8. Ivan **Prekoršek**, narodni poslanec, upravitelj drž. bolnice v Celju, 1931.
 9. Viktor **Rohrmann**, veletrgovec v Ljubljani, 1929.
 10. Namestnica predsednikova: Franja dr. **Tavčarjeva**, dvorna dama v Ljubljani, 1930.
 11. Miro **Senekovič**, banski svetnik v Ljubljani, 1931.
 12. Ivan **Tomažič**, sres. šol. nadzornik v Mariboru, 1929.
- Ožji odbor: Načelnik dr. Fr. Kušej, Janko Mačkovšek, Viktor Rohrmann, dr. Janko Kersnik, Franja dr. Tavčarjeva.

B. Nadzorništvo.

1. Evgen **Lovšin**, ravnatelj »Rude in kovin«.
2. Martin **Majcen**, gim. prof. v Ljubljani.
3. Dr. Vladimir **Ravnihar**, odvetnik v Ljubljani.
4. Matija **Rode**, kontrolor Mestne hranilnice v Ljubljani.
5. Albert **Sič**, prof. v p. v Ljubljani.

C. Razosodništvo.

1. Mat. **Marinček**, notar v Novem mestu.
2. Dr. Ferdo **Lašič**, odvetnik v Mariboru.
3. Fran **Pahernik**, narodni poslanec, veleposestnik v Vuhredu.
4. Fran **Tekavčič**, odvetnik v Ljubljani.
5. Dr. Janko **Žirovnik**, odvetnik v Ljubljani.

Č. Pisarna.

Vodja: Dr. Rado Kušej.

Uradniki: Knjigovodja: Emanuel Josin.
Pisarniški tajnik: Fran Skulj.
Pisarica: Franja Benedikova.

Ljubljana, Beethovnova ulica 2: uradne ure ob delavnikih
od 3.—6. popoldne.

Navodila podružnicam Družbe sv. Cirila in Metoda.

Vse p. n. podružnice in prijatelje Družbe sv. C. in M. prosimo, da uvažujete sledeče:

1. Oživite vse bivše, sedaj speče podružnice. V ta namen naj skliče ta ali oni občni zbor (treba ga je naznaniti sreskemu poglavarju), izvoli naj se nov odbor ter se prijavi sreskemu poglavarju in glavni družbi v Ljubljani. Če treba informacije, sporočite to po dopisnici centrali. Navodila in potrebne tiskovine se Vam takoj pošljejo.

2. Vse delujoče podružnice naj imajo takoj po novem letu svoje občne zборе, najkasneje do konca marca. Občni zbor se naznani brez kolka z vzporedom vred na sresko poglavarstvo. Imenik novega odbora je treba naznaniti tudi sreskemu poglavarstvu in centrali.

3. Članarina (letna) znaša 5 Din. Majhna je in jo zmore marsikdo. (Tozadevne tiskovine ad 2 in 3 dobi vsaka podružnica od glavne družbe).

4. Delegati za glavno skupščino se lahko volijo tudi pozneje. Naznaniti jih je pa treba pred veliko skupščino Družbi. Na vsakih 50 članov pripada podružnici 1 delegat.

5. Odborniki naj si delo razdele tako, da ne pade na eno osebo vse.

6. Ponos vsake podružnice bodi kar največje število članstva. Posebno uvaževanja vredno je

pridobivanje članstva med priprostim ljudstvom. K podružnici naj se pritegnejo člani iz sosednih krajev, kjer ne obstojajo podružnice. V takem kraju naj se radi olajšave dela voli zastopnik, kateremu se poveri nabiranje članov in pobiranje članarine. Redni člani podružnice so:

- a) letniki, ki plačajo članarino 5 Din na leto,
- b) ustanovniki, ki plačajo 50 Din (enkrat za vselej),
- c) pokrovitelji, ki plačajo 100 Din (enkrat za vselej) in imajo tudi aktivno in pasivno pravico na veliki skupščini,
- č) podporniki, ki plačujejo na leto vsaj 3 Din.

7. Podružnice naj skrbе, da se družbeno blago razpečava. To blago obstoji iz razglednic, narodnih kolkov in računskih listkov. Porabi se veliko razglednic. Namesto, da bi se kupovalo blago inozemskega izvora, naj se rabi domač izdelek. V ceni itak ni razlike. Lep je običaj, da se prilepijo na pisma in razglednice narodni kolki, ki stanejo komad 10 p. Dostikrat se ta mali denar kar porazgubi; v tej uporabi pa bi Družbi donal lepe dohodke. — Priporočati je treba zlasti po gostilnah in prodajalnah družbene računskе listke, ki so nesli pred vojno Družbi lepe dohodke. Za odškodnino se dovoljuje gostilničarjem 30% popusta.

8. Pri eventualnih prireditvah je treba upoštevati radi pristojbin in davka naše tozadevne okrožnice z ozirom na prošnje na davčno upravo, finančno direkcijo in na ministrstvo poljepri-vrede in vode. V vseh tozadevnih nejasnih stvarih naj se obračajo podružnice na centralo.

9. Družba izda vsako leto svoj koledar, za katerega je treba imeti ob razpošiljanju naslove. Skrb podružnic bodi, da pošlje vsaka do septembra vsakega leta naslove oseb, katerim se sme zanesljivo koledar poslati.

10. Podružnice naj skušajo zanetiti med ljudstvom zanimanje za Družbo sledeč zgledu Südmark-Schulvereina, ki poziva vse Nemce in celo tudi po naši domovini, da tvorijo celico v povečevanje matere Germanije vsepovsod, kjerkoli jih je skupaj 10.

Vodstvo Družbe sv. Cirila in Metoda
v Ljubljani, dne 20. oktobra 1931.

Družbeno blago:

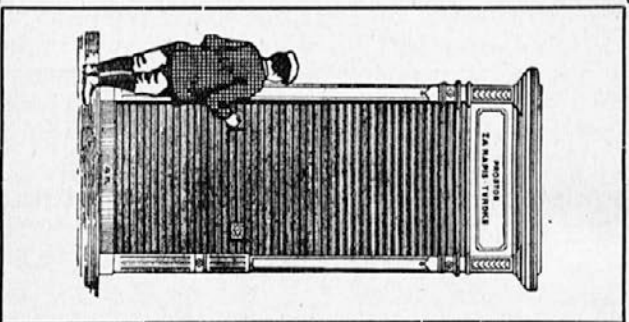
Kolinska tovarna, kavine primesi.
Fr. Kollmann, cilindri za svetiljke.
Tvrška Perdan, čaj.

V družbeni pisarni

Beethovnova ulica 2 v Ljubljani
se dobivajo:

razglednice (po 1 Din) — **kolki** (po 10 p), **računski listki** (po 25 p),
knjižici »Slava Podlimbarskemu!«
(po 3 Din) in **»Kraljevič Marko«**
l. 1932 (po 6 Din).

Priporočajte in kupujte!

Ustanovljeno leta 1879.

Telefon št. 2553

Ključavničarstvo Avgust Martinčič

Prvo in edino podjetje za napravo jeklenih valčnih zastorov v Dravski banovini.

Ljubljana, Rimska cesta 14

se priporoča za naročila novih valčnih zastorov (rolet) in solnčnih plahit ter za popravila istih. — Stalna zaloga vseh potrebnih za rolete in solnčne plahite, raznovrstnih štedilnikov in vseh potrebnih za stavbe. — Izvršuje vsa ključavničarska dela in popravila. — Avtoogeno varjenje.

Točna postrežba!

Zmerne cene!

VSEBINA.

Rodoslov našega kraljevskega doma.
Kraljevine Jugoslavije barve in grb.
Koledar.

Pristojbine, poštna in brzojavna.

Lestvice za kolke.

Nove poštna in brzojavna pristojbina.

Aleksander Hudovernik	33
Naša zastava	40
Anton Žlogar	42
Kras (pesem)	47
Naša meja — pastorka	48
Spomin (pesem)	54
Zadnje dejanje Petra Petrena	55
Kako je Schulverein deloval na Slov. Štajerskem	65
O šolstvu v Julijski Krajini	72
Naši grobovi	77

Vestnik Družbe sv. C. in M. v Ljubljani.
Inserati.

**Ob vsaki
priliki se
spomnite,**

da so »Jutrovi« »Mali oglasi« v Sloveniji najuspešnejša, najcenejša in najhitrejša posredovalnica za službe vseh vrst, za prodajo in nakup vseh stvari, za nepremičnine, lokale, podjetje, kapital, ženitve in za vse drugo.

V teku enega leta je bilo po »Jutrovih« »Malih oglaših« uspešno posredovano v nad 40.000 primerih. Ugodnosti posredovanja po »Malih oglaših« se more z lahkoto poslužiti vsakdo. Treba je le svojo željo sporočiti na naslov: Oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica 4. Pri naročilu je pristojbino poslati v znamkah ali v denarju v naprej, za vsako besedo 50 par. Za oglase trgovskega značaja, dopisovanje in ženitve se računa od vsake besede 1 Din.

Ne pozabite!

ŠTAMPILJE

ETIKETE

Mariborska tiskarna

== MARIBOR ==

LITOGRAFIJA

Knjigoveznica * Založništvo

Plakaterski in reklamni zavod.

Izdeluje zlasti plakate, delnice, etikete itd.

Glej plakat Ljubljanskega velesejma!

OKUSNA
IN
ZDRAVA
JE

KOLINSKA
KAVA

Ustanovljena leta 1881

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

== v Ljubljani ==

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge v tekočem
računu

Čekovni promet

Eskont in inkaso menic

Stanje vlog nad 240 milijonov dinarjev.

Učiteljska tiskarna

V LJUBLJANI

je najmoderneje urejena in izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega.

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustr. knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku. Brošure in knjige v malih in največjih nakladah. Časopise, revije in mladinske liste.

Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Zvezki za osnovne, mešč. in srednje šole. Risanke, dnevniki in beležnice. Vse tiskovine za društva in šole (lepake, letake, izpričevala i. t. d.) dajte v tisk Učiteljski tiskarni.

NAJNIŽJE CENE!

UČITELJSKA KNJIGARNA

ima v zalogi „Galerijo naših mož“: 1. Trubar, 2. Vodnik, 3. Slomšek, 4. Prešeren, 5. Levstik, 6. Stritar, 7. Jurčič, 8. Gregorčič, 9. Aškerc, 10. Tavčar, 11. Levec, 12. Erjavec, 13. Jenko, 14. Cankar, 15. Gangl, 16. Parma, 17. Kersnik, 18. Maister, 19. Zupančič, 20. Strossmayer.
Slika Din 10.—.

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ulica 6

ima v zalogi vse leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter veliko izbiro nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. — Razna učila za šolo in dom.

Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije.

Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. —

Velika izbira modnih časopisov.

Medić - Zankl,

tvornice olja, firneža,
lakov in barv

družba z o. z.

CENTRALA V LJUBLJANI
CENTRALA V LJUBLJANI

TOVARNE: LJUBLJANA — MEDVODE

Podružnice in skladišča: Maribor, Novi Sad

Lastni domači proizvodi:

lanenega in kokosovega olja, firneža,
vseh vrst lakov, emajlno lakastih,
oljnatih kakor tudi prstenih in
kemičnih barv, steklar-
skega kita itd. marke
„MERA KL“

Prvovrstne kakovosti.

Točna in solidna postrežba.

SOLIDNE CENE in
DOBRO BLAGO

Vam nudi

modna trgovina P. ŠTERK naslednik

Miloš Karničnik
LJUBLJANA, STARI TRG 18

Velika izbira voln. pletenin, modernih
damskih oblek, bluz, damskega in
moškega perila, rokavic, nogavic, do-
kolenic, čepic, kravat, damskih torbic,
listnic, dežnikov, palic i. t. d.

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Lingarjeva ul.

LJUBLJANA

Stritarjeva ul.

Zaloga za moške!

Modne in sportne obleke,
površniki, raglani, suknje,
pelerine, lovski loden, so-
kolsko in smučarsko blago
za kroje.

Samo češkega in angle-
škega izvora.

Zaloga za ženske!

Modno blago za obleke,
kostume, plašče. Pliš, bar-
žun, rips, pralni baržun,
parhet. Jugočeška pralna
svila „Dagmar“. Telesno
perilo od znane češke to-
varne „B. Schroll sinovi“.

Zaloga preprog in tekačev, linolej, pliš, tapetne jute, ma-
dras zastore, etaminasta posteljna pregrinjala, garniture,
prešite odeje lastnega izdelka. Največja izbira svilnatih,
volnenih, ženilastih rut in šerp.

POŠTENOST MOJEGA PODJETJA JE ZNANA!

Zaloga
stekla, porcelana in
==== svetilkj ====

Fran Kollmann

Ljubljana, Mestni trg

priporoča

bogato zalogo vseh v svojo
stroko spadajočih predmetov.

Osobito priporoča slav. ob-
činstvu v nakup
valjčke za svetiljke
v korist Družbi sv. Cirila in Metoda.

Cenovniki na razpolago.

Ocarinjenje

vseh uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošilk oskrbi hitro, skrbno in po najnižji tarifi **RAJKO TURK**, carinski posrednik, **LJUBLJANA**, Masarykova cesta 9 (nasproti carinarnice). Revizija pravilnega zaračunavanja carine po meni deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Knjigarna **L. Schwentner**

Ljubljana
Prešernova ulica 3.

Engelbert Franchetti

Ljubljana, Dunajska cesta št. 20
nasproti kavarne »Evrope«

priporoča svojo največjo in povsem higijenično urejeno
brivnico. Najmoderneje urejen salon za dame.

Za dobro in točno postrežbo je vsestransko preskrbljeno

Posojilnica v Mariboru

v lastni hiši, v Narodnem domu.

Telef. št. 2108. Žirokonto pri Narodni banki Jugoslavije.
Račun pošt. hran. v Ljubljani št. 10502, v Zagrebu 39087.

Obrestuje vloge na knjižice in v tekočem računu po

5%

z dnevno razpolago, po $6\frac{1}{2}$ proti odpovedi na 3 mesece.

Daje posojila na zemljišča in osebno poroštvo.
Eskontuje menice in otvarja tekoče račune
za trgovce, obrtnike in podjetja.

Stanje vlog nad 90 milijonov dinarjev
Rezervni zaklad
sedem milijonov Din.

Ustanovljena l. 1882.

Posojilnica je najstarejši slovenski denarni zavod
v Mariboru.

JOS.

BENKO

**TOVARNA
MESNIH
IZDELKOV**

**MURSKA
SOBOTA**

PRIPOROČA SVOJE PRIZNANE
NAJFINEJŠE ŠUNKE A LA
PRAGA, KAKOR VSAKOV-
RSTNE ROLADE IN VSE VRSTE
SVOJIH IZDELKOV PO NAJ-
NIZJIH DNEVNIH CENAH. —

ZAHTEVAJTE CENIKE!
LASTNE HLADILNICE!
— IZDELAVA LEDU! —

MESTNA HRANILNICA V NOVEM MESTU (JUGOSLAVIJA)

Pupilarno varen zavod. — Ust. l. 1894.
Pod trajnim državnim nadzorstvom.

Sprejema hranilne vloge
na hranilne knjižice in tekoči račun.

Za hranilne vloge
jamči mestna občina Novo mesto
z vsem svojim premoženjem in z vso
svojo davčno močjo. Radi tega nalagajo
pri njej sodišča denar mladoletnih, župni
uradi cerkveni, občine občinski denar.

L. MIKUŠ

izdelovatelj dežnikov, solnčnikov, zaloga
sprehajalnih palic.

LJUBLJANA

MESTNI TRG ŠTEV. 15

Na drobno! Na debelo!

Popravila

točno in solidno

Zmerne cene

Tovarna vinskega kisa d. z o. z.

„VINOCET“

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis
iz pristnega vina. — Zahtevajte ponudbo!

Tehnično in higijenično najmoderneje
urejena kisarna v Jugoslaviji.

P i s a r n a :

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

ANTON BAJEC

TRGOVINA

S CVETLICAMI, ŠOPKI,

VENCI IN TRAKOVI Z

NAPISI

TELEFON 3222

LJUBLJANA

POD TRANČO

VELETRGOVINA
RAZGLEDNIC IN PAPIRJA
NA DROBNO IN DEBELO. VSE PO-
TREBŠČINE ZA ŠOLE IN URADE.
NAJVEČJA IZBIRA FINEGA GALAN-
TERIJSKEGA BLAGA, PRIMERNEGA
ZA GOD, POROČNA IN DRUGA
===== DARILA. =====

M. TIČAR

===== LJUBLJANA =====
SV. PETRA CESTA ŠT. 26.
ŠELENBURGOVA ULICA 1
(PODRUŽNICA)

»RUDE IN KOVINE«

DRUŽBA Z O. Z.

Naslov za brzojavke: Rude

Telefon interurban št. 2727

Čekovni račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 14.167

En gros:

svinec, cink, cin, aluminij, baker, cinkova pločevina, svinčena pločevina, pocinkana železna pločevina, cinkovo belilo (izdelek Cinkarne d. d., Celje)

barve, žveplenokisla glina, aluminijev hidrat, bakrena galica, cinkov prah, katran, stare kovine, kovinasti ostanki, rude vseh vrst

ZALOGA STEKLA

porcelana, zrcal, svetiljk, raznih okvirov, šip itd. Stavbinsko in umetno steklarstvo.

AVGUST AGNOLA
LJUBLJANA, DUNAJSKA C.10

Ščitite svojo eksistenco s pomočjo zavarovalnic. Varno zaslombo v tem oziru Vam daje zavarovalna banka

„SLAVIJA“

ki zavaruje proti požarni škodi, vlomu, avtomobilskim in vsem drugim nesrečam, jamstvenim škodam itd. in zagotovi kapital, ki se izplača ob gotovi starosti ali ob smrti. Jugoslovanska zavarovalna banka „Slavija“ je v zvezi s češko banko „Slavijo“ v Pragi. Generalno ravnanje je v Ljubljani. Podružnice: Beograd, Zagreb, Sarajevo, Novi Sad, Split, Osijek, ekspoziture v Skoplju, Vel. Bečkerek, Cetinju, Mariboru.

Josip Petelinc

veletrgovina

Ljubljana

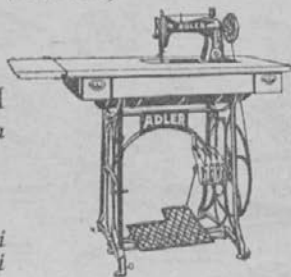
Sv. Petra nasip št. 7
(za vodo)

PETELINČEVI
šivalni stroji in kolesa

»ADLER«

»GRITZNER«

švicarski pletilni stroji
»DUBIED« in pisalni
stroji v treh velikostih

SO NAJBOLJŠI!

Brezplačen ponk v vezenju! — Mescena odplačila! — Večletno jamstvo! — Najnižje cene!

Razni galanterijski predmeti, nogavice, rokavice v raznih barvah in kvalitetah, srajce, kravate, ovratniki, triko perilo, sveatri, žemperji, dežniki, toalet. mila itd.

Kompletne potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in tapetnike.

Postrežba točna! Cene solidne!

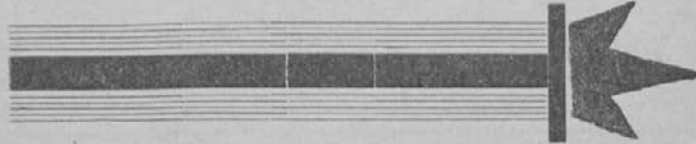
MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad 470.000.000 Din.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

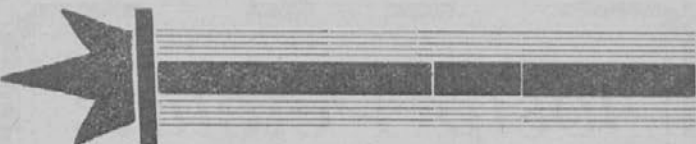

Vloge sprejema na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi obrestuje po dogovoru, kar najbolj ugodno. Posojila dovoljuje na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje. Za male trgovce in obrtnike ima posebno kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek. Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa
/ / / svoje položnice. / / /

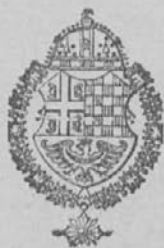
Telefon šte. 2016 in 2616

Poštni ček. račun šte. 10.533

Uradne ure za stranke so od 8. do 12. in pol.

Kr. dvorni

dobavitelji

V. Bizjak & drug

Zagreb

Keksi

Prepečenci

Vafeljni

Oblati

Biskviti

Slovenke! Slovenci!

Spominjajte se

naših bratov

na Primorskem in Koroškem!

Manufakturno blago

vseh kakovosti kakor tudi perilo ter odeje
za postelje lastnega izdelka se dobi vedno
v trgovini

Karol Jančič

Maribor – Aleksandrova cesta št. 11

Ž I M A

za žimnice in sedlarske potrebščine se
dobi najboljša in najceneje samo pri

J. K N I F I C

tovarna za žimo

Ustanovljeno 1829

Telefon inter. št. 2

Stražišče pri Kranju

TISKOVINE

*vseh vrst: trgovske, uradne, reklam-
ne, časopise, knjige, večbar-
vni tisk hitro in poceni!*

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23

Tel. 25-52. Telegram: Tiskarna Merkur.

MANUFAKTURNA

TRGOVINA

FRANJO MAJER

MARIBOR

NA

GLAVNEM TRGU

SE PRIPOROČA

T v r d k a

IVAN PERDAN

v Ljubljani

— Glavni založnik —

Ciril - Metodovega čaja v zavitkih.
Najnižja cena in točna postrežba.

V zalogi vedno:
najfinejše namizno
olje, kava, riž, čaj,
milo, žganje, kakor
tudi vse drugo spe-
cerijsko blago na
drobno in debelo po
najnižjih cenah.

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

LJUBLJANA
MARIBOR
CELJE

NAJVARNEJŠA IN NAJBOLJŠA
PRILIKA ZA NALAGANJE PRI-
HRANKOV. — NAJLEPŠA UGOD-
NOST ZA NAJEMANJE
CENENIH POSOJIL.

ZA VLOGE IN VSE
OBVEZNOSTI JAMČI
DRAVSKA BANOVINA
Z VSEM SVOJIM PRE-
MOŽENJEM IN Z VSO
DAVČNO MOČJO.

LESKOVIC & MEDEN

TRGOVINA S SPECE-
RIJSKIM BLAGOM NA
DROBNO IN DEBELO

LJUBLJANA-JURČIČEV TRG 1

Veležganjarna

M. ROSNER & Co. nasl.

Viktor Meden

v Ljubljani

kupuje slive in drugo sadje za žganjekuho

Izdeluje po ugodnih cenah najboljše likerje:

**pelinkovec, planinec grenčica, vanille, rum,
konjak medicinal, brinjevec, janeževec,
slivovko, sadjevec, tropinovec.**

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 1.

Delniška glavnica in rezerve preko Din 60.000.000

OBRSTUJE vloge na tekočem računu in na knjižice najugodnejše. — KUPUJE in prodaja devize, valute in efekte vseh vrst. — ESKONTUJE in vnovčuje menice in devize na tu- in inozemska mesta. — SPREJEMA vsa borzna naročila na tu- in inozemške borze in jih izvršuje najugodnejše. —

DAJE vsakovrstne predjume na blago, efekte itd. — DOVOLJUJE vsakovrstne kredite pod najugodnejšimi pogoji. — PRODAJA srečk razredne loterije. — DAJE informacije v vseh v barčno stroko spadajočih zadevah.

Brzjavni naslov: Banka, Ljubljana.

Telefon šte. 2861, 2413, 2502, 2503.

Račun poštne hranilnice v Ljubljani šte. 10.509.

Podružnice:

Brežice, Celje, Črnomelj, Kranj, Maribor,
Metković, Novi Sad, Novo mesto,
Ptuj, Rakek, Sarajevo, Slovenj-
gradec, Split, Šibenik, Varaždin, Zagreb.

Ustanovljena leta 1881.

Celjska posojil- nica d. d. v Celju

CELJE

v lastni hiši, Narodni dom

Sprejema hranilne vloge od vsakogar, jih obrestuje najugodneje, nudi popolno varnost in izplačuje točno. — Izvršuje vse denarne posle, kupuje in prodaja tuj denar ter čeke na inozemstvo. — Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega aktivnega premoženja po Din 100,000.000.— še lastna glavnica in rezerve, ki znašajo skupaj nad Din 14,500.000.—

P O D R U Ž . N I C I

MARIBOR, Aleksandrova c. 11.

ŠOŠTANJ (v lastni hiši)

Delniška družba pivovarne „Union“

Ljubljana

Pivovarna in sladarna.
Tovarna za špirit in kvas
v Ljubljani I.
pošt. pred. 45.

Podružna pivovarna
(pr. T. GÖTZ)
v Mariboru.

Priporoča svoje izborne izdelke in sicer:

Svetlo in črno pivo

v sodih in steklenicah.

Pekovski kvas.

(Drože.)

Čisto rafin. špirit.

TELEFONI: Ljubljana 2310, 2311
Maribor 2023

BRZOJAVI: Pivovarna Union Ljubljana
Maribor

Modna in športna trgovina

P. MAGDIČ

V LJUBLJANI

ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 1.

TELEFON ŠT. 2438

ČEK. URAD ŠT. 10.790

Priporoča za gospode :

KLOBUKE,
PERILO,
KRAVATE,
NARAMNICE,
NOGAVICE,
PLETENE TELOVNIKE
(PULOVER)
DEŽNE PLAŠČE,
DEŽNIKE I. T. D.

KAKOR TUDI VSE POTREB-
ŠČINE ZA TURISTIKO
= IN TELOVADBO =

Priporoča za dame :

PLAŠČE,
KOSTUME,
OBLEKE,
BLUZE,
ČEPICE,
ŠPORTNE KLOBUKE,
NOGAVICE,
ROKAVICE
IN VSE MODERNE
NAKITNE PREDMETE.

NARODNI TRAKOVI.

NAJVEČJA IZBIRA ANGLEŠKEGA VOLNENEGA IN
PERILNEGA BLAGA, SVILE, BARŽUNA ITD.
ZA DAMSKE OBLEKE IN PLAŠČE.

»VEDNO ZADNJE NOVOSTI.«

CENIKE
URADNE
TISKOVINE
KUVERTE
RAČUNE
NAZANILA
in vsa v
TISKARSKO STROKO
spadajoča
DELA

IZVRŠUJE TOČNO, OKUSNO IN CENO
NARODNA TISKARNA

LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA 5.

Zdravilišče Rogaška Slatina

Postaja Grobelno ob glavni progi Dunaj — Trst in od tam po lokalni železnici v Rogaško Slatino.

Zdravilišče, kjer se pijejo 3 vrste najboljših zdravilnih vod (Tempel, Styria, Donat).

VRELEC „TEMPEL“.

Najboljša namizna voda, najbogatejša na raznih zdravilnih sestavinah. Pospešuje prebavljanje in presnavljanje.

VRELEC „STYRIA“.

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku, boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

VRELEC „DONAT“.

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, žolčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, hemeroidom, putiki i. t. d.

Rogaška Slatina je najmodernejše in največje zdravilišče v celi Jugoslaviji. Hydroterapija, elektroterapija in inhalatorij, gimnastika za zdravljenje, kopeli z ogljikovo kislino, slane, smrečne, parne, zračne, solnčne kopeli in kopeli z vročim zrakom. Zdravljenje z mlekom in sirotko. Dietetska restavracija. — Lastni vodovod za pitno vodo. 228 m nad morjem ležeče. Stalni poštni, brzojavni in telefon. urad. Velika zdraviliška dvorana, čitalnica, lepe jedilnice, dobre restavracije, kavarne, slaščičarne, terase, sprehajališča, vojaška godba. Radio. Pogoste priredbe plesov, umetniških in navadnih koncertov, tombole. Izposojevalna knjižnica, lepi parki i. t. d. Živahen poštni in vozni promet. Avtomobili in vozovi stoje gostom na razpologo. **Sezona od 1. maja do 1. oktobra,**

Ravnateljstvo zdravilišča Rogaška Slatina.

MIESTNA HRANILNICA V MARIBORU

USTANOVLJENA LETA 1861.

Stanje hranilnih vlog nad Din 130,000.000

Obrestuje vloge na hranilne knjižice in v tekočem računu po 5⁰/₀, večje in na 3 mesece vezane pa po 6¹/₂⁰/₀.

Daje posojila po najugodnejših pogojih

Hranilnica je pupilarno varen zavod, za katerega jamči mestna občina mariborska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Radi tega nalagajo pri njej sodišča Maribor, Gornja Radgona, Murska Sobota in Dolnja Lendava denar mladoletnih otrok in varovancev vobče, oblastva svoje depozite ter cerkve cerkveni denar.

Modna in konfekcijska trgovina

Jakob Lah

Maribor

Glavni trg 2

Velika izbira:

oblek za moške in otroke

*klobukov, perila, kravat, čevljev,
nogavic, dežnikov, rokavic i. t. d.*

Cene solidno nizke!

Postrežba točna!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

5%

vloge na tekoči račun po dogovoru tudi višje, brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsako leto — to je dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglašati raditega pri hranilnici.

Z dnem 31. avgusta 1931 je bilo stanje hranilnih vlog na knjižicah in tekoči račun nad
45 milijonov Din.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam
nad 17 milijonov Din.

Zahtevajte povsod le

navadno in terpentinovo Hubertus milo

Hubertus
milo
Celje

od Celjske milarne d. z o. z. Celje, ki je najboljša in najcenejša!

„LJUDSKA SAMOPOMOČ“ v Mariboru

Aleksandrova cesta 14

Telefon 2231

največje podporno društvo v Dravski banovini, sprejme vsako zdravo osebo od 1. do 90. leta in izplača upravičencu po umrlem članu do največ **Din 1000.-, 2000.-, 4000.-, 10.000.-, 20.000.-** in tudi več podpore. — Smrtni prispevki znašajo po **50 par** oziroma **Din 1.-, 2.-, 5.-, 10.-** za vsak smrtni slučaj. — Društvo šteje danes nad 28.000 članov in je izplačalo do sedaj že nad 2.500.000 Din na podporah. — Ako še niste član tega društva, zahtevajte takoj brezpl. pristopno izjavo.

Trgovina z železnino **PINTER & LENARD**

MARIBOR, ALEKSANDROVA C. 23-34

Telefon 282 || Brzojavni naslov: Pinlen, Maribor

**Bogata zaloga
železnih nosilcev,
paličnega železa,
obročja za sode,
žičnikov. - - žice,
- poljedelskega -
orodja, orodja za**

**kovače. - mizarje,
i. t. d., kovanja za
stavbe in mobilje,
štedilnikov, peči,
kuhinjske posode
in vseh v to stroko
spadajočih stvari**

Velika izbira planinskih potrebščin

Na debelo

Na drobno

Umetna knjigoveznica IVAN MOLK,

prej JAKOPIČ,

Ljubljana, Cankarjevo nabrežje št. 13

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje

vsakovrstnih knjigoveških del. Zaloga zaklopnih map znamke „IMKAL“.

Izvirne platnice za slovenske knjige vedno v zalogi. Tiskanje trakov in društvenih znakov s krasnimi modernimi črkami. — Postrežba točna, delo solidno.

KAVARNA IN
RESTAVRACIJA

Z·V·E·Z·D·A

LJUBLJANA

Prevzel sem kavarno in restavracijo »Zvezdo«, jo popolnoma prezidal in obnovil ter najmoderneje opremil, da se lahko meri z najlepšimi velikomestnimi kavarnami. Poskrbel sem za prvovrstno kavo, za okrepičila vseh vrst, za okusna jedila, prigrizke in izborno pijačo.

Na razpolago so vsi domači listi, časopisi in revije, kakor tudi vsi večji politični, leposlovní in ilustrirani slovanski, francoski, italijanski in nemški listi.

Postrežba najboljša in najtočnejša »ZVEZDA«, kavarna in restavracija je zbirališče vseh narodnostzavednih krogov!

Za obilen poset se priporoča

FRAN KRAPEŠ

KAVARNAR in
RESTAVRATER

S pravilnim gnojenjem dosežemo:

1. Večje pridelke.
2. Boljše pridelke.
3. Kulturne rastline so mnogo bolj odporne proti škodljivcem in boleznim.
4. Sadeži so trajnejši in se v shrambah tako ne kvarijo.

„Nitrofoskal - Ruše“

je umetno gnojilo, ki vsebuje dušik, fosforno kislino, kalij in apno. Gnojenje z Nitrofoskalom da zelo dobre uspehe.

„Apneni dušik“

pa povzroča bujno rast rastlin in poveča odstotek belančevine. Zato je predvsem zelo dobro gnojilo za pašnike in travnike.

Naročila sprejema:

Tvornica za dušik d. d.
RUŠE pri MARIBORU

ki izvršuje tudi analizo zemlje in daje vsa strokovna navodila.

Príporoča se tvrdka

FRANC MASTEK

MARIBOR

Glavni trg 16

Glavni trg 16

Zgotovljene obleke za dame in moške; obleke tudi po meri

IVAN KRAVOS

MARIBOR, Aleksandrova cesta št. 13

Telef. int. 2207

Kovčegi, ročne in šolske torbice, listnice, denarnice, nahrbtniki, gamaše. Opreme za konje, ovratniki in nagobčniki za pse i. t. d.

Gonilni jermeni.

Kovčegi za potnike in vzorce se po naročilu izvrše v lastni torbarski delavnici

KLIŠEJE

vseh vrst, črtne in avto-
tipije, izdeluje po pred-
loženih risbah, peropisih
in slikah za navaden tisk
ali za finejšo izvedbo v
eni ali več barvah točno
po naročilu in v najkraj-
šem času po nizkih cenah

JUGOGRAFIKA

tiskovna in založna družba z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23

Rogaška Slatina

Vrelec: Tempel.

Najboljša namizna voda, najbogatejša na ogljikovi kislini. Pospešuje prebavljanje in presnavljanje.

Vrelec: Styria.

Zdravilna voda proti kroničnemu katarju želodca in čreves, najboljši pripomoček proti slabemu prebavljanju in teku. Proti boleznim jeter in ledvic, sladkorni bolezni.

Vrelec: Donat.

Najmočnejši vrelec svoje vrste, posebno dobro sredstvo proti črevesnemu katarju, žolčnemu kamenu, sladkorni bolezni, debelosti, putiki, hemeroidom itd.

Rogaška slatina

je najbolj priljubljena in se v obče največ zahteva. To pa radi tega, ker je izmed vseh alkalično-saliničnih rudninskokislih slatin najbogatejša na zdravilnih sestavinah. — Ta slatina je najokusnejša krepčilna in oživljajoča pijača, obenem pa tudi najboljše sredstvo, s katerim se obvarujete v mrzličnih krajih mrzlice.

Rogaška slatina

je najboljša namizna in zdravilna mineralna voda, ki nima nikdar slabegu okusa ali duha.

Železje in prvovrstne češke ploščice za štedilnike in kopalnice, kuhinjsko posodo, emajlirano in aluminijasto, porcelan, steklenino, vse gospodinske in gospodarske potrebščine, orodje za vse gospodarske in industrijske panoge, okovje za stavbe in pohištvo, pločevino, vso železnino, nosilke, cement, kompletna stranišča in kopalnice

dobite najceneje v trgovini

B. Žilič - Ljubljana

Dunajska cesta št. 11 (poleg FIGOVCA)

Na drobno!

Na debelo!

Zahtevajte ponudbe!

Kje kupim najboljše in najcenejše moške in deške obleke domačega izdelka?

Pri tvrdki

JOSIP OLUP

LJUBLJANA

Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ul. 8

Velika zaloga sukna, hlačevine, cefirjev, belega platna in modnih potrebščin iz prvovrstnih domačih, čeških in angleških tovaren. Obleka in perilo se izvršuje tudi po naročilu. Velika zaloga perila iz lastne tovarne znanke Triglav. Blago za železničarske uniforme stalno na zalogi. — Moje geslo je:

DOBRO BLAGO — NIZKA CENA!

Tovarna zamaškov

Najsolidnejša in najcenejša postrežba!
Plutovinaste izolacije za hladilnice!
Staniolne kapice!
Morske gobel!

Jelačin & Ko. - Ljubljana

FR. P. ZAJEC

izprašan optik in urar
LJUBLJANA, Stari trg št. 9

Priporoča očala, 88ipalce, toplomere, barometre, daljnogleda, foto-aparate itd.

Velika izbira vsakovrstnih ur, zlatnine in srebrnine.

Vsa nova dela in popravila se izvršujejo strokovnjaško

v moderno, z električnim obratom urejeni delavnici. — Cenik brezplačno.

Velika zaloga izgotovljenih oblek za gospode in dečke

LJUBLJANA **Mar. Čik nasl. E. Polach** Mestni trg 9

priporoča svojo veliko izbiro izgotovljenih oblek, pelerin, čepic, vsakovrstnega perila za gospode in dečke od 2 let naprej.

Najstarejša domača tvrdka. Najnižje cene!

Ivan Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5. Knafljeva ulica št. 9

Zaloga in trgovina papirja

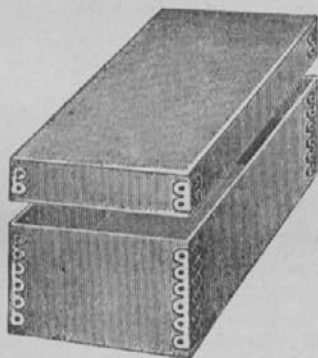
ter vseh uradnih in šolskih potrebščin. En gros en detail.

Tovarniška zaloga ovijalnega papirja za sladkor in maslo po najnižjih cenah, brez konkurence.

Priznana izborne vreče iz močnega papirja, dobro lepljene.
Vzorec za papir in vreče brezplačno in franko.

Velika knjigoveznica. Reklamne table. Passepartouti. Diplome itd.

Kartonažna tovarna. - Tovarna za papir.

Vsakovrstni kartoni za razpošiljanje itd. v obliki zaklopnic in škatel s pokrovi. Embalaže za čaj, razne vrečice in etikete.

Lekarniške embalaže.

Omotni papir.

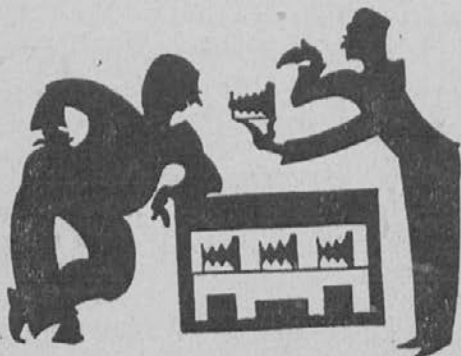
Specialitete: beli in rumeni kopirni papir za pisalne stroje, klobučni papir, najbolji higijenični bakterij prosti toaletni papir „**SANOL**“ v paketih in za skrinjice.

**Proti tedenski odškodnini
Din 10°-**

**Vam posodimo
Voigtländer-jevo
Subilarko.**

Oddelili smo:

50 Voigtländerjevih Subilark
(glej cenik stran 7) ki so priznane otroško lahke
v manipulaciji.

Te kamere posodimo vsakomur
če nam položi jamstvo ali kavcijo za vrenost ka-
mere Din 450. So ljudje, ki ne znajo zabiti žebnja —
pa je to vendar tako lahko. In so ljudje, ki ne znajo
fotografirati — pa je vendar tudi to tako lahko!
Aparat Vam posodimo in naučimo Vas fotografi-
rati! Prav vse mora fotografirati!
Zahtevajte naš najnovejši cenik!

Drogerija Gregorič
Ljubljana, Prešernova ulica 5.